

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az átmeneti idő alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

As egyesületi tanács felügyelete alatt
Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.
Feloldó szerkesztő: Buday Barna. Társaszerkesztő: Konkoly Thege Sándor dr.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-05.

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: József 29-32.

Előfizetési árak: 1 évre 440 K. OMGE tagoknak a tagsági díjon kívül
1/2 évre 220 " 1 évre 240 K.
1/4 évre 110 " 1/2 évre 120 "
Egyes szám ára 10 " 1/4 évre 60 "

Előfizetést csakis a naptári negyedévek szerint fogadjunk el.
Külföldre (megszállott területekre is) a fenti előfizetési árak kétszerese.

TARTALOM:

Dohánytermelők értekezlete Kaposvárott és Szolnokon.
A MÁV díjazásának emelése.
Rubinek Gyuláról. (Tárca.)
A drezdai baromfiállítás. (Békessy Jenő.)
Herének mi a legjobb védőnövénye: őszi vagy tavaszi? (Gyárfás József.)
A makói vöröshagymának magról való termesztése. (Brenner József.)
A fagy kártétele ellen való védekezés. (D.)
Tenyészbikaárverés Magyaróvárott. (U. I.)
Új rendeletek.
Gazdatársadalmi mozgalmak.
Az Országos Földbirtokrendező Biróság fontosabb ítéletei. (Megváltás: Károlyi József gróf csurgói, Merán Jánosné grófné csákszerényi és Grünfeld Sámuel sóréli birtokából.)
Földindulás. (alsóöri Farkas Géza.)
Rubinek-émlékünnep a kisgazdapártban.
Gazdatisztek ünnepzése.
A husárok olcsóbbításának terve. (K.-r.)
Vegyes közlemények.
Társasági Kereskedelem.
Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
közgazdasági szakosztályának

I. évi március hó 18-án, szombaton d. u. 5 órakor az OMGE székházának nagytermében tartandó gyűlésére. A gyűlésre az OMGE összes tagjait meghívjuk.

Tárgy:

1. A szakosztály megalakulása és a bizottságok kiküldése.
2. A földreformtörvény végrehajtása. (Előadó Buday Barna.)

Budapest, 1922. márc. 1.

Somssich László gróf
az OMGE elnöke.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának

az országos tenyészállatvásár alkalmával f. évi március hó 20-án, hétfőn d. u. 5 órakor az OMGE székháza nagytermében (IX., Köztelek-u. 8. sz., II. em.) tartandó gyűlésére.

Tárgy:

A tenyészállatértékesítés nehézségei. (Előadó: Elek Ernő földbirtokos.)
Budapest, 1922. március 1.

Döry Hugó s. k.
szakosztályi elnök.

Tudnivalók a XXXI. országos tenyész-állatvásárról és gépkiallításról.

A március hó 18., 19. és 20-án tartandó XXXI. országos tenyészállatvásárra újabb bejelentéseket már nem fogadjunk el. A még függőben tartott bejelentésekre való tekintettel az esetleges elmaradási szándékot vagy kényserülést kérjük azonnal táviratilag bejelenteni. Mindazokat az ideiglenes bejelentéseket, amelyekre vonatkozólag a teljes részletességgel kitöltött bejelentési lapokat március 7-ig meg nem kapjuk az előre fizetendő térdijjal együtt, törölni leszünk kénytelenek.

A szállításhoz szükséges nyomtatványokat, valamint a további teendőkre vonatkozó tájékoztatást a bejelentők címére már elküldöttük. Amennyiben ezt a levelünket valaki esetleg nem kapta még kézhez, kérjük ennek sürgős közlését, hogy mielőbb pótolhassuk.

A vasutak a tenyészállat-szállítmányok gyors továbbítását kérésre helyezették, mégis célszerű lesz az állatokat inkább előbb feladni, nehogy az utolsó pillanatban megérkezve, törődött állapotban kerüljenek bírálat alá.

Tekintettel az első vásárnapon, március hó 18-án d. e. fél 10 órakor kezdődő szarvasmarhaárverésre, a vásárolni szándékozók már a bírálat napján, március hó 17-én is megjelenhetnek a telepen és megtekinthetik az anyagot. A nagyközönség részére azonban csak március hó 18-án nyílik meg a vásár.

Közelebbi felvilágosításokat a rendező-bizottság ad (IX., Köztelek-utca 8.), amely kívánatra a vásári szabályzatot készséggel megküldi.

Az OMGE tenyészállatvásár-rendező bizottsága.

Magyar növénynevelők I. országos kiállítása. Budapest-Városliget. Mezőgazdasági Múzeum.

1922. március 17-től 21-ig.

Az OMGE növénynevelők bizottsága kezdeményezésére Budapesten a városligeti m. kir. Mezőgazdasági Múzeum helyiségében 1922. március hó 17-től 21-ig megtartandó

magyar növénynevelők I. országos kiállítására

a bejelentések lezáratván és a kiállítási anyag jegyzéke beküldetvén, máris teljes egészében domborodik ki a magyar növénynevelők kiváló eredménye, amelyről gazdatársadalmunknak a kiállítás ideje alatt teljes részletességgel lesz alkalmunk meggyőződhetni.

Hazai növénytermelésünk és többtermelésünk érdekében felkérem gazdatársadalmunkat, hogy a nagyszabású kiállítás megtekintését el ne mulassza és az elérendő cél érdekében a magyar növénynevelők I. országos kiállítására gazdatársai figyelmét is felhívni sziveskedjék.

A kiállításra vonatkozó bármely irányú felvilágosítással a kiállítás rendező-bizottsága (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) készséggel szolgál.

Székkács Elemér s. k.,
a rendező-bizottság elnöke.

Dohánytermelők országgrészi értekezlete Kaposvárott és Szolnokon.

A hazai dohánytermelés fejlesztése érdekében az OMGE, mint a GEOSz központja által országgrészi értekezletek alakjában megindított mozgalom folytatásaként a nyíregyházi és miskolci értekezletek után f. é. február hó 21-én Kaposvárott és február 26-án Szolnokon a Somogyvármegyei G. E., illetve a Jász-nagykunszolnokvármegyei G. E.-tel együttesen rendezett országgrészi dohánytermelői értekezletek teljes sikerrel zajlottak le.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.

Gazdasági, konyhakerti és virágmagvak legmegbízhatóbb beszerzési forrása;

Gazdasági magvak | Konyhakerti magvak | Virág- | Kitejtő- és | Csicsóka- | Spárga- | Gomba- | Cactus | Kertészeti
magvak | magvak | magvak | velőborsók | gumó | gyökér | csira | Dáhlia | és méhészeti
eszközök

A helyi rendezés mintaszerű volt és úgy a Somogy megyei, mint a Jásznagykunszolnokmegyei G. E. elnöksége feladatát és hivatását teljes ismerést érdemlően töltötte be. Kaposvárot érdekes jelenség volt, hogy az értekezlet tagjai csaknem kivétel nélkül kistermelők voltak és az elhangzott óhajok is ennek jegyében nyilvánultak meg. Kár, hogy a Dohányjövédéki Központ az értekezleten nem képviseltette magát, mert a beváltás osztályozása ellen elhangzott sűrű panaszokra talán felvilágosítólag hathatott volna a kistermelőkre az erre illetékes tényező, megmagyarázván az okokat, amelyek az alacsonyabb osztálybasorozást kívánták — még méltányosság mellett is. A szolnoki értekezleten elhangzott felzárkózás magas színvonalon mozgott és életrevaló igazságok szűrődtek le azok nyomán, melyekkel a határozati javaslat kiegészítést is nyert. Az OMGE ezen mozgalmá mindenestire azzal az eredménnyel járt, hogy az érdeklődést a dohánytermelés iránt felkeltette és napvilágra került néhány olyan kívánság, amelyeket a pénzügyminiszter minden nehézség nélkül teljesíthet, ha leveti az ezen a téren károsnak bizonyult konzervativizmust és számol a változott viszonyokkal, amely a dohánytermelőket és a kincstárt egyenrangú szerződő felekké tette.

A kaposvári és szolnoki értekezletek lefolyása egyébként részletesen a következő volt:

I. Kaposvár.

A Kaposvárotl. évi február 21-én megtartott ország-részi dohánytermelői értekezleten Hoyos Miksa gr. elnökléte alatt jelen voltak: Fabricius Endre m. kir. gazdasági tanácsos, az OMGE képviselőjében, ugys mint elbado, Csódr Lajos a DOE képviselőjében, Bauer Ádám, Csete János, Berger József, Geit Márton, Gerle Sándor, Hack-schmid József, Kiss Gyula jószágfelügyelő, Klenovits János, Kovács Dániel, Külbirt Antal, Magenheim György, Makovits Pál, Merta Máttyás, Schwarzsinger János, Weber Márton, Jüngling Márton, Torma Sándor, Jüngling József, Máté József, Werk Antal, Ruppert József, Mund András, Weber Ferenc, Zsoldos Sándor, Czejlik János, Gölöncser Sándor stb., simongáti, szuloki, osztópáni, szomajomi, kaposvári termelők és Zobel István gazdasági egyestületi igazgató.

Hoyos Miksa gróf elnök az értekezletet megnyitva, üdvözlöi a megjelent tagokat, az OMGE képviselőjét,

vázolja az értekezlet célját, a dohánytermelés jelentőségét az állam és az egyed szempontjából, amely a közelmúltban sem a termelőnek nem nyújtott anyagi előnyt és így sem az állam nem számíthatott oly bevételre, mint ezt remélte. Ezen állapotot segitendő, határozta el magát az OMGE az ország-részi értekezletek megtartására. Felkéri Fabricius Endre előadót előadása megtartására.

Fabricius Endre előadó elsősorban is az OMGE és a GEOSZ nevében üdvözlöi az értekezletet és köszönetet mond a Somogy megyei G. E. elnökségének, hogy ezen kérdésben az OMGE-t az értekezlet rendezésével messze-méleg támogatni szives volt. Ezután előadását megtartva (lásd Köztelek f. évi 6. számában) betérjeszi határozati javaslatát a Nyiregyházán és Miskolcon hozott határozatokkal kiegészítve.

Hoyos Miksa gróf elnök felhívja az értekezletet, hogy a javaslatához hozzászóljon. A maga részéről a saját használatra visszatartott dohány, az u. n. „visszahagyás” árának magasságát tartja sérelmesnek.

Merta Máttyás kistermelő a saját használatra való dohány palántánkénti hat K.-t sokálja, ha már a szegény embernél is emelni kellett ezt, elegendő lett volna négy K.-ra is emelni.

Weber Márton kistermelő ugyancsak a visszahagyás méltánytalanul magas árát teszi szóvá. A beszolgáltattott kincstári dohány kilója után öt K.-t kapott, neki ellenben a visszahagyásért 20 K.-t kellett fizetnie. Ezt a méltánytalanságot ki kell küszöbölni. A fuvarköztséget a tényleg megtett után fizessék.

Gerle Sándor kistermelő a beváltásnál általa tapasztalt igazságtalanságokat teszi szóvá, mely szerint a jó minőségű I. b) osztályba való dohányt a II. és III. osztályba sorozták. A jégverte levelek minőségileg jók, mégis alacsonyra fokozták le.

Werk Antal ugyancsak az osztályozást kifogásolja, kívánja, hogy a beváltók méltányosan járjanak el.

Kiss Gyula jószágfelügyelő, rámutat arra, hogy a kincstári dohánytermelőnek nem érdeke a saját használatra való dohánytermelő érdekében a palántánkénti engedélyilleték leszállítását kérni. A csempészetnek tág tere nyílik ezzel a kincstári dohánytermelő rovására. A kistermelők részéről a beváltás körül felhozott bajokkal szembe rámutat, hogy a beváltótisztek panaszokhoz, hogy több kistermelő a java dohányt eladja és csak az alját hozzák beváltásra. Innen van az, hogy a kistermelők alacsonyabb osztályt tudnak csak általában elérni. A visszahagyás méltányos árnagállapítását helyesli.

Fabricius Endre ugyancsak rámutat, hogy a kincstári termelőnek nem érdeke a saját használatra való dohánytermelés kiterjesztése az illeték leszállításával, sőt ellenkezőleg.

Csódr Lajos rámutat azokra a hibákra, amelyeket a kistermelők el szoktak követni és amelyek következménye a birságolás, vagy az alacsony osztályozás. Néhány gyakorlati tanácsot ad a kistermelőknek.

Több kistermelő felszólalása után

Hoyos Miksa gróf elnök felhívja a kistermelők figyelmét arra, hogy minden beváltóhivatálnál a GEOSZ elnöke által kinevezett gazdasági szakértő működik, aki a termelő kívánságára méltánytalanság esetén közbelépni jogosult. Az értekezlet kívánságának megfelelően kimondja határozatilag, hogy az értekezlet az előadó által betérjesztett javaslatot elfogadja, kiegészítve azzal, hogy a beváltás méltányosabb végrehajtására vonatkozó utasítás kindására kéressék fel a Jövédék, továbbá, hogy a visszahagyás címén átvett dohány ugyanolyan árszámítassék, mint amily árt a kincstár a termelőnek fizetett és hogy a saját használatra való dohánytermelésnél a palántánkénti engedélyilleték hat koronáról négy koronára leszállíttassék. Elnök javaslatára ezután az értekezlet Desseffy Aurél grófot az OMGE dohánytermelési bizottsága elnökét sürgöny útján üdvözlölni határozta el, mely után az értekezletet elnök berekesztette.

II. Szolnok.

A Szolnokon f. é. február hó 23-án d. e. 11 órákor a vármegyeházán a GEOSZ és a Jásznagykunszolnokvármegyei G. E. által rendezett ország-részi dohánytermelői értekezleten dr. Almásy Imre gróf elnökléte alatt jelen voltak: az OMGE, ugys mint a GEOSZ képviselőjében Beliczey Géza alelnök és Fabricius Endre titkár, ugys mint előadó, Jásznagykunszolnokvármegyei képviselőjében Lippich István főispán és Alexander Imre alispán, a Jásznagykunszolnokvármegyei G. E. képviselőjében elnökön kívül Kuszka István dr. és Szalay János alchüök, Szalay Pál egy. igazgató, Zábirczky György egy. titkár, a m. kir. Dohányjövédéki Központ képviselőjében Trásy Béla dohánybeváltóhivatali felügyelő, Alker Lajos a jászberényi m. kir. dohánybev. hivatal vezetője, Mészáros Tibor dohánybev. tiszt, a DOE képviselőjében Csódr Lajos, Kádár Gyula m. kir. gazd. felügyelő, Baghy Gyula, Aczél Sándor, Schwendner Ede, Schindlinger Jenő, Kormos Árpád, Kis Ernő dr., Montág Akos, Mocsáry Dénes, Koröda János, Simon Aladár, Kerecsy Jenő dr., Fekete István, Tamássy István, Kecskecs Ödön, Csépai György, B. Kis János, Menkó János, Csete Péter, Vezéry Ödön stb.

Beliczey Géza az OMGE és GEOSZ nevében köszönetet mond elsősorban a Jásznagykunszolnokvármegyei G. E. elnökségének, az értekezlet rendezése körül kifejtett fáradozásáért. A tárgy fontosságáról szólva, azon reményének ad kifejezést, hogy a Dohányjövédék az elhangzó kívánságokat honorálni fogja. Üdvözlöi az értekezletet és

TÁRCA.

Rubinek Gyuláról.

(Kivonat Schanál Károly dr. földművelésügyi államtitkárnak f. évi február hó 23-án a kisgazdapártban mondott emlékbeszédéből.)

Kis nemzetek mindig sulyosabban érzik nagy embereik elvesztését, de a veszteség kétszeresen sujt olyan időkben — mint a mostani is — amikor egy maroknyi nép tört szárnyakkal küzd élte folytatásáért. Földarabolva, a gazdasági lét föltételeiért viv élethalálharcot a Duna-Tisza népe s ilyenkor elveszteni azt, aki a gazdaságpolitikai tudás atlétaja volt, kegyetlen sors.

Rubinek Gyula kivételes tehetség, rendkívüli munkaerő és hatalmas jellem volt. Három évtizedes munkája összeforrott korának egész gazdaságtörténelmével s hatásai kisugároztak az ország határain túl is az agrármozgalmak köré. Nagy fia volt Magyarországnak, akit ravalánál kezdett megtalálni nemzete, de akit — mint többi nagyjait — csak akkor fogja a maga igazi nagyságában megbecsülni, amikor majd hiányát érzi, mert érezni fogja évek múltán mind erősebben. Mint sötét éjszakában a fényzóró mécs, amely közvetlen közelben nem érezteti hatását, minél inkább távolodunk tőle, annál élesebben hat, úgy tűnik élénk mind ragyogóbb erővel Rubinek Gyula alakja, minél

nagyobb lesz a történelmi távlat, amely tőle elválaszt.

Szerepe akkor kezdődött, mikor a magyar mezőgazdaság legsulyosabb éveit élte. A kiméletlen mohóssággal nagyranőtt plutokrácia ráfeküdt a mezőgazdaságra. A gazdasági liberalizmus a spekuláció szabad prédáivá dobta az agrárrejtegeket. Az amerikai verseny lenyomta az árakat s a tultermelés folytán a termelés költségeit sem kapta vissza a gazda. A birtokososztály hitelre szorult. A hat forintos buzaárak idején nem volt ritkaság a 120 percentes kamat sem. A hiteluzsora féktelen orgiákat ült s tömegesen pusztította a kisgazdaportákat. Egész házsorok kerültek dobra s gazdáink koldusbotot fogtak, hogy Amerikába vándoroljanak. A közép-birtokos osztályt tehát megtizedelte a rossz konjunktúra s a hiteluzsora. A kuriákba új földesurak költöztek. A nagybirtok egy része megbarátozott az új helyzettel s a plutokrácia varázsszereivel fényesítette címerét. A helyzet kétségbeesítő volt. A kormányok ölbetett kézzel nézték, hogy a börze a papirosbuzával hogyan gyakorolja kényuralmát a pusztuló magyar rónák fölött.

Ilyen viszonyok közt lépett föl Rubinek Gyula a maga éleslátásával és izzó akaraterejével. 1394-ben már a forrongó agrármozgalmak tüzebe jutott. Éles elméjével csakhamar rámutatott az agrárválság legfőbb okára: a mezőgazdasági vámvédelem teljes hiányára.

Ausztria nem csupán politikai téren nyomott el bennünket. Maga Láng Lajos, aki a merkantilis érdekek szószólója volt, beismeri művében, hogy Ausztria a kiegyezéstől kezdve egyoldalú vámpolitikát folytatott. A vámtülfölddel kötött szerződésekből magas ipari vámmokkal és tilalmakkal védte a gyáripárt, mert ez osztrák volt, de védtelenül hagyta a mezőgazdaságot, mert az magyar volt. Szabadon zudult ránk az amerikai behozatal pusztító versenyére s a balkáni állatjárványok katasztrófális inváziója, míg a mezőgazdasági termelés eszközeit az olcsóbb német piac helyett a drága osztrák gyáripártól kellett beszerezni. Hogy minő gyarmati sorsban tartotta az agrár Magyarországot az osztrák vámpolitika, arra akkor Rubinek Gyula mutatott rá mélyen járó tanulmányaiban („Kiegyezésünk Ausztriával”, „A jövő vámpolitikája és új vámtarifánk”), amelyek nem csak a hazai, de az osztrák és németországi gazdakörökben is élénk feltűnést keltettek.

Az agrár vámpolitikai harcok élén ettől kezdve mindig Rubinek Gyula áll a maga alapos szak-tudásával. Mint Wekerle Sándor a pénzügyek terén, Rubinek az agrár vámpolitika terén elismerten első szaktekintélye volt három évtizedig Magyarországnak. Megdönthetetlen érvekkel dolgozott a Kelet felé ható agrárvámok és állategészségügyi védekezés érvényesítéséért. Amikor 1900-ban az ujaradi kerület a parlamentbe küldte, ott is feltűnt alapos szakfelfzólalásai-

D. PÁPAY

Biztosan véd

9307/g

Sertéshimlő és juhhimlő

silences védő-
eltáanyag

Egyhe oltási reactio

NUTRICIA

Tejüzemi osztályának termékei:

! Állami ellenőrzés alatt! 173

TEJÜZEMI ÉS TÁP-SZERIPARI RÉSZV. TÁRS.

Gyár: Budapest, I. Attila-ut 21. szám.

Rendelések felvétele: VI. Teréz-körut 21. szám.

FETTÓ

Dr. Fettiék Ottó magy. kir. állatorvosi főisk. tanár, a tejhygiénai laboratorium vezetőjének eljárása szerint és ellenőrzésével készült.

Sajtoltó por

Sajtfejték. Tejsavbaktérium-szintenyővel. Vajfejték. Folyékony sajtoltó (1:10,000)

felkéri Almásy Imre grófot, a Jásznagykunszolgokvármegyei G. E. elnökét, az értekezlet vezetésére.

Dr. Almásy Imre gróf üdvözlő Beliczey Géza és Fabricius Endre, az OMGE képviselőit, kik társadást nem kimélve működnek közre a gazdatársadalmi érdekében. A szőnyegen lévő tárgy elé nagy érdeklődéssel tekint az értekezlet és pedig ennek azon tagjai éppen úgy, akik termelők, mint azok, akik voltak termelők és most újból termelők óhajtanak lenni. Üdvözlő a Dohányjövődék képviselőjét, aki hivatott lesz az értekezlet hangulatáról illetékes helyen beszámolni.

Fabricius Endre előadó tartotta meg ezután nagyszabású előadását, részletesen kifejtve a dohánytermelés hanyatlásának okait, a beállott változásokat és ennek folytán az újabb helyzetet, mely után részletesen indokolta benyújtotta az eddig megtartott értekezletek határozataival kiegészített határozati javaslatát.

Montág Ákos szólott elsőnek a javaslatról és azt elfogadja. Igen fontosnak tartja a dohánytermelés érdekében, ha a dohányterület huszszorosra a megváltás alól mentesítették, ezzel a dohánytermelés nagy lendületet venne. A visszahagyás méltányos ármegállapítását feltétlenül kívánunk. Erre vonatkozólag úgy véli, két rendelet volt más szöveggel, mert volt oly beváltóhivatal, ahol visszahagyást nem engedélyeztek, pedig a kérdésnek az feltétlenül kijár, már csak a csempészet megakadályozása szempontjából is, A vándortanfolyamoktól nem sokat vár, inkább a csomózás alkalmával való kitartásra lenne suly helyezendő, mert itt történik a legtöbb hiba.

Mocsáry Dénes három éve nem termel már, mert az oláhok pajtáit elpusztították. Az utolsó tíz évben a dohánytermelés nagy ráfizetéssel járt. A dohánytermeléssel szembeállítja a kukoricatermelés jövedelmezőségét. Állagban tapasztalható volt, hogy a tengeri terméseredménye 50%-kal több a dohánytermésnél, vagyis 4 q-s dohánytermés esetén rendszeren 6 q tengeri terem. Kimutatja, hogy ma a kukoricatermelés 40%-kal jövedelmezőbb, mint a dohánytermelés. Ezért az a nézete, hogy a jelenlegi beváltási árak emeltessenek 40%-kal, vagy tegyen ígéretet a Jövedék arra nézve, hogy amennyiben a dohánytermelést a tengeritermeléssel szemben hátrány éri, ezt a kincstár megtéríti. Rámutat a Jövedék nagy bevételeire, amit igazol az, hogy a legutolsó minőségű dohány q-ja után a Jövedék 14,000 K.-t kap a trafikok útján.

Beliczey Géza szerint az előadói javaslat helyesen szögezi le, hogy momentán kielégítőnek látszik a beváltási ár a prémiumokkal együtt, de ha 3000 K. lesz a buza ára, akkor már nem lesz kielégítő. A Jövedék az árhatározást kibocsátásával mindig elkészik, ez is későn jött,

ugy hogy annak hatása a folyó évre nem lehet. Főszul arra helyezendő, hogy a II. és III. osztály jobban emeltesse, mert ebbe kerül a beváltott dohányok zöme. A kincstár ossza meg a gazda rizikóját és vegyen részt 50%- erejéig a jövedelmében.

Schneidner Ede az osztályozásról szól. Hibáztatja, hogy az egészséges dohányt, mert széle kissé rongyos, nem sorolják az I. osztályba. A beváltási szabályokat, amelyek elavultak, feltétlenül módosítandóknak tartja.

B. Kis János kistermelő a Jövedék által kibocsátott, a dohánytermelés jövedelmezőségét feltüntető számtáblán hibás feltevéseknek tartja a 6 q-s átlagot. A kistermelő lelkét kidolgozza és nem találja meg számítását. A visszahagyás ármegállapítását méltányosan kell elintézni, szülő 40 K.-t fizet a visszahagyásért, holott beadott dohányáért csak 12 K.-t kapott.

Baghy Gyula szerint a dohánytermelőnek dohányáért legalább két-háromszoros buzaértéket kellene kapnia, a határozati javaslatba is ezt ki kellene tüntetni. A jégverés-beli rizikót viselje a kincstár is, ha nem is azzal, hogy a biztosításhoz hozzájárul 50%-kal, hanem azzal, hogy a jégverte leveleket, amelyek minősége azért nem szenved, a megillető magasabb osztályba sorolják. E tekintetben módosítani kell a beváltási szabályokat.

Csoőr Lajos felvilágosítást elmondja, a gazdatársadalom mily alapon kezdett a kincstárral tárgyalni és hogy a kincstár mely szempontok vezeték. Helyesli, ha a termelők hangsúlyozzák, hogy a nagyvelű dohányért 2-5, a kertilevelekért 4-szeres buzaérték biztosíttassék.

Kis Ernő dr. nézete szerint a dohánynyal beültetett terület, illetve a dohánytermelő gazdaságoknak a váltás alól való mentesítése érdekében közvetlenül az OFB-nél kellene eljárni. Ez a bíróság szakembereket a tárgyalásokra meghívhat és ezért, amidőn a kisajátításra vonatkozó eljárás megindítását engedélyezi, már ebbe a végzésbe lenne beveendő, hogy a kincstár képviselője is meghallgattassék. Erre vonatkozólag sürgősen felterjesztés lenne intézendő, mert az eljárások már igen sok helyen folyamatban vannak.

Kusza István dr. a buzaprémiüm átlagára megállapítására az október-november 15-iki határidőt keveseli, kérnünk kell, hogy az legalább is a beváltás kezdetéig, december 1-ig meghosszabbíttassék. Ezzel kiegészítendő a javaslat.

Dr. Almásy Imre gróf elnök az elhangzottakhoz hozzájárul. Igen fontosnak tartja, amit Beliczey szóvá tett, hogy az alsóbb osztályok beváltási ára jobban emeltesse, hiszen I. A) osztályba alig kerül dohány. Ezt hangsúlyozni kell a javaslatban. Hangsúlyozza, hogy ha az elhangzott kívánások teljesíttetnek, a dohánytermelés

a termelők nagy mértékben fel fogják karolni és akkor nem is kell külön buzdítás a termeléshez. Mindenki szívesen fog termelni, ha tényleg megadnak azok, akik az értekezleten szóvá tették. A termelésre most is jött felszólítás a termelőkhez, ígéretek is hangzottak el, de ezen ígéretek be is kell váltani. Sajnálja, hogy a Jövedék megkésétt az újabb árhatározásnyel. Aki dohányt akar termelni, az ma már későn határozza el magát. Az 1923-iki termésévre a beváltási árhatározást legkésőbb már f. é. júliusig ki kell adni, hogy már előre lehessen a termelésre készülni. Azért a most megállapított beváltási árak nyomán talán nem lesz meg az az eredmény, amit a Jövedék várt, a hatás csak a jövő évre lesz tapasztalható. Ha korábban jelent volna meg az 1922-iki árhatározás, nagyobb hatása lett volna a termelés kiterjesztése szempontjából. A termelés valóban széleskörű kiterjesztése érdekében ezért a Jövedék figyelme felhívandó, hogy az árhatározást korábban adja ki és az ígéretek teljesíttessenek is. A váltásmentesítés kérdésében igazságtalan lenne azokra a dohánytermelőkre tekintettel nem lenni, akik a kisajátítást már végigszendvedték. A mentesítésnek tehát ezekre visszahatólag is meg kell történnie.

Fabricius Endre előadó reflektálva az elhangzottakra, hozzájárul ahhoz, hogy a javaslat azokkal kiegészíttessék. Baghy felszólalására azonban rámutat arra, hogy amit Baghy kíván, az benne van a javaslatban, mert momentán 2-3 q buzaértéket képvisel a beváltási alapár a prémiummal, a jövőre nézve pedig hangsúlyozza a javaslat, hogy amennyiben az árviszonyok változnak, ezzel a beváltási áraknak megfelelő változtatását kívánjuk. Mocsáry felszólalására megjegyzi, hogy a tengeriértékben való ármegállapítás nem helyesíthető, mert a mai tengeriár kivételesen magas, jövőre lehet eiben igen alacsony, viszont a buza a korona áralakulását legjobban követi.

Almásy Imre gróf, elnök, az elhangzott pótjavaslatokkal a határozati javaslatot elfogadottnak jelölve ki, ismétlenül üdvözlő a megjelenteket, majd javaslatára az értekezlet egyhangulag elhatározza, hogy sürgőny útján üdvözlő Desseffy Aurél grófot, az OMGE dohánytermelési bizottságának két évtizedet meghaladó idő óta elnökét és a magyar dohánytermelés apostolát, mely után elnök az értekezletet berekeszti.

GAZDASÁGI NYOMTATVÁNYOKBÓL
 Árjegyzéket küld a "PÁTRIA" nyomda r.-t. nyomtatványkezelői osztálya, BUDAPEST, IX. kerület, Ü.161-út 25. szám (Köztelek.)

val. Hogy a kilencvenes évek végén, még inkább Darányi Ignác alatt az 1906-os vámpolitikában már életbeléptek a minimális gabonavámok s tiltottak a járványok miatt veszélyes balkáni előállatbehozatal végül, hogy eljuttették a tengerentúli fagyasztott hus behozatalát s megszüntették az olasz borvámzáradékot és az örlési engedélyt, abban legnagyobb része Rubinek gazdatársadalmi, parlamenti és irodalmi munkásságának van. Az agrárellenes táborban (radikálisok és marxisták) épp e miatt iparkodtak Rubinek Gyulát ferde színben feltüntetni a szélesebb néprétegek előtt, mintha az agrárvámpolitika csak a nagybirtok érdekeit szolgálta s nemcsak a fogyasztók milliói, de a kisgazdák érdekei is ezzel ellentétesek lettek volna. De azóta már az élet igazolta, hogy Rubinek vámpolitikája elsősorban épp a kisebb földművesrétegek existenciáját szolgálta, mert hiszen az állatállomány kétharmada kisgazdák kezén volt — ma még nagyobb része — a balkáni egészségügyi veszedelem elsősorban ezeket érintette volna. Viszont a maximálás kötött rendszere beigazolta, hogy teljesen téves volt a radikális Jászi-féle iskola tanítása, amely szerint a kisgazdának az alacsony gabonaár az érdeke és csak a nagybirtok érdeke a jobb gabonaár.

Rubinek meggyőződése volt, hogy a magyar mezőgazdaság előbbrevitele érdekében a szétválasztás helyett az egyesítésre kell törekedni s a szervezkedésnek a legutolsó kunyhóig le kell nyulnia. A munkásságot összeakarta hozni a

gazdákkal, mert úgy vélte, hogy sokkal több a közös érdek közöttük, mint ami elválasztja őket. A jó termés nemcsak a gazda magtárát telíti, hanem a munkás kamráját is, viszont az üzemi veszteségei a mezei munkásság megélhetését is veszélyeztetik. A magyar mezőgazdasági munkásban, ha nincs mögötte a hivatásos agitátor, sokkal több a gazdasági intelligencia, hogy át nem látna, mit képes megadni neki a gazdaság okszerű költségvetés mellett. Hiszen a mezőgazdaságban a munkaadó és a munkavállaló egyaránt termelő s apró mértékben — ha néhány négyszögöl kerti földön is — mindégylük munkás is gazda.

Erre az érdekközönségre alapította Rubinek azt a törekvését, amely sikerre is vezette, hogy a mezőgazdasági érdekképviseleti rendszerben a gazdákat és a gazdasági munkásokat egyesítette. A reformnak, amely nevéhez fűződik, ez az előnye a németországi mezőgazdasági kamarákkal szemben, amelyek csak hosszú évek során vették észre, hogy hibás uton indultak el, mikor kihagyták a munkásokat s most — megkésve s így sokkal több akadályal küzdve — iparkodnak a mezei munkásokat is bevonni az érdekképviseletbe. Rubinek érdemét e tekintetben azok tudják kellőképp mérlegelni, akik emlékeznek rá, mily késéggel érte meg az egyesítést vittek véghez a közös kamarák ellen Buza Barna idején az izgatásból élő vezérek, akik kenyérüket féltették attól, ha a gazdák és munkások a tárgyaló asztalnál rendszeresen találkoznak.

A többtermelés lényegét és feltételeit senki oly alaposan nem fejtette ki, mint Rubinek Gyula, aki az OMGE szakosztályaiban is a mezőgazdaság üzemi fejlesztésére fektette a főszulát. A kilencvenes évek vége felé még a tultermelés veszedelmét hirdették Európaszerte s az agrárválság réme sok gondot okozott Magyarországnak is, a XX. század második évtizedében már a drágaság jelentkezett s a háboru alatt a „többtermelés” jelszava tette népszerűvé a földművelésügyi programot. De míg egyik oldalról — ugylátszott legalább — azért kapják fel a divatos jelszót, hogy ürügyet találjanak a föld mobilizálására a banktőke kezére, másrésztől meg politikai korteseszközt láttak csak benne, melylyel hatni lehet, addig Rubinek Gyula vaslogikájával és nagy gyakorlati tudásával legtökeletesebben fejtette meg a nehéz problémát. 1916-ban jelent meg tanulmány a többtermelésről, melyben kimutatta, hogy a világ kenyér- és hustermelése korántsem tart lépést a fogyasztás fejlődésével s minden országnak szüksége van a termelés fejlesztésére, ha politikai és gazdasági függetlenségét biztosítani akarja. Kimutatta, hogy a jó talajművelés, a megfelelő műtrágya, a kiválasztott vetőmag, a kipróbált gépek és technikai eszközök, a mezőgazdasági olésó hitel, a jó értékesítés és a mezőgazdasági ismeretek intenzív terjesztése, adja meg azt, amit többtermelésnek hívnak.

A többtermelés kiinduló pontjának tekintette

1855

MAUTHNER ÖDÖN

MAGNAGYKERESKEDÉSE

Székhely: BUDAPEST, ROTTENBILLER-UTCA 33. TELEFON: József 40-33.

AJÁNL

legjobb minőségű gazdasági magvakat: államilag előmzárólt lóhere- és lucernamagot, fajliszta legmagasabb csiraképeségű takarmányrépamagot, fűmagot s.h., továbbá fajliszta, kiváló konyhakerti és virágmagvakat, legjobb gyártmányú kertészeti és méhészeti eszközöket

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

A MÁV dijszabásának emelése.

A vasuti és hajózási árudijszabások nagy és egyre fokozódó, az értékesítésre és a termelésre egyaránt kiható gazdasági jelentőségével, az árak alakulására gyakorolt hatásával meglehetősen tisztában van már a közvélemény. Ismeretes, hogy a vasuti dijszabás éppen olyan befolyással van egyes termények értékesítési lehetőségeire, sőt egész vidékek termelési viszonyainak alakulására, akárcsak a vámok. De mégis azzal a különbséggel, hogy helytelen, a gazdasági érdekeknek meg nem felelő árudijszabás ugyanazon a vámterületen belül való belső vámokat állíthat fel és egyeseket egyoldalú előnyökhöz, másokat igazságtalan, talán a vámvédelem célzatát is kijátszó hátrányokhoz juttathat.

Ezért kell az árudijszabások megállapításánál az egyetemes közgazdasági szempontot figyelembe vennünk s a pénzügyi érdekekkel összhangba hoznunk. A belföldi termelés védelmére, a terményfeleslegek kivitelének megkönnyítésére és versenyképességünknek a külföldi piacon való biztosítására, a termelési eszközöknek a termelőhöz minél méltányosabb áron való eljuttatására, sőt gyakran egyes, termelésünkre káros, idegen vámpolitikai intézkedések kiegyensúlyozására is a helyes tarifapolitika a leghatásosabb fegyver. Magától értetődik, hogy a vámpolitika és a tarifapolitika fegyvertárából vett fegyvereket ugyanannak a közös célnak, a hazai termelés védelmének és fejlesztésének szolgálatában kell forgatnunk. A megváltozott helyzet, hazánk területi és gazdasági megcsonkítása nemcsak új vámpolitikát, hanem eddigi tarifapolitikánk gyökeres megváltoztatását is szükségessé teszi. Vámpolitikai téren a kormány már megtette a kezdeményező lépéseket, amidőn az ipari és a mezőgazdasági vámpolitikákat az előkészítő munkálatokra

felhívta s legközelebb a már elkészült javaslatok összeegyeztetésének is sorát keríti. Dijszabáspolitikai tekintetben, sajnos, még nagyon messze vagyunk ettől s a kormány legújabban előterjesztett dijszabásemelési javaslata, melyet február 24. és 25-én a gazdasági érdekeltségek köréből egybehívott népes szaktanácskozmány tárgyalt le, egyáltalában nem adja jelét sem annak, mintha a jövőben követendő tarifapolitikai irányelvek megállapítására a kezdeményező lépések megtételének s a gazdasági érdekeltségek részéről hangoztatott kívánságok figyelembe vétettek volna.

A kereskedelemügyi miniszter kijelentette ugyan, hogy a szerinte is szükséges szerves tarifareform előkészítő munkálatai folyamatban vannak, de a jelenlegi politikai és gazdasági viszonyokat nem tartja alkalmasoknak alapvető reformra. Ugyanis a gazdasági helyzet ingadozása folytán az ilyen elcsúszott reform nem lehetne állandó s különben is be kell várni az új vámtarifa elkészültét, mert azzal az új dijszabásnak teljes összhangban és szerves kapcsolatban kell lennie. Addig a kereskedelemügyi miniszter a maga részéről csak annyit szeretne elérni, hogy a vasuti dijszabások is mindig alkalmazkodjanak a pénztérték változásához, amiként ezt a vámnál a vámfelépítés százalékanak időnkénti módosításával biztosítani sikerült. Továbbá kívánatosnak tartja azt is, hogy lehetőleg minél hosszabb időn át ne legyen szükség újabb tarifaelemelésre, mert az ilyen intézkedés mindig súlyosan hat a gazdasági életre és kétségtelenül hozzájárul az általános drágaság fokozásához.

A MÁV igazgatósága által a vasuti személy- és árudijszabás emelése tárgyában előterjesztett és a szaktanácskozmányon letárgyalt javaslat az általános anyagdrágulásra, valamint a személyzeti kiadások nagymérvű emelkedésére utal, amelyek teljesen megzavarták a MÁV üz-

leti kiadásainak és bevételeinek egyensúlyát. Az 1921—1922-iki üzleti évre a MÁV 4,271.000.000 korona üzleti bevételt és 4,6 milliárd korona üzleti kiadást irányzott elő. A kiadások azonban az időközi fizetés- és béremelések, valamint a természetbeni ellátás kedvezményének kiterjesztése és költségtöbblete, ugyancsak az üzemi anyagok árának nagymérvű emelkedése folytán a MÁV előirányzata szerint 8164 millió koronával fognak zárulni, vagyis a f. üzletévre várható üzleti hiány 3,893.000.000 K. Ezt elsősorban pénzünk vásárló erejének múlt év május-junius hónapjai óta bekövetkezett hanyatlása idézte elő s ekkora hiányt a személy- és árudijszabások megfelelő emelése nélkül a forgalom természetes növekedésével járó bevételekből a MÁV igazgatósága nem tart fedezhetőnek.

A dijszabások szerves átdolgozására a MÁV nem tartja még az időt elérkezettnek és mivel a mutatózó pénzügyi helyzet sürgős orvoslást igényel, csupán a menetdíjaknak és áruszállítási díjtételeknek százalékos, ugynevezett lineáris emelését hozza, mint technikailag is legegyszerűbben keresztülvihető bevételt fokozó eszközt, javaslatba. A személydijszabások terén a javaslat a menetdíjaknak 100%-kal, a poggyászszállítási díjaknak és a kutyák viteldíjának 200 százalékkal, az expresszárak viteldíjának 300 százalékkal való emelését javasolja. Hogy ez a gyakorlatban mit jelent, amikor már a jelenlegi, legutóbb 1920. augusztus 11-én 200 százalékkal felemelt menetdíjak is nagyon magasak, azt nem szükséges bővebben fejtegetni. Nagyon valószínű tehát, hogy ez az újabb menetdíjemelés a forgalom csökkenését fogja előidézni s így az egyes vonatok még kevésbé fognak kihasználni, mint eddig, a dijszabásemelés pénzügyi eredménye pedig lényegesen alatta marad a MÁV várakozásának.

Az árudijszabásokra nézve a MÁV maga is elismeri, hogy az általános százalékos díjemelés

a mezőgazdasági ismeretek terjesztését. A közéleti híres gazdasági előadásokat ő szervezte, de a vidéki gazdasági előadásokat is, melyeken a kísérletiügyi intézmények neves vezetői, kiváló gazdasági akadémiai tanárok, gazdasági egyesületi tisztviselők és kitűnő gyakorlati gazdák számoltak be kutatásaik eredményéről. A mezőgazdasági szakoktatás és a mezőgazdasági főiskola ügyének mindenkor előharcosa volt. A kamarákban is a gazdasági ismeretek terjesztésének hathatós eszközeit látta.

Rubinek sokszor hangoztatta, hogy csak addig lesz erős agráröntudat a gazdatársadalomban, míg sajtóval rendelkezik. Látta és érezte a plutokrácia sajtójának kiméletlen munkáját, amely a sajtószabadság örve alatt egyént és családot tört össze válogatás nélkül; vele szemben a jó sajtóban látta a leghatásosabb ellen-szert.

Tragikuma, hogy ő, aki a sajtót oly nagyra-becsülte, a sajtó részéről kapta az első mérgezett nyilatkat. De magyarázata ennek az, hogy oly korban élt, mikor az, aki az első arcvonalban önzetlenül küzd az ország javáért s nagy tehetségét ráfizetéssel adja oda a hazáért, ezzel arra ítélte magát, hogy céltáblája legyen tehetetelen senkik cellozó játékaival s lábtörője azoknak, akik maguk többnyire iszapban járkálnak. Az utólagos jóvátétel már nem sokat ér ott, ahol a mérge a vérbe megy s a szívet megtöri.

A forradalom megrázó tanulságai vitték a politikai frontra. Vezetésméjét: hogy az országot csak a demokratikus keresztény és nemzeti agrárirányzat alapján lehet restaurálni, vaskövetkezéssel iparkodott keresztülvinni.

De, noha úgy az agrár, mint a keresztény irányzatnak hatalmas szolgálatokat tett, azoknak — ugyszólván — jövőjét biztosította, megértetlenül kellett küzdenie sok oldal felé. Ezenkívül kellett a talaj elhidegülését, amelyből nagyranőtt, viszont a politikában a hálátlanság okozott neki nem egyszer keserű csalódást. Félromagarázták. Méltán fájt neki, hogy az ellene irányult támadásokat még olyanok is mozgatták, akikkel a fórumon egy eszméért küzdött. Maga nyílt volt, annyira nyílt, hogy már nem is politikushoz mért volt az őszintesége. Ennyiben volt csak hátrányban azokkal szemben, akik más tulajdonságokban messze mögötte maradtak. Pedig bármennyire is félreértették egyesek, akik következetlenséget láttak korábbi és politikai tevékenysége között, a termelési érdeket szerencsésen egyeztetve össze a szociális érdekekkel, amely elől kitérni, két forradalom után, igazán súlyos tévedés lenne. Nem akarta a nagybirtokot eltüntetni, csupán terjedelmét csökkenteni, hogy ahelyett intenzívításban nyerjen a mezőgazdasági gyárpar felkarolásával. Magát a középbirtokot erősíteni és szaporítani kell, ezt hirdette. De legfőképpen szükségét látta annak, hogy a független kis-

gazdaporták száma emelkedjék, mert ezekben látta legbiztosabb gátját a későbbi felforgató áramlatoknak is.

Rubinek lelkének nemes egyszerűsége jó barátai körében nyilatkozott meg teljes eredetiségében. Szerette azokat, akikkel együtt dolgozott, bár szavakban nem mutatta, sőt ellenkezőleg, bizonyos magyaros őszinteséggel mondta szembe mindenkinek a maga igazságos véleményét. A eselszöveget nem ismerte, teljesen nyíltsággal dolgozott és beszélt s bizony sokszor ez okozta legszebb terveinek balsikerét is. Magának kevés kényelmet engedett, családjáról iparkodott gondoskodni, de mégis a köztért, hazájáért, a magyar földért áldozta fel életét legszebb virágkorában.

Rubinek Gyula nem halt meg. Agrárpolitikánkban az ő nagy szelleme él még soká s a magyar föld áldanj fogja nagy nevét. A nemes buzát termő rónák, a virágos, gyümölcsös kertek békés légkörében az ő hirt magasztalják később még inkább, mint ma, boldog földműves magyarok. A világirodalom és a külföldi agrármozgalmak ércbe vésik dicsőségét, de köztük tovább élő szelleme legkedvesebben talál pihenőt a csinosodó magyar falvak muskátli portáin, ahol nagy idők vértanukosorús nagy emberéről, Rubinek Gyuláról dalelnak bájos népekeket rozmaringos falusi leányok.

PHYLAXIA
SZÉRUMTERMELŐ R.-T.
BUDAPEST, X., SZÁLLÁS-U. 3.

Sürgőnycim: PHYLAXIA Budapest. Telefon: József 92-12.

A HUTYRA—KÖVES-féle sertéspestis elleni szérum kizárólagos termelője.

Termel továbbá: sertésorbánc ellen vakcinát és szérumot, baromfikolera ellen szérumot és MANNINGER-féle vakcinát, szintugy mirigykór elleni szérumot.

merev keresztülvitele egyfelől korlátozó hatást gyakorolna gazdasági termelésünkre, másfelől pedig a fogyasztóknak leromlott teherbíróképességét veszélyeztető újabb árdragítási folyamatot idézne fel. Megnehezítené iparunk számára a nyersanyagok, mezőgazdaságunkra nézve a termelőeszközök beszerzését s így a hazai termelés korlátozásával saját áruforgalmunk kibontakozásának is útját állaná. Elvileg tehát a MÁV nagyon helyesen állapítja meg, hogy a díjszabás-emelésnek nem szabad tovább terjednie, mint amennyit a MÁV pénzügyi helyzete mulhatatlanul megkövetel s hogy ez a teherföllet százalékos alapon ugyan, de mégis bizonyos megkülönböztetésekkel osztassék fel az egyes árucikkek között, azok teherbíróképességéhez alkalmazkodva. A százalékos díjszabás-emelés ilyen helyesítése már csak azért sem mellőzhető, mert az eddigi ismételt százalékos díjszabás-emelések azt eredményezték, hogy a nagyértékű, főleg idegen eredetű ipari termékeket aránylag kevésbé terhelik meg, mint itthon termelt olcsóbb tömegcikkeinket.

A MÁV pénzügyi helyzetének részletesebb bírálatára a kereskedelemügyi miniszter nem adván módot az érdekeltségnek, teljes lehetetlenség a kívül álló tárgyilagosságnak eldöntenie, vajjon a kimutatott négy milliárdos üzleti hiány, legalább részben nem volna-e fokozott takarékoskossággal, a beszerzéseknél elérhető költségcsökkentésekkel, szóval a kiadási tételek megszorításával mérsékelhető? A MÁV ezt a lehetőséget egyáltalában nem is mérlegeli és úgy állítja fel a tételt, hogy a bevételeket kell mulhatatlanul odáig fokozni, míg azok a kimutatott hiányt nem fedezik. A gazdasági érdekeltségek részéről a szaktanácskozmányon elhangzott bírálat nyilatkozatok jóformán egyértelműleg más állásponton voltak és a kiadások lehető csökkentését is szükségesnek mondták, hogy ily módon a díjszabás-emelés terhe mérsékelhető legyen és közzgazdaságunkra várható végzetes hatása legalább enyhíthessék.

Ami a MÁV másik kiinduló pontját, az egyes áruk teherbíróképességéhez való alkalmazkodást illeti, az előterjesztett díjszabás-emelési javaslatok egyáltalában nem felelnek meg ennek a helyes irányelvnek. A MÁV javaslata a közönséges gyorsárú díjtételeinek 200, a mérsékelt gyorsárú díjtételeinek 150, az I. osztály díjtételeinek 200, a II. osztály díjtételeinek 150, a terjedelmes árú díjtételeinek 200, az A osztály díjtételeinek 100, a B, C, 1-ső külön, a 2-ik külön díjszabás, valamint az I. és II. kivételes és a 3-ik külön díjszabás díjtételeinek 100—100, a III. kivételes gyűjtődíjszabás díjtételeinek 200, V. kivételes díjszabás és a X. kivételes díjszabás díjtételeinek 100—100, végül a IV—IX. kivételes díjszabás díjtételeinek 150%-al való felemelését javasolja. Gyorsárúként való feladás esetén a 200 százalékkal felemelendő közönséges gyorsárú díjtételeinek négyszerese, teherárúként való feladás esetén pedig az ugyancsak 200 százalékkal felemelendő I-ső osztályú díjtételek négyszerese alkalmaztassék. Ez az utóbbi rendelkezés a fenyűzési adó alá eső cikkekre vonatkoznék és a jelenlegi díjtételekkel szemben 1100%-os emelést jelent. Ugyanígy emelést javasol a MÁV a nemesfémekre és a drágaságokra is. Az előirányzat szerint a személydíjszabás emelése pedig 2419-1 millió korona, az egész díjszabás-emelés tehát összesen 3387-9 millió

korona tiszta bevételi többletet eredményezne. Minthogy pedig ez a kimutatott üzleti hiánnyal szemben elégtelen, a MÁV a díjtételek emelésén kívül az általános áruosztályozás keretében egyes olyan árucikkek magasabb áruosztályba való sorozását is javasolja, melyek ma int tömegcikke a szükséges bevételi többlet elérését biztosítanák. E felklasszifikálás várható eredményének számbavételével, mely pl. az ásványvizet, a cukrot, a fát, a faszénét, a benzint és petroleumot, a gabonát és őrleményeit, a hüvelyeseket, az olajos magvakat, az abrakakarmányokat, a szalastakarmányokat, a friss gyümölcsöt, a hazai és külföldi szénét, a hordókat, az építőanyagokat stb. egy-egy fokkal drágább áruosztályba sorozza, az általános díjszabás várható eredményét a MÁV 3915-4 millió koronára, vagyis közel négy milliárdra becsüli. A mellékilletékeket a MÁV egyelőre nem szándékozik emelni, ellenben revízió alá kívánja venni a helyi árudíjszabásban rendszeresített külön és pótléteket, amelyekre nézve később külön javaslat fog előterjesztetni. A MÁV új menetdíjai és díjtételei egyidejűleg a helyi érdekű vasutak személy- és áruforgalmára is kiterjesztendők volnának, ami a MÁV bevételeit további 500 millió koronával fokozná, úgy hogy kereken 4-4 milliárd K. bevételi többlet, vagyis az előirányzott hiánnyal szemben 510 millió K. üzleti felesleg mutatkoznék.

A szaktanácskozmányon felszólalt gazdasági érdekképviseleti kiküldöttek egyhangulag kifejezést adtak súlyos aggodalmaiknak a díjszabás-emelés tervezett módjával és mértékével szemben. Mondhatni, általános megdöbbenést keltett Kállay Tibor pénzügyminiszternek a díjszabás-emelés védelmére elhangzott felszólalása, melynek során a pénzügyminiszter azt hangoztatta, hogy az államvasutak hiányának eltüntetésére nincs más megoldás, mint a javasolt díjszabás-emelés változatlan elfogadása s hogy azt a magyar közzgazdasági élet elbírja, mert a mi vasuti tarifáink az emelés végrehajtása után is a legolcsóbbak maradnak egész Európában. Ez az utóbbi állítás persze csak annyit jelent, hogy az utóállamok díjszabási tételei a mi valutánkra átszámítva és a mi áruértékeinkhez viszonyítva látszanak egyes áruosztályoknál s főleg nagyobb távolsági viszonylatokra mérsékeltébbeknek. Ha azonban az egyes vasuti díjszabásokat az illető országok érték- és árviszonyaihoz alkalmazva vizsgáljuk és hasonlítjuk össze a mi díjszabásunkkal, akkor sok tekintetben más eredményre jutunk. Legfeljebb az osztrák díjszabásra nézve áll az, hogy az egész vonalon magasabb a miénknél, viszont az osztrák példát aligha fogja valaki követendőnek találni. Legnagyobb feltűnést keltett azonban az eddigi higgadt nyilatkozatairól ismert pénzügyminiszternek az a kijelentése, hogy az államvasutak pénzügyi hiányának megszüntetésére semmi szín alatt sem akarja igénybevenni a bankóprést, hanem arra törekszik, hogy a MÁV megkapja teljesítményéért a teljes ellenszolgáltatást, amint ez a korona csökkent vásárlóerejének megfelel. Ő — ugymond — a korona bel- és külföldi vásárlóerejét egyformává akarja tenni és ezért nem lát más megoldást, mint a külföldi, vagyis az aranyparitásra való felemelkedést. A drágulásnak mentőeszközként s a kibontakozás irányelve gyanánt való hangoztatása nagyon emlékeztette a szaktanácskozmányon jelenvoitakat Hegedüs Lórántnak ama sűrűn megismételt és éppen ellenkező irányú nyilatkozataira, melyek valutánk ér-

tékének emelkedését, az általános olcsóbbodást s a megélhetésnek ezen a réven könnyebbé válását jósolták. Intő példa gyanánt állhatnak azok a keserű tapasztalatok, melyeket az ország és Hegedüs Lóránd szereztek, utódja előtt is, nehogy most ellen-Hegedüsként a drágaság fokozásával álljon elő, mint a gazdasági élet rendbehozatalára s a középosztály megmentésére alkalmas jelszóval. Mert bizony az áraknak a világarparitásra való felemelése mulhatatlanul együtt járna — a részleges kötött forgalom fenntartása mellett — oly súlyos gazdasági következményekkel, amelyeket meg kell fontolni, mielőtt ilyen jelszót kidobunk a közéletbe.

Erre a tételre egyébként lesz még alkalmunk visszatérni, ezúttal röviden csak a gazdasági érdekeltségek részéről a vasuti díjszabás-emeléssel szemben felhangzott aggodalmakat kívánjuk összefoglalni. Az OMGE-t a szaktanácskozmányon Deseffy Aurél gróf, Szilassy Zoltán igazgató és Mutschenbacher Emil dr. főtitkár képviselték, akik közül Szilassy fejtette ki a mezőgazdasági érdekeltség álláspontját. Teljes egyértelműség mutatkozott a felszólalások között abban a tekintetben, hogy a MÁV kiadásainak fokozott takarékoskossággal való csökkentésére kell törekedni s hogy nagy szükség volna a változott gazdasági viszonyokat figyelembe vevő szerves tarifareformra. A merev százalékos díjszabás-emelés, melyet a tömegáruk felklasszifikálása még jobban súlyosbit, nem felel meg az ország díjszabás-politikai szükségleteinek és nagy drágulási hullámot fog előidézni. Éppen ezért általában hangoztatták a felszólalók, hogy a díjszabás-emelés pénzügyi eredménye nem fog megfelelni a kereskedelemügyi miniszter és a pénzügyminiszter várakozásainak, mert hiszen az ország egész fogyasztását a díjszabás-emelés révén terhelő 5—7 milliárdos általános drágulás a MÁV anyagbeszerzési és személyzeti kiadásait is nagymértékben fokozni fogja. Különösen rámutattak a felszólalók arra, hogy a szén és a fa megdrágítása mily káros hatással volna egész termelésünkre, hogy egyes élelmickek fuvardíjának felemelése mennyire terheli a közéletet (pl. a tejnél a tarifaemelés literenként két koronás, a lóhsznál kg.-ként 10 K.-ás drágulást jelent). Az építőanyagok fuvardíjának nagymértékű emelése még jobban megnehezíti az építkezést és az utak karbáhozatalát. A vasnál a fuvardíjemelés q-ként 250 K.-ás drágulást jelentene; számos kivételi cikkünknel nagymértékben csökkenne, vagy teljesen meg is szűnne versenyképességünk. A cukorrépa fuvardíjának felemelése feltétlenül a cukor áremelkedésére s a cukorfogyasztás csökkentésére fog vezetni, aminek viszont az lesz a következménye, hogy az állam többet veszít adóbevételekben, mint amennyit nyer a fuvardíjemelés révén. A répaszelet és a melasz fuvardíjának megdrágítása elriasztja a gazdákat a cukorgyárak részére való répatermelésről, inkább a répat fogják feleltetni. A szén fuvardíjának drágítása a MÁV-ra is nagy teherfölletet róna és visszahatna minden háztartásra, tehát valamennyi árucikk árakulására. Abban minden felszólaló megegyezett, hogy a MÁV teljesítőképessége közérdekből fenntartandó és így a fuvardíjak mérsékelt felemelése elől nem lehet elzárkózni. Azonban a gazdasági viszonyok mérlegelése a javasolt felklasszifikálások mellőzését és mérsékelt százalékos emelést tenné indokoltá. A mezőgazdasági termelőeszközök drágulása a terményárak emelkedését és a termelés

CHINOLIN gyógyszer- és vegyszertermékek gyára r.-t. (Dr. Kereszty és Dr. Wolf)		UJPEST. Sürgőny cím: CHINOLIN UJPEST TELEFON: 163-36, 133-34.	
Állatgyógyászati szerek:		Növényvédelmi szerek:	
<p>Cadogel, csődömbör s egyéb bőrbántalmak ellen, Magnol, kór-, seb- és szülészi fertőtlenítő, Magnol-mész, igen olcsó lúttalófertőtlenítő, Chinolín-resztináló fluid, Chinolín-pataviasz, Chinolín-pataviasz, Cillon, méregmentes patkányirtószert.</p> <p>Irodalommal és használati utasítással készséggel szolgálunk.</p>	<p>DISTOL</p> <p>meggyógyítja</p> <p>mételykóros juhait és szarvasmarhát.</p>		<p>Arvalin, morci egér- és patkányirtószert, Arzola, jobb s Thanatonnál, Dendro-Chinolín, gyümölcsfakarbolineum, Hiberna, hernyóirtó, Részegpor-Chinolín, fűtörőcsapok és lészarmat ellen, Sulzarol, lészarmat ellen, Vertetü-kátrány, Klorol, méregmentes valómagasavó. Agyoncsévisés kizárva.</p>
Megrendelhetők: Gyárunkban, vagy a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám és minden nagyobb magkerekedésben.			

ben együtt láttam. Pedig ilyen szabású kiállítást több mint tizet tartanak Nagynémetország területén, más és más vidék anyagából. Politizálás nélkül legyen mondva, önkéntelen a nemzet nagyságát, óriási életképességét, törhetetlen szorgalmát, munkásságát látja a néző tükröződni csak egy ilyen baromfiállításból is.

A látogatótságot, a vásárlásoknál elhangzó bírálgatások mindennél jobban bizonyítják a lehető legszélesebb rétegben gyökeret vert tenyésztési kedvet és szakértelmet.

Legnagyobb számban a Wyandott-ok voltak képviselve, ezüst-, arany-, kékes árnyalatú, fehér-, fekete-, sárga- és fogolyszínben. A második helyet az Orpingtonok foglalták el valamennyi ismert színben. Rengeteg mennyiségben következtek az olaszok és a törpe tyukféléknek 14 változata. Tyukfélékből 4200 darab, emdeni, toulousi lud, pekingi, orpington, futó kacskákból 420 darab, bronz, fehér és fekete pulykákból 110 darab (mind kiváló példányok) dokumentálta a szakértelmet.

A termék legnagyobbikát a galambok foglalták el 69 (hatvankilenc) fajtában nem kevesebb, mint 2600 darabbal. Mint előbb említettem, irigységgel szemléltem a méreteiben hatalmas s anyag tekintetében elsőrangú kiállítást s ennek keretében a gyönyörű baromfiakat, de a galambok tömegét bámulattal szemléltem.

Szenzációk voltak — különösen nekem, szegény megcsontított és rossz valutájú ország szülőltjének — azok a káprázatos árak, melyek eladási árként a katalógusban fel voltak tüntetve. A tyukfélék minimális ára darabonként 500, a kacskák 800—1000, a ludak, pulykák ára 1500—2000 márkával volt jegyezve, de a 10,000 márkás példányok sem mentek ritkaságszámba. Mondhatnám, az állomány 30%-a 500—800, 50%-a 1000—3000 és 20%-a 3000—10,000 márka közötti áron volt jegyezve. Elképedve és szent áhitattal néztem a 10,000 márkás galambokat (igen nagy számban ebben az árban, sőt volt néhány 20,000 márkás is) s lelki szemem előtt feltűntek a gyönyörű 1½ éves bonyhádi bikák, legfeljebb 14—16,000 K. vételárral. Egy galamb egy fajbikkával vagy egy hizóval szemben! Általános elv, a katalógusban jegyzett árakkal szemben alúnak nincs helye, viszont a feltüntetett árakból minden eladott állat után az eladó 20%-ot lead a kiállítás rendezőségének a rendezési költségek fedezésére és egyéjséti adóként.

A kupolacsarnokban január 20-án reggel az ünnepélyes megnyitást követően három-négy ur foglalta el az előadói emelvényt s mintegy 5—600 hallgató előtt felváltva beszélve ismertették a szövetség történetét, működését, az elért eredményeket stb. s estefelé hazakészülve, e termen menvén keresztül, még mindig folyt az előadás, sőt másnap is egész napon át s a hallgatóság mindig nagy volt.

Ez is jellegzetes német vonás, minden alkalmat megragad a tanulásra és azt meg is szíveli. Itt kívánok megemlékezni az ugyanakkor Drezdában megtartott „Második Német mezőgazdasági hét”-ről.

A „Német mezőgazdasági szövetségek szövetsége” évtizedek óta rendez felváltva az ország nagyobb városaiban ilyen u. n. „mezőgazdasági hét”-et s ezekkel egyidejűleg mezőgazdasági kiállításokat is.

A most Drezdában tartott „hét”, szintén egy nagyobb szabású kiállítással volt egybekötve, melyre a kis- és nagybirtokosok imponáló számban a legtávolabbi vidékekről is eljöttek.

A „hét” a szó teljes értelmében veendő, mert a hat munkanapnak délelőtti és délutánjai teljesen kitölti az az óriási program, mely előadásokon, bemutatókon és kiállításokon való tanítások keretében a mezőgazdaság minden ágazatára kiterjeszkedik.

Alkalmam volt egy délelőtti előadássorozaton jelen lehetni, amikor négy előadó átlag egy-egy órán keresztül foglalkozott a tárgyával és itt is a német tanulási vágyról, a minden hasznos iránt való érdeklődésről és az előadásoknak lankadatlan buzgalommal való hallgatásról győződhettem meg.

A szóban forgó „hét” tárgyai voltak például:

A mezőgazdasági termelés fokozása.
A termelés fokozásának technikai keresztülvitele.
Időszerű kérdések a szarvasmarhatenyésztés terén, különös tekintettel a törzkönyvelésre, legelőgazdaságra és tejelés-ellenőrzésre.
A takarmány-többletermelésre irányuló intézkedések.
A jelen időnek megfelelő rét és legelő-trágyázás.
A mezőgazdasági létenyésztés kitűzendő célja a jelenben.
A német nép kötelessége a mezőgazdálkodásban.
A nő szerepe a baromfitenyésztés emelése terén és a helyes baromfitenyésztési berendezések.
Divatszépességek és divatbolondságok minden időkből és minden országból. (Vetített képekkel.)
A leány-továbbképző iskola feladatai és céljai.
Az átörökléstan jelenlegi állása a tudományban és a gyakorlatban.
Törzstenyésztetek betegségei.
Az ifjúság nevelése az újraépítés munkájára.
Gyakorlati tőgazdaság.
Földmunkáló gépek a jelen korban.
A burgonyatermes fokozása és eltarítása.
Gyakorlati könyvvezetés.
Az időszerű mezőgazdasági gyümölcs-termelés.
Szőlőtermelés lugason és üveg alatt.
És a többi és a többi.

Elismeréssel kell megemlítenem a baromfiállítás egész adminisztrációját. Csekély számú munkaerővel, de praktikus munkafelosztással, nekünk nagyon is nagy pedantériával bonyolították le az érkezett baromfiak átvételét, elhelyezését, az adásvételek jegyzését simán, kapkodás, láрма, idegesség és hiba nélkül.

A gödöllői telep részére sikerült a tervbe vett regenerátorokat, mondhatnám teljes számban s aránylag jutányosan beszerezni, természetesen mellőzve a 3000—10,000 márkás egyedeiket, mégis elsőrangú anyaghoz jutva.

A vásárlást még a minősítés és díjazás nyilvánossághozása előtt elvégeztem s a díjazási eredmények kifüggesztésekor örömmel állapítottam meg, hogy megvett állataim jórésze tiszteletdíjban (legjobb osztályozás) részesült, igen sok „igen jó”-nak, „jó”-nak minősített, holott fukarkodtak az elismeréssel.

Bevásároltam tulnyomórészen 1921. évi költésből származó 13 drb sárga Orpington, 8 darab fehér Orpington, 3 drb Langshant, 4 drb Leghort, 3 drb Plymouth, 3 drb fehér Wyandott, 3 drb Minorkát, 3 drb Bantant, 9 drb pekingi kacskát, 6 drb emdeni ludat, 3 drb toulousi ludat, 3 drb bronzpulykát, 3 drb mexikói fehér pulykát, összesen 64 drb-ot, melyeket január 24-én gondosan kosarazva Gödöllőre utnak is indítottam.

Erős reményünk van és rajta leszünk, hogy ezen törzsek ivadékaiból már a folyó év őszén olyan hímeket juttathatunk a nagyobb tisztavérű tenyészetekbe, amilyeneket azok már hét év óta nélkülöznek s ezzel ismét megindítjuk azt a kerekét, mely az ország baromfiállományának nemesítését, hasznóhajtóságát van hivatva fokozni.

(Budapest.)

Békessy Jenő,
m. kir. gazdasági főfelügyelő.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Revisorosté: Grábner Emil.

Herének mi a legjobb védő-növénye: őszi vagy tavaszi?

Hogy a herevetés miként sikerül, az nem kis-mértékben függ a here védőnövényétől is. Bizony nem mindig az időjárás, hanem igen sokszor a helytelenül megválasztott védőnövény oka a fiatal herekelés pusztulásának. Pedig arról, hogy milyen védőnövényt használjunk élő hereféléinknél, alig olvashatni valamit; szak-könyveink is csak röviden, futólag érintik e kérdést. Sok gazdaságban, igaz, a herevédő-növény megválasztása nem is okoz fejtörést annyiban, hogy a vetésforgó megadva a here helyét, ezzel megszabta azt is, mily növénybe vetessék. Nem használva ki az időjárás nyújtotta előnyöket, nem számolva a talaj állapotával, a védőnövény állásával stb. a legtöbb helyen évről-évre ugyanaz a növény szolgál a herehez védőnövénynek. Másrészt csak a szabadgazdálkodás adja meg a teljes lehetőséget arra, hogy az egyes tábláknak eltérő talaj, trágyázottsági, mivélségi stb. viszonyai, de még a vetések állása és elsősorban a nálunk annyira szeszélyes időjárás szerint is esetről-esetre oly növénybe vagy növényvel vessük el a heremagot, melynél még leginkább lehet kilátásunk arra, hogy a heremag kikelni és a kikelt növény megélni fog.

A lucerna a többi élő herénktől — a vörös-, fehér-, korshere, nyulzapuka és baltacimtől — védőnövény tekintetében azonban annyiban eltér, hogy igazi lucernatalajon és jól átmunkált, gyomtalan földön a lucernát legjobb védőnövény nélkül vetni, mert így nyerjük a legjobban beállott, legtöbbet termő és legtovább kitaró lucernást; azért, hogy a védőnövény terméséről lemondunk, kártalaníthat az is, hogy a védő-növény nélkül egymagában vetett lucerna már a vetés évében két kaszálást ad, a rákövetkező évben pedig már teljes termést hoz, nagyobb, mint amilyent a védőnövényvel vetett képes leadni. Amennyiben pedig zord vagy nagyon meleg fekvésben a zsenge lucernanövényt mégis „védeni” kellene, akkor csak a rendszeres 1/4—1/2 dal ritkábban vetett és zölden lekaszált kalászt használjunk erre a célra. A jó védőnövényről ugyanis megkivánjuk, hogy ne árnyékolja be túlságosan és ne nyomja el a fiatal herét és ennek megerősödése után mielőbb kerüljön le. Ezért ha a lucernát magnak szánt kalászosba is vetettük volna és az elfojtással és megdőléssel fenyegetne, kaszáljuk le azt zöldjében. A sok évre települő lucerna megérdemli, meg is hálálja ezt a figyelmet.

A többi élő hereféle mind megkivánja a védőnövényt, illetve védőnövény nélkül nem érdekes őket vetni.

Ezeknek magját vagy már kikelt vetésre vehetjük, pld. tavasszal őszi búzába, vagy a védőnövényvel egyszerre vetjük el, úgy hogy a védőnövénynek szánt növény magjával már a magtárban alaposan összekeverjük és a keveréket azután oly gépbeállítással, oly mélységre stb., szóval mindenben úgy vetjük el, mintha csak egymagában a védőnövénynek vetéséről lenne szó. Az utóbbi módon, őszi kalászos magjával

Hazai gyártmány!

ACÉLEKÉKET egy- és többvasukat, valamint minden gyártmányu ekékhez alkalmas szántóvasat, kormánylemezt, talpat, továbbá ekék és taligaalkatrészt legjobban acéiból készítve Weiss Manfred acél- és féműveik r.-t. gyárából legolcsóbban szállít a

MAGYAR FÖLDBIRTOKOSOK ÉS FÖLDBERLŐK KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA

TELEFON: 65-49, 65-50. BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 26. 1136. Sürgőselem: „PYRAMIS”

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMŰVEI R.-T. EGYEDÉLÁRUSÍTÓI.

Hazai gyártmány!

keverten, már ősszel is vehetjük az évelő hereféléket. Nálunk a herét csak tavasszal szokás vetni és nagy kivétel az őszi herevetés. Pedig másutt, nemcsak szárazságra hajló viszonyok között, de ott is, hol a tavasz sok faggyal szokott járni, az évelő hereféléket ősszel korán, augusztus hava végén, szeptember hava elején, szokás vetni, a lucernát a legtöbbször védőnövény nélkül, a vörös herét pedig búzával, a nyulzapukát különösen laza, szárazságra hajló homokon rozsszal.

Az őszi herevetésnek azért kell korainak lenni, hogy a here a tél beálltaig eléggé megerősödhessen; a gyenge herevetés ugyanis nem állja a telet. Szóval az őszi vetés sem biztos, de a fent jellemzett viszonyok közt a tavaszi vetés még bizonytalanabb. Talán Alföldünkön is jobban diszlene a vöröshere, ha ősszel vetnénk; a lucernának egymagában vagy őszi búzával való vetése legalább több alföldi gazdaságban egész jól bevált. Természetesen ilyen őszi vetést csak csapadékos nyárvéggel fog a gazda megkockáztatni; olyan hosszantartó őszi szárazságban, mint a múltévi volt, senki sem fogja a here őszi vetését javaslatba hozni.

Az ősszel vetett lóhere a következő esztendőben a védőnövény lekerülte után, ha kaszálat nem is, de ősszel jó tarlólegelőt fog adni. Az őszi herevetéshez is védőnövénynek a ritkábban vetett és takarmánynak korán használt buza vagy rozs a legalkalmasabb; különösen áll ez a nyulzapukánál, mely magrozásban nagyon felnyulhat, mire a rozs levágása után csak rosszul hajt ki. Szélhordta homokon a szélverés és kifuvás meggátlására ajánlatos ugy eljátni, hogy a rozst elvetjük már augusztusban és mire kikélesése után már megkötötte a futóhomokot, szeptemberben vetjük reá a herét.

Buzatermő szelid szikjeinken is — csapadékos évjáratban! — lucernás létesítésére szintén ajánlható a korai őszi vetés. Sziken bajos lucernást beállítani; de ha rajta a lucerna már megfogant, akkor az kitart évekig; szárazságban ugyan csak egy kaszálást ad, de az eléggé bőséges szokott lenni; a lucerna azonkívül a sziket nagyon javítja.

Csak nagyon meszes vagy igen kötött talajon nem ajánlatos a herének őszi vetése; az ilyen talaj csapadékos télen nagyon összeiszapolódik, összeáll és tavasszal, száraz idő beálltával kérget kap, mikor vége a here fejlődésének; másrészt, ha a kérget meg akarnók törni, azzal a herét teljesen kipusztítanak.

Tavasszal a heremagot vagy őszi vagy tavasszal vethetjük. Mielőtt erről véleményt nyilvánítanánk, tartsunk szemlét a tavasszal kínálkozó védőnövények felett.

Az őszi árpa ugyan legkorábban kerül le kalászosaink közül, de kitavaszkodás után annyira el szokta borítani földjét, hogy abba heremagot vetni alig lehet.

Ugyanez áll a jobb talajokon a rozsról is, mely rendes viszonyok közt kora tavasszal sokkal sűrűbb már, semhogy a heremagot bevenné; de ha ritkább is, a heremag aláhozására kívánatos fogasolást vagy a heremagnak géppel való bevetését a rozs nem bírja úgy, mint a buza, sőt száraz, szeles időben vagy utófagnál megbolygatását alaposan megsínyli.

Jobb talajainkon tehát az őszi buza, bár később ér a rozsnál, jobb védőnövénynek kínálkozik, különösen ha a herevetésre a ritkább

buzatáblákat választhatjuk ki, melyeken megdülés nem fenyeget.

Másképp áll a helyzet a homokon; itt a legjobb védőnövény az őszi rozs, ha tavasszal is vetjük bele a herét. Egyoldalú homokon más kalászos nincs vagy csak kevés; védőnövénynek a rozs itt azért is megfelel, mert ritkább az állása, továbbá a felülszort mag is felületebb talajmunkával jól aláhozható. Homokon továbbá szokásos — igen helyesen! — a rozst vetését ősszel gyűrűs hengerrel befejezni; a heremag a kis barázdákban hull és keresztibe járatott könnyű fogással, tövisboronával vagy szélhordta homokon inkább csuszatóval, meg hengerrel aláakarható. Szárazságra hajló viszonyaink közt ugyanis mindenfeleképpen megokolt a felülvetett heremagot aláhozni, nevezetesen ahol az őszi állása azt megengedi, vetőgéppel belevetni. Csak csapadékos klíma alatt lehet arra számítani, hogy a felületen hagyott heremag biztosan ki fog kelni.

A tavasziakat véve szemügyre, védőnövényként itt is legjobbnak kínálkozik a rendesen valamivel ritkábban vetett és kalászhányáskor takarmánynak levágott tavaszi kalászos.

A zabosbüköny, bár szintén korán kerül le, már annyiban kevésbé jó, mert sűrűn kell vetni és kedvező viszonyok között buján fejlődve, nagyon beárnyékolja, sőt elnyomja a fiatal herekeletet. Még kevésbé ajánlható a nagyobb levelű és kedvező viszonyok közt még bujábbra fejlődő tavaszi borsókeverék.

Néha egy-egy gazda az iránt is érdeklődik, vajjon a köles használható-e védőnövénynek. Nyugaton, csapadékos égalj alatt erre a célra csakugyan használják, még pedig egész jól; nálunk azonban a köles herevédő növénynek annyiban nem való, hogy csak május-juniában vetik, már pedig a herét száraz viszonyaink közepette tavasszal lehetőleg korán kell vetni, mert még így találja meg legjobban a kikéleséséhez és megerősödéséhez szükséges nedvességet.

A rostlent ujabban nem szórta, hanem sorba, még 18 cm.-re is szokás vetni; továbbá már nem nyúvik fel, hanem levágják. Nem tulságosan száraz viszonyok közt, amilyeneket a rostlen kellő sikerültéhez megkíván, a rostlen, különösen a sorbavetett, egész jó védőnövénye a herének; Belgiumban a vörösherét rendszeren lenbe vetik is.

Annak idején a gomborkát is ajánlották védőnövénynek, különösen lucernához. E célra azonban a talajrontó és szárító hatása miatt nem vált be, bár másrészt rövid a tenyészideje.

Rendszeren azonban magnak vetett árpát vagy zabot, ritkábban tavaszi búzát szokás heréhez védőnövénynek használni.

Ezek közül a tavaszi árpa, annyiban a legjobb, hogy a legkorábban kerül le és rövidebb szalmájával és keskenyebb levélzetével kevésbé árnyékolja be a herét, mint a zab. Nagyon kötött talajon azonban sem tavaszi, sem őszi árpát nem ajánlatos védőnövénynek használni, mert az első büttyökköze (internodiuma) a talaj felületére szokott lehasalni, vagyis ily helyen az árpa szára alján térdet vagy könyököt képez, amitől a here megfulladhat. De sörárpába sem szeretnek herét vetni, mert a sörárpavidékek nyirkosabb éghajlata alatt aratásig a here az árpában gyakran felnyakadodik, a learatott árpát tehát nem lehet azonnal felkötözni, a kazalban is megfulladhat, mindez pedig veszélyezteteti a sörárpa szép fehér és egyenletes színét.

Attérhetünk most már arra a kérdésre, hogy a herének tavaszi vetésekor jobb-e azt őszi vetésbe, vagy tavasszal vetni?

A here jó keléséhez és gyors meggyökeredzéséhez üledett talajt kíván; homokon vagy humusztalajon a tavasszal vetett here ezt a tömörséget inkább fogja őszi vetéssel beállott táblán megtalálni, mintha tavasszal vetjük. Ezért is tartják laza homokon a rozst a legjobb herevédőnövénynek és ezért vetik az alföldi gazdák a lucernát javarészt buzába. Nagyon kötött és télen át nagyon összeiszapolódó, tavasszal nehezen szikkadó, erősen megkérgeződő talajon viszont előnyösebb lehet a herét tavasziba vetni.

Ugyanez áll a nagyon kigazló talajokra is, ahol a tavaszi alá a kitavaszkodás után megadott talajmunkával irtjuk a gazok egy részét, illetve az évelő gyomokat fejlődésükben visszavetjük. Vadrepcés földön azonban az őszi jobb védőnövénynek mondják a tavasziaknál; ez azonban csak oly csapadékosabb helyekre vonatkozhat, ahol elegendő a heremagot felülszórni, de nem szükséges alámunkálni; ellenkező esetben a vetőgép, de maga a fogas is, sok vadrepcemagot hoz fel és csiráztat ki. Vadrepcés táblákba azért sem kellene herét vetni, hogy később ismételt fogasolással, weederezéssel vagy vadrepcesűvel, esetleg vasgáliccal való permetezéssel, kaint vagy méz-nitrogén felülszórásával a vadrepcét irtani lehessen, amely irtó eljárásoknak egyikét sem bírja ki a here.

A védőnövény megválasztásába beleszól az időjárás is; nedves tavasszal az ősziekre felülvetett és egyáltalában nem vagy csak sekélyen alámunkált heremagról is jól beállott herést kaphatunk; ha ellenben tavasszal korán és tartósan áll be a szárazság, vagy állandóan a vetéseket meggyöttrő szárító hideg szelek járnak, akkor a tavaszi magjával mélyebbre aláozott heremag kikélesése mégis csak jobban számíthatunk, mint az őszi bevetésével. Vadrepcés táblákba azért sem kellene herét vetni, hogy később ismételt fogasolással, weederezéssel vagy vadrepcesűvel, esetleg vasgáliccal való permetezéssel, kaint vagy méz-nitrogén felülszórásával a vadrepcét irtani lehessen, amely irtó eljárásoknak egyikét sem bírja ki a here.

A védőnövény megválasztásánál továbbá határoz a talaj állapota is. A herének tiszta, apróra megmunkált és jó erőben lévő föld kell; őszi után következő tavaszi kalászos — ami legtöbbször zab — kevésbé szokott védőnövénynek bevalni, mint trágyás és tisztán tartott kapási követő tavaszi, amely leginkább árpa szokott lenni. Sekélyen gyökeredző kapás (pl. burgonya) rendszerint szintén jobb elővetemény lesz, mint mélyen gyökeredző (pl. cukorrépa); viszont az alföldi gazdag humusztalajokon a trágyás tengeribe vetett buza inkább szokott megdűlni és inkább ölheti ki a herét, mint a cukorrépa után vetett, kevésbé buján fejlődő és a legkorábban, nem egyszer az őszi rozs előtt beérő buza stb.

Végül beleszól a védőnövény megválasztásába a fajta vagy féleség is: minél bujábban és minél magasabban fejlődik az, másrészt minél később ér, annál kevésbé alkalmas védőnövény céljaira.

Az előadottakból látható, hogy legjobb védőnövény nincsen, sőt még egy gazdaságban is az

Acélekéket

Rögtöröhengereket

Szecska- és répavágókat

Triöröket

1026

„Unicum Drill“ sorvetogépeket

Acélboronákat

Darálókat, morzsolókat

Széna- és szalmapréseket

Takarmányfüllesztöket

ismert elsőrangú kivitelben szállít:

BÄCHER * MELICHAR

RUDOLF

FERENC

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 60.

TELEFON 28-02 és 10-57.

történik, a petroleumolajat külön e célra szerkesztett készülékekben égetik el; ezek a készülékek a megvédendő növények között — a védekezés költsége miatt természetesen csak az értékes gyümölcsfák kerülhetnek szóba — bizonyos meghatározott távolságokban helyeztetnek el. Az olajat azonban csak akkor gyűjtik meg, ha — az ott igen fejlett fokozott álló és gyorsan működő meteorológiai hírszolgálatnak csak kritikus hőmérsékletet jósol. Ha erősebb fagyot jelent, a védekezés ugyanis sikertelen volna.

A kritikus hőfok megállapításával több tudós foglalkozott s e helyen csakis *West Frank és Eddlefsen*¹⁾ értékes tanulmányaira öhajtuk a hazai gyümölcsstermelők figyelmét felhívni. A nevezett két kutató 24,000 virágos rügy mesterséges fagyasztásával állapította meg az alma-, őszibarack-, cseresznye-, körte-, szilva- és kajszinbarack-fánál azt a kritikus hőfokot, amely 1. a nyílásra készülő bimbónál, 2. a viritás alatt, 3. terméskötés idején vésthető. Sajnos, e helyen nem közölhetjük ezeket a két határ közt mozgó, de néha csak tizedfokokban eltérő számokat. Egyébként a tudományos kísérlet is megerősíti azt a tapasztalati tény, hogy a gyümölcsfák kevésbé kényesek, még nem teljesen kivirágzott állapotban, mint viritás s kötés idején.

A fagyok ellen való védekezés tudományos vizsgálatában már odáig jutottak²⁾, hogy megállapították, hogy a sűrű petroleumfüst a talaj éjjeli kisugárzását percenkint és négyzececentiméterenkint 0'011 kalóriával csökkenti; kiszámították a különböző szerkezetű füstölő készülékeknek kisugárzását s távolságokra és kalóriákban, a levegő felmelegedésének fokát konduktió és konvekció útján, úgy hogy mindenki ismeri már annak a füstölő szerkezetnek hatását, amellyel rendelkezik s így a prognózissal egybevetve megállapíthatja, érdemes-e védekezni vagy sem? A háboruban az angolok sajátos gyertyákat használtak, amelyek meggyújtva sűrű, nehéz s ennek következtében a talajon szétterülő, teljesen ártalmatlan füstöt fejlesztettek, ezzel leplezték a támadó seregek mozdulatait. Olaszországban most ilyen gyertyákkal védekeznek a kései fagyok ellen³⁾. D.

Tenyészbika-árverés Magyar-óvárótt.

Február hó 23-án tartotta a Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesület ez évi tenyészbika-árverését. Árverésre ez alkalommal uradalmi tenyésztők is állítottak bikát, még pedig 8 darabot, kistenyésztők Levél és Mosonszolonk községekben 20 darabot. Vevők — sajnos — kis számmal voltak.

Eladatott összesen 18 darab, átlag 21-7 hónapos és 562 kg. súlyos bika. Az elért átlagár 47,100 K., az élősúlykg.-kénti átlagár 83'8 K. volt. A telivérek közül 6 darab kelt el átlag 56,500 K.-ért, melyeknek átlagsúlya 551 kg. volt és így az élősúlykg.-kénti átlagára 102 korona volt. A félvérek átlagára 42,400 K., átlagsúlya 568 kg. s így a félvérek átlagára 74 K. volt élősúlykg.-ként.

A bikák közül Mosonszolonk község vett 2 darabot, egy telivért és egy félvért 67,000, 28,000 K.-ért, Horvátkimle község 3 darabot

¹⁾ Journ. of Agric. Research, XX, 1921: 655.

²⁾ Herbert H. Kamball és D. Floyd, Monthly Weather Review, 1920: 461.

³⁾ Zanoni, Giorn. di Agricoltura, XXXI, 1921: 75.

40,000, 34,000 (telivér), 30,000 K.-ért, Lébény község 2 darabot 48,000, 47,000 K.-ért (telivérek), Moson község 2 darabot 36,700 és 33,100 K.-ért. Vásároltak még: Leeb Oszkár, Soproniván telivért 42,000 K.-ért, dr. Mandics Milán, Pomáz, dr. Hirsch Nagygyombos, gróf Erdődy Sándor Vép 3 darabot, gróf Jankovich-Bésán Endre gazdasága Öreglak 101,000 K.-ért telivért (az akadémiai gazdaságból), gróf Teieki József, Dunatetőn 2 darabot.

Az árverésen gazdát eszerélt állatok közül négy kiváló leszármazású bikát képen is bemutatunk. A tenyésztők érdeklődésének hiánya folytán több, ezekhez hasonló értékes állat a vágóhidra került.

Ez alkalommal először próbálkozott az egyesület mosonmegyei sertések eladásával. Sajnos, a gazdaközönség igen csekély érdeklődést mutatott eziránt, úgy, hogy csak 1 darab kelt el 11,300 K.-ért Debreconbe, Bódog László részére és egy süldő kant vett Levél község 3460 K.-ért.

A következő, március 16-án megtartandó tenyészbikavásárra bármely tenyésztő, aki 8 nappal előbb bejelenti szándékát az egyesület felügyelőségénél, behozhatja állatját akár törzskönyvezett, akár nem. Árverési feltételek ugyanazok, mint az elsőnél. Külön katalógust nem adunk ki. U. I.

Uj rendeletek.

(Gazdasági cseléd- és munkásbiztosítás. — Kávéfélék forgalma. — A rozsliszt kiviteli illetékek és egyéb kiviteli illetékek. — Uj kivándorló-szállítási engedély. — A háboru előtti államadóssági címletek megjelölése. — Buzaármegállapítás márciusra. — Uj ipartörvény. — Az állatesempészet megakadályozása az osztárk határszélén. —

Gazdasági cseléd- és munkásbiztosítás.

A február 23-én kihirdetett f. évi II. t.cikk felhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy a kötelező balesetbiztosítás alá eső mezőgazdasági cselédek után a munkaadó által az 1900. évi XVI. t.cikk 8. §-a alapján fizetendő hozzájárulási díjakat, valamint az 1902. évi XIV. t.c. 25-26 §-ai és az 1912. évi VIII. t.c. 5. §-a alapján kötelező balesetbiztosítás alá eső gazdasági munkásoknak és az Országos Gazdasági Munkáspénztár rezd-kivüli tagjainak tagsági járulékait, továbbá a pénztár által kifizetendő segélyeket rendeletileg szabályozhassa.

Kávéfélék forgalma.

A február 22-iki 26,565. számú földművelésügyi miniszteri rendelet az 1895. évi XLVI. t.cikk alapján tilosnak mondja ki az emberi élvezetre szolgáló kávéfélék, valamint bakkávé és kávékeverékek, pörkölt kávé, ezekből készült őrölt kávé, továbbá pótkávé, kávépótlék, kávékonzerv és kávékivonat hamisítását. Kimondja továbbá, hogy kávé vagy kávékeverék néven — akár egész szemű, akár őrölt állapotban — csak kizárólag a kávéeserje magjából származó terméket szabad forgalombahozni a világgiacon általában elfogadott megjelölések alatt.

Részletesen körülírja a rendelet azt is, mi tekintendő kávéhamisításnak. Majd kimondja, hogy pótkávé (kávépótlék) néven cikóriagyökér, füge, maláta, cukorfélék, buza, rozs, árpa, kukorica, répa-félék, gyümölcsök és gyümölcsmagvak, tölg- és búkmakk, gesztenye vagy csilagfűrtmag szakasztó földolgozása után előállított termék hozható csak forgalomba, mindenkor becsomagolva és az anyagot megjelölő felirattal.

Kávékonzerv őrölt kávének vagy őrölt kávének és pótkávének cukorral vagy enélkül készült száraz keveréke vagy ezek sziruppá süritett főzete, amelyek szintén csak csomagolva és megjelöléssel hozhatók forgalomba. Ez a rendelet f. hó 2-án lépett életbe.

A rozsliszt kiviteli illetékek és egyéb kiviteli illetékek.

A február hó 23-án életbe lépett 2819. számú pénzügyminiszteri rendelet a rozsból készült lisztre vagy egyéb élelményre kivitele alkalmával métermázsánként a teljes súly után 1000 (egyezer) korona, vagyis brutto-

kilogrammonként 10 korona kiviteli illetéket állapít meg. Ez a kiviteli illeték csak a rendelet életbelépte után kiadott kiviteli engedélyek alapján kivendő rozsszállítványokra nyer alkalmazást.

A február 24-iki 7781. számú pénzügyminiszteri rendelet a következő új kiviteli illetékeket állapította meg:

Bab q-ként a teljes súly után	500 K
Érett dió héjában a teljes súly után q-ként	1000
Dióhéj a teljes súly után q-ként	2500
Ugorka, paprika, paradicsom és saláta elkészítve q-ként a tiszta súly után	60
Ugorka, paprika, paradicsom és salátakonzervek (légmentesen elzárt szelencékben vagy palackokban is) q-ként a tiszta súly után	60

Uj kivándorló-szállítási engedély.

A befügyminiszter 22,924. számú rendeletével engedélyt adott az United States Line newyorki gőzhajó-társaságnak arra, hogy Magyarországból az Egyesült Államokba és Kanadába Brémán és Cherbourg-on át kivándorlókat szállíthasson és Budapesten, valamint a határállomásokon kivándorlási irodát állíthasson fel.

A háboru előtti államadóssági címletek megjelölése.

A február 26-iki 26,498. számú pénzügyminiszteri rendelet a háboru előtti magyar államadóssági címletek és a külföldiek tulajdonát képező címletek megjelölési határidejét március 31-ig meghosszabbította.

Buzaármegállapítás márciusra.

A február 28-iki 34,127. számú pénzügyminiszteri rendelet a mezőgazdasági ingatlanok vagyonválsága fejében fizetendő buza árát f. év: március havára szóló érvényre az 1921. évi XLV. t.c. értelmében a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg métermázsánként 2455 koronában állapítja meg.

A forgalmi adó felemelése.

Folyó hó 1-én lépett érvénybe a f. évi VI. t.cikk, amely a köztisztviselők drágasági pótlékának felemeléséből előálló költségdíjlet fedezésére az általános forgalmi adót — az 1921. évi XXXIX. t.cikk 35. §-ának módosításával — $1\frac{1}{2}\%$ -ról 3% -ra emeli fel, továbbá felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy az 1920. évi XVI. t.c. 5. §-ában felsorolt fényűzési tárgyak közül egyesekre nézve a fényűzési forgalmi adó kulcsát legfeljebb 20% -ra emelhesse fel. A 3% -os forgalmi adó fizetendő minden olyan szállítás vagy munkateljesítmény után, amelynek ellenértéke március 1. után fizetetik ki.

Átmenetileg még $1\frac{1}{2}\%$ -os forgalmi adó alá esnek az új szállítások és munkateljesítmények, amelyek még f. évi febr. 1. előtt teljesítettek, ellenértékük pedig legkésőbb f. hó 31-ig fizetetik le; ugyszintén a f. évi február 28-ig történt fizetések is. F. évi április 1-től kezdve történt fizetések feltétlenül 3% -os forgalmi adó alá esnek, tekintet nélkül arra, hogy a szállítás vagy munkateljesítmény február 1. előtt vagy után történt-e.

Az 1921. szept. 1-je előtti szállítások és munkateljesítmények 1921. október 31-ig történt fizetés esetén mentesek a forgalmi adó alól, f. évi február 1-ig történt fizetések pedig $1\frac{1}{2}\%$ -os, azontul fizetések 3% -os forgalmi adó alá esnek.

Az általános forgalmi adónak legfeljebb $\frac{1}{6}$ -részt ($1\frac{1}{6}\%$) a pénzügyminiszter átengedheti egyes törvényhatósági városoknak az ő területükön és közreműködésükkel befolyó forgalmi adókból.

A törvény egyúttal a közzszolgálati tisztviselőket és egyéb alkalmazottak anyagi helyzetének javítása céljára fel-emeli a közigazgatási beadványok illetékét. A közigazgatási beadványok első példányának első íve után az illetéktörvényben (1920. évi XXIV. t.c. 25. §) megszabott eddigi 2 K. helyett egyenként 5, 3 K. helyett 10, 5 K. helyett 20, magasabb illeték alá eső beadványok után pedig az eddigi illeték négyszerese jár. A beadványok második és többi példányai és a mellékletek után a következő illetékek járnak: ha az első ív illetéke 5 K., a második példányok és további ívek illetéke 2 K., a felzetek és mellékletek illetéke 1 K., ezenfelül pedig a második példányok után ívenként 5 K., a mellékletekért és felzetekért pedig 2 K. jár.

Áruk be-, ki- és átviteli engedélyéért beadott kérvények helyegilletéke 100 K., 100,000 K. értékhatáron felül (a belső forgalmi értéket véve alapul) azonban minden megkezdett 100,000 K. után külön 50—50 K. jár. A kiadott engedélyek meghosszabbításáért beadott kérelem 20 K. helyegilleték alá esik. A névváltoztatási kérvények illetékét 500, a honosítási kérvényeket 200 koronára emeli a törvény.

A "ALIM" nyersolajmotorokból
 hirneves még a következő typosokat szállíthatjuk azonnal budapesti raktárunkról:

Stabil (helyhezkötött) 7 HP, 11 HP, 13 HP, Mobil (kocsira szerelt) 5 HP, 7 HP
 Wohanka és Társa utóda R.-T. géposztálya, Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. szám.

Uj ipartörvény.

A hivatalos lap mint a f. évi XII. t. c.-et február 25-én hirdette ki az új ipartörvényt, amely az 1884. évi XVII. t. c.-ket lényegesen módosítja.

A törvény 76 különböző iparágat sorol fel, amelyek képesítéshez kötvék és iparigazolvány alapján üzhetők, továbbá 10 olyan képesítéshez kötvék iparágat jelöl meg olyanok gyanánt, amelyek csak iparengedély alapján üzhetők. A kereskedelemügyi miniszter az illetékes érdekviseletek meghallgatása után ezt a jegyzéket módosíthatja és valamely képesített iparnak gyárszerűen való üzéséhez nem kell képesítést kimutatni; a képesítés gyakorlása az előirt szakképzettség kimutatásával történik. Ez alól a kereskedelemügyi miniszter bizonyos könnyítéseket engedélyezhet rokkantak, hadifoglyok, hadiövezgyek s az 1919. évi ellenforradalom áldozatainak övezgyei, állásukat önhibájukon kívül elhagyói kénytelen köztisztviselők és katonatisztek javára kivételt tehet.

Huszonnyolc iparág gyakorlását engedélyhez köti a törvény, amely részletesen szabályozza még az iparigazolvány, illetve iparengedély kiállításának rendjét, a fizetendő díjakat, majd részletesen felsorolja az ipar gyakorlására, az iparüzési jogra, a tanoncokra és a tanonciskolákra vonatkozó új jogszabályokat, végül pedig hatálytalanítja az eddigi ipartörvény számos, az új törvénnyel módosított szabását.

Az állatcsempészet megakadályozása az osztrák határszélen.

A f. hó 1-én életbe lépett 51.251. számú földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében az osztrák határszél mentén 15 km. széles sávban fekvő állomásokra vasúton érkező hasított körmű és egyptás állatokból álló szállítmányok kirakás alkalmával az illető állomásra székértől kirendelt állatorvos által az államkincstár terhére állatorvosi vizsgálat alá veendő. Az állatorvos az ellenőrző vizsgálat eredményéről jegyzőkönyvet vesz fel s azonnal értesíti a kirakóállomásra nézve illetékes csendőrséget vagy vámőrséget, amely az odaérkező állatokat nyomban nyilvánartásba veszi és további forgalmukat ellenőrzi.

Gazdasági munkák és fuvarozások végzésére igás állatok a 15 km.-es sávban belül is szabadon hajthatók, ha az állatoknak a származási községbe való visszajuttatása teljesen biztosítva van. Ilyen állatok részére a községi előjáróság igazolványt állít ki. Ugyancsak szabad e sávban belül is a marhalellettel ellátott állatok rendszeres vásári forgalma, természetesen megfelelő szigorú ellenőrzés alatt. Az osztrák határt hasított körmű és egyptás állatok a határszéli forgalomban is ezek külön földművelésügyi miniszteri rendelettel lépnek át.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület f. évi február hó 13-án Károlyi József gróf elnöke alatt tartotta rendes év-gyűlést, amelyben elhatározta, hogy megfelelő támogatás esetén Székesfehérvárról állandó jellegű téli gazdasági iskolát állít fel, ahol a gazdaijak két téli féléven át kis- és középbirtok okserű vezetéséhez szükséges alapos elméleti kiképzést nyernének. Ser-téskivétel megkönnyítése végett átmeneti vizsgálati állomások szaporítását, illetve a határ felé több állomás felállítását illetékes helyen kéri. A nagymérvű erdei falopások megakadályozására az illetékes hatóságok figyelmét felhívja. A székesfehérvári tüdőbetegeket gondozó intézet anyagi támogatására a gazdaközönséget felkéri. Székesfehérvárról folyó év tavaszán tartani szándékolt tenyészbikavásár ügyét előrelátható részvétlenség miatt eljéti. Gazdaságok tavaszi műtrágya-szükségletének megrendelésében az egyesület segítségét nyújt. Tudomásul vette az év-gyűlést az elnökség azon intézkedését, hogy a vagyonválság lerovása körül felmerült téves nézetek eloszlására, az 1900 kat. holdon felüli birtokokra siralmas vagyonválságlerovásának megváltoztatására, a vagyonadónak előző év szerint jövedelem alapján való kivételére, a gyakori vasuti visszaélések, hiányok és lopások megakadályozására nézve illetékes helyen lépést tett.

A Jász-nagykunszolnokvármegyei Gazdasági Egyesület f. é. február hó 26-án Szolnokon rendes évi közgyűlést tartotta. Dr. Almássy Imre gróf elnök megnyitójában vázolta a magyar mezőgazdaság múlt évi helyzetét és azokat a feladatokat, amelyek előtt az egyesület áll. Fabricius Endre m. kir. gazdasági tanácsos, az OMGE és a GEO-Sz nevében üdvözölve a közgyűlést, mely sajnálatlall állapította meg azt a jelenséget, hogy a gazdatársadalom részéről bizonyos közöny tapasztalható ország-szerte, amely abban nyilvánul meg, hogy az ilyen

fontos kérdéseket tárgyaló gyűléseket és értekezéseket a gazdák gyéren látogatják. Felhívta a gazdaközönséget, hogy a küszöbön álló nagy kérdések iránt a legnagyobb érdeklődést tanúsítsanak, mert célunkat eredményesen csak így érhetjük el. Szalay Pál igazgató által előterjesztett évi jelentést, mely szerint az egyesület a múlt évben 22 helyen tartott sorozatos előadásokat, a mezőgazdasági hadiárvek és övezgyek közt ruhaneműekkel osztott ki, a lötenyészítés fejlesztése érdekében tenyészlődiáját, kocsiversenyt és népies fogatdíjazást, tenyészbikavásárt rendezett, csegei bér-gazdaságában pedig 340 darab kiszagdatehenet és úszót tartott, a közgyűlés egyhanglág tudomásul vette és elfogadta a betérjesztett vagyonskimutatást, amely 633.000 K.-t tüntet fel 103.000 korona szaporulattal, valamint az 1922-iki költségvetést. Elhatározta, hogy a tagdíjakat a régi tiszterezésére 40--200 koronára emeli fel. A megejtett tisztújítás alkalmával elnöké Baghy Gyula javaslatára egyhangú lelkesedéssel újból dr. Almássy Imre gróf választott meg, aki ezen tisztelet 25 év óta a legnagyobb ambícióval és önzetlen munkakészséggel tölti be. Alelnökké újból Antal Sándor, Kuszka István dr. és Szalay János, ügyésszé Kezessy Jenő választották meg. Ezután 40 választmányi tag választották, akik közt új tagok ifj. Almássy Dénes gróf, Steer Ferenc, Csávás János, Schaeffer Ede, Mallár Sándor, Mészáros Lajos, Radányi Károly, Vadász Károly, Muhoray Károly, Kormos Árpád dr., Füzessy Imre és Gaál János.

A Pest-pilisoltkiskunvármegyei Gazdasági Egyesület február hó 9-én Keglevich Gábor gróf v. b. t. t. elnök elnöke alatt megtartotta igazgatóválasztmányi ülését az egyesületnek vármegyeházán elhelyezett új helyiségeiben. Elnök üdvözölte és megköszönte a jelenlévő Agoraszó Tivadar alispánnak az egyesülettel szemben tanúsított ezirányú jóindulatát, majd röviden megemlékezett az egyesület régi helyiségeiben lefolyt 35 év működéséről, mely helyiségben a gazdasági egyesület gazdasági és társadalmi szempontból teljesen összeforrt a nagy vármegyével. A hazafias érzés vezeti az egyesületet az új helyiségben is s dolgozni fog hazánk integritásáért, gazdasági megerősödéséért. Alispán megköszönte a szives megemlékezést s azt kívánta, hogy az új egyesületi helyiségek további alapját képezze az egyesület jövőjöd felvirágoztatásának. Az igazgatóválasztmány behatóan foglalkozott az 1920/21. évi vagyons- és jövedelemadó kivételének kérdésével, ez ügyben egy bizottságot küldött ki, amely ez ügyben el fog járni egy memorandum kapesán az illetékes miniszterummal, e tárgyban 17-én még egy rendkívüli igazgatóválasztmányi ülést is tart. Az egyesület jelentést tett a megtartott burgonyatermelési és kendertermelési szakelőadásokról, a burgonyavetőgumó és korpaszélesztési akcióról. Részt vesz a Magyar Gazdaszövetséggel karöltve rendezendő drágasági ankétén. Az egyesület március 16-án, 17-én a kiszagdákkal és községek előjáróságával, Magyaróvárra és Levélre tanulmányi kirándulást rendez. Felhívták a gazdák március 17-én tartandó nemesített vetőmagkiállítás megtekintésére, továbbá a március hónap megtartandó tenyészállatvásáron való részvételre. Mint öröndetes jelenség jelentetett, hogy a kiváló hírű püspök-hatvani szimmentáli jellegű tenyészítés a folyó évben először mutatott be a nagy közönségnek, 10 darab kiválóan kitenyészített tenyészbikának a tenyészvársárra való felhajtatásával. Munkó Pál kiváló gazdavezér az egyesületnek alapítótárgjai közé örömmel bevalasztott.

A Vasvármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi február hó 15-én tartotta Radó Lajos alelnök elnöke alatt közgyűlést előkészítő igazgatóválasztmányi ülését. Mását Ernő igazgató-titkár által bemutatott múlt évi működési jelentést észrevétel nélkül helyben hagyták. Eszerint az Egyesületnek 9619 tagja van, vagyona a múlt évben 477.327 K.-val szaporodott s a pénzüri forgalma 18.377.201 K.-t tett ki. Ezután elnöké egyhangú lelkesedéssel ismét Maróthy László dr. főispán, nagybirtokos, alelnökké Radó Lajost és Mását Mihályt jelölték. Az elnökség az igazgatóválasztmány taglétszámának 50--65-re való kiegészítését javasolni fogja a közgyűlésnek. Az igazgatóválasztmány, a számvizsgáló-bizottság jelentését és a folyó évi költségelirányzatot elfogadásra a közgyűlés elé terjeszti, amely utóbbi 520.000 K. bevételt és 450.000 K. kiadást mutat fel. A választmány elhatározta, hogy az idei tenyészbikavásárt folyó évi április hó 7-én tartja meg a munkáközvetítést az elnökség indítványára pedig magáévá teszi. Az OMGE átiratára a Sipőcz dr. fele nyomor enyhítési akcióhoz az egyesület 1000 K.-val járul hozzá. Az ülés befejezése után érkezett meg Maróthy László elnök, akit a választmány lelkes éljenzéssel köszöntött és László Kálmán dr. főispánná történt kinevezése alkalmából a vármegye gazdái nevében leendőletes szavak kíséretében melegen üdvözölt.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság fontosabb ítéletei.

(Károlyi József gróf csurgói, Merán Jánosné grófné csákerényi és Grünfeld Samuel sörédi földbirtokának megváltása.)

I. Az Országos Földbirtokrendező Biróság kimondja, hogy Söréd községben az 1920:XXXVI. t. c. 2. §-ában felsorolt és érdemesnek talált ottani lakos földbirtokhoz való juttatására, illetve az egyesek már meglévő földbirtokainak a kiegészítésére, házhelyekre s az 1920:XXXVI. t. c. 84. §-ában megjelölt és nemzetfejlesztési szempontból fontos más földbirtokpolitikai célokra összesen 320 kataszteri hold és 400 négyezögöl terület szükséges.

Ezen célok kielégíthetése érdekében Merán Jánosné grófné, született Lamberg Ladiszlaja grófnő tulajdonában lévő 143 kataszteri hold 1428 négyezögöl területű ingatlan, továbbá a Károlyi József gróf fehérvárcsurgói lakos hitbizományi birtokában lévő s a fehérvárcsurgói 37 kataszteri hold és 876 négyezögöl területű ingatlan; végre a Grünfeld Samuel bodajki lakos tulajdonát képező sörédi nagybirtoknak minősített birtokából később megállapítandó helyen összesen 133 kataszteri hold és 1496 négyezögöl területet a magyar állam részére megváltás útján megszervez.

Az OFB Söréd községre nézve az 1920:XXXVI. t. c. 2. §-ának 1. és 2. pontjaiban említett törpebirtokok nagyságát három katasztrális holdban, az ugyanazon törvényszakasz 3. pontjában körülirt kis családi birtokok nagyságát pedig nyolc katasztrális holdban, illetve ezt megközelítő, avagy ezt némileg meghaladó területben állapítja meg, a szükséges házhelyek területét pedig 600 négyezögölben állapítja meg.

Azt az eddig egyáltalában elő sem terjesztett s csak a tárgyalás lefolytatása után közvetlenül a bírósághoz beadott beadványban foglalt kérelmet, hogy a Grünfeld Samuel majorjában lévő gazdasági épületek lakásoknak megváltassanak -- elutasítja.

Ugyancsak elutasítja azt a különben nem is illetékes részről előterjesztett kérelmet, amely a közlegelő kiegészítésére vonatkozik.

A megváltott ingatlanok birtokbavétele a felek más megegyezésének hiányában, az 1921/22. gazdasági év végevel vagyis a különböző gazdasági termények szokásos betakarítása után történik.

Az OFB ezzel kapcsolatban a hozzá közvetlenül beadott beadványban foglalt azt a kérelmet, hogy a megváltott területek addig is, amíg azok az érdemeseknek talált kérelmezőknek birtokbadahtók lesznek, ugyanazoknak már most haszonbérletbe adassanak -- elutasítja.

Az OFB ennek az ítéletnek a végrehajtását a tárgyaláson képviselve is volt és a felekkel már érintkezésben álló Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége bonvonásával az eljár. bírósági elnökre bizza.

A Grünfeld Samuel igénybevételt szenvedő, illetve meghatalmazottja, valamint az érdekeltek meghallgatásával egyességi uton állapítsa meg azt, hogy a nevezett sörédi ingatlanából megváltani kimondott 133 kat. hold 1496 négyezögöl terület hol és mely parcellákból lesz kihajtatandó. A községi előjáróság és az érdekeltek meghallgatásával állapítsa meg azt, hogy az engedélyezett s egyenként 600 négyezögöl területű 14 házhely hol lesz elhelyezendő. Az összes igénybevételt szenvedők, illetve ezek meghatalmazottjai, valamint a földhöz és házhelyekhez juttatottak meghallgatásával egykezzék a vételárna nézve, illetve amennyiben ennek a megállapításának az elhalasztása valamennyi érdekelt érdekében kívánatosnak mutatkoznék, az ennek megállapításáig és fizetéséig terményben vagy készpénzben fizetendő évi jövedék összegére nézve egyezségi alapon megállapodást létrehozni.

Az OFB a csákerényi érdekeltségnek a Huszár Pál ottani törvénybíró által a tárgyalás alkalmával tett azon bejelentését, amely szerint a most megváltott Merán gróf-féle ingatlanokra igényt tart, elutasítja.

Kijelenti a bíróság már itt is, hogy az 1920:XXXVI. t. c. 80. §-ának rendelkezéséhez képest az eljárás költségeket birtokarányban a földhöz jutottak és házhelyekhez jutottak tartoznak viselni.

A tárgyalás alkalmával kifejezésre jutott az a kívánság, sőt ezt a kívánságot a tárgyalást vezető bíró a felterjesztő jelentésében a magáévá is tette, hogy a Söréd községbeli földbirtokrendezés egyelőre függesztessék fel s az a szomszédos községek nevezetesen Bodajk, Fehérvárcsurgó, Magyaralmás és Csákerény községek hasonló természetű ügyeivel kapcsolatba hozva, ezen községek ügyeivel együttesen intéztessek el. Az OFB ezt a kívánságot nem találta teljesíthetőnek, mert fontos állami

DEBRECZENI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, Debreczen

Vargakert, Délisor 19. Telefon: 7-51. Sürgőncim: Gépgyár • Városi raktár: Ispotály-utca 1. Telefon: 8-78.

GYÁRTMÁNYOK. vetőgép, eke, borona, kapáló, ültető, répvágó, szecska-vágó, morzsoló, szénagyújtó, rosta, kézi daráló, borsajtó, szőlőzúz, gazdasági szekér, kocsi.

Saját vas- és fémöntőde. Képviselő és mintaraktár az ország legtöbb helyén. 2263 Kérjen képes árjegyzéket.

érdekebe ütköznek tartja azt, ha Söréd községnek ez a teljesen előkészített ügye hosszabb időre elodáztatnék, mert úgy találta, hogy a Merán gróf-féle, valamint a Károlyi József gróf-féle birtokokból szükséges megváltás oly csekély terjedelmű ingatlant érint, hogy ezeknek a megváltása a többi községek hasonló ügyeinek az elintézését lényegesen nem befolyásolhatja s ennek az ügynek a végleges elintézésével Söréd község lakossága azzal, hogy a többi községeket a kérelem beadásában megelőzte s hogy a kérelmére folyamatba tett eljárás előbb nyert befejezést, tisztán ebből a szempontból előnyösebb helyzetbe nem jutott s jogosulatlan előnyben nem részesül.

A megváltásra kijelölt s a tárgyalásba bevont három birtok közül a Merán gróf és a Károlyi gróf féle birtokok jellege senki részéről vita tárgyává nem lett véve s nyilvánvaló az, hogy mindkettő nagybirtokos, amelyeknek a jelen ítélettel elrendelt részleges megváltása a meg nem váltott részekben való s üzemének megfelelő, okszerű gazdálkodást egyáltalában nem gátolja.

A Grünfeld Sámuel féle birtok jellege vitássá lett véve, ennek a birtoknak jellegét illetőleg az Országos Földbirtokrendező Biróságának a döntése kéretett ki.

A tényállás az, hogy Grünfeld Sámuelnek Söréd község határában 302 kat. hold és 1142 négyszögöl terjedelmű birtoka van, de a Söréd községgel határos, vele egy körjelezést képező Bodajk község határában (a sörédi birtokkal valószínűleg kapcsolatban) 2649 kat. hold és 1113 négyszögöl. A két községben tehát együttesen körülbelül 3000 kat. hold.

Hogy más községek határaitban van-e még és mennyi területű birtoka Grünfeld Sámuelnek, az az Országos Földbirtokrendező Biróság előtt ezidőszakra nem ismeretes s ez az iratokból teljes világossággal ki sem tűnik, de ez teljesen mellékes is, mert a kiderített adatokból is nyilvánvaló az, hogy Grünfeld Sámuelnek a Bodajk és Söréd községekben elterülő mezőgazdasági birtoka nagybirtok s az abból való részleges megváltás a törvény rendelkezéseinek megfelelően akadály nélkül eszközölhető. A megváltást szenvedő által egy a tárgyalás alkalmával többszörösen, valamint a tárgyalást követően beadott észrevételeiben hangoztatott azon állítása, hogy a sörédi birtoka, amennyiben annak a terjedelme a 300 kat. holdat éppen csak meghaladja, középirtoknak tekintendő s eképp arra vonatkozólag különös tekintettel arra, hogy a tulajdonos hivatásos gazda, a törvény 31. §-a alkalmazandó, helyt nem állhat, mert a birtok jellegének a megállapításánál nem az a döntő, hogy annak egyes részei más és más községek határaitban fekszenek-e, hanem az, hogy a birtok külső és belső ismérvei a jellegét illetőleg mit mutatnak fel.

A jelen esetben nyilvánvaló az, hogy Grünfeld Sámuelnek a sörédi határában fekvő birtoka a bodajki és sörédi határokon levő nagybirtokának, még ha a bodajki rész a sörédi résszel összefüggésben nincs is, egy részét képezi, azzal egy olyan gazdasági egységet képez, amelyen az üzemének megfelelő szakszerű gazdálkodás vezetése szakértő vezető alkalmazását is szükségessé teszi.

A kérelmet a Merán gróf-féle és Károlyi gróf-féle birtokokra nézve, habár ezek a birtokrészek más községek határaitban fekszenek is, teljesíteni kellett, mert az iratokból, valamint a vázrajzból kitűnően ezek a birtokrészek teljesen Söréd község legközvetlenebb közelében vannak, míg azoktól a községektől, amelyeknek a határaitban fekszenek, távol esnek, sőt azokból az oda-jutás is, eltekintve a távolságtól, természeti akadályokkal is meg van nehezítve.

Eltekintve ettől a Söréd községre nézve kedvező fekvésűktől, a megváltást ezekre a birtokrészekre még azért is ki kellett mondani, mert az összes igény a Grünfeld-féle birtok teljes megváltása esetén sem lett volna kielégíthető.

Ezért is a megváltást a Merán gróf és Károlyi gróf-féle birtokokra nézve a kérelemnek megfelelően kellett kimondani, a Grünfeld-féle birtokokra nézve pedig — amelynek az egészbeni megváltása kérelmezteit — akként, hogy ebből a birtokból 133 k. hold és 1496 négyszögöl terület váltassék meg, mert a jelen ítélet II. pontjában történt döntés szerint a Merán gróf és Károlyi gróf-féle birtokokból történt megváltás után a kérelmek kielégítésére még ennyi terület szükséges.

A tárgyaláson semmiféle megállapodás nem történt arra nézve, hogy Söréd községben milyen terjedelműek legyenek az engedélyezett törpebirtokok, s hogy a kis családi birtokok területe milyen nagyságra egészítsessék ki. A meghallgatott szakértők e részben teljesen ellenfeles véleményre adtak elő, úgy, hogy e részben is az Országos Földbirtokrendező Biróságának kellett a törvény 35. §-a értelmében dönteni.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság úgy találta, hogy a törpebirtokok nagyságát a községben meghatározott maximumban, három kataszteri holdban, kell megállapítani, mert okszerű gazdálkodás ennél kisebb terü-

leten nem gyakorolható, mert egy családnak a fenntartására és a munkájára egy nagyon kis részének a felhasználására ennyi terület szükséges s mert végül a jogosult kérelmek kielégítésére a szükséges terület rendelkezésre is áll.

Eppén azért azok a tuizott, a helyzettel nem számoló s az általános megelégedést kizáró vélemények, amelyek ezeknek a törpebirtokoknak a nagyságát másfél holdban kívánták megállapítani, figyelmen kívül hagyandók voltak.

A kis családi birtokok kiegészítését illetőleg a kérelmezők eredeti kérelme az volt, hogy ezeknek a kiegészítése 15 holdig történjék meg. Az OFB a tárgyaláson kifejtett vélemények közül, amelyek a szélsőségek között mozognak, a véleményadásra legilletékesebb gazdasági feltételek véleményét teszi magáévá és a kis családi birtokoknak a nyolc kataszteri holdra vagy ezt megközelítő terjedelmre való kiegészítését határozza el. A helyzet így is sokkal kedvezőbb, mint a szomszédos Csökakó községben, ahol ezeknek a kisbirtokoknak a kiegészítése közmegegyezéssel sokkal kisebb terjedelemben történt meg.

A házhelyek nagyságát illetőleg akként kellett határozni, hogy azoknak a terjedelme a kifejezésre juttatott ellenvélemények szemben 600 négyszögöl legyen, mert a helyi viszonyoknak ez a nagyság felel meg.

Az 1920. XXXVI. t.-c. 84. §-át alkalmazásba véve, a Söréd község kérelmét is figyelembe kellett venni s a rom. kath. iskolaalap részére 5. a politikai község részére pedig 10 hold földet kellett juttatni. És pedig az utóbbit nemzetfejlesztési szempontból azért, hogy a község gazdasági ismétlődiként létesíthessen, vagy más s a törvényben megjelölt kulturális célt megvalósíthasson, végre, hogy az okszerű állattenyésztés érdekében megfelelő számú tenyésztőállatot beszerezhesen s azokat az év minden szakában élemezhesse. A községnek az a kérelme volt, hogy az utóbbi célokra 25 hold juttassék részére. Az Országos Földbirtokrendező Biróság azonban ezt a kérelmet, tekintve a község kis határára s lakosságának csekély számára, tozítottak taláta és a község egyetemének teherviselési képességére is figyelemmel, ezt a megállapítást tartja helyesnek és a község, mint erkölcsi testület, érdekében állónak.

A kérelmezők részéről a Vég János s társai aláírásával beadott észrevételekben foglalt azon kérelem, amely arra irányult, hogy a Grünfeld-féle birtok teljes megváltása után fennmaradt terület az általuk megalakítandó gazdasági termelő szövetkezet céljaira váltassék meg, mint az egyéni tulajdon elvein felépült törvény rendelkezéseivel és célzataival merőben ellenkező s a legközelebbi szomorú multra emlékeztető kívánság figyelmen kívül hagyandó.

Ugyancsak figyelmen kívül volt hagyandó és elutasítandó az a tárgyalás befejeztéig fel sem hozott s csak a bírósághoz közvetlenül beadott beadványban foglalt kérelem, hogy a Grünfeld Sámuel birtokán levő gazdasági épületek lakások céljaira szintén megváltassanak, mert a törvény a földbirtok helyesebb megosztásáról s nem épületek megváltásáról intézkedik, ilyenek külön megváltása csakis a 38. § szerinti esetekben történhetik s mert nem szenved kétséget az, hogy a nevezettnek a visszamaradandó részen a gazdasági üzem további okszerű folytathatása céljából a gazdasági épületekre szükség van. A törvény a lakásinségben azzal a rendelkezéssel öhajjt segíteni, hogy az arra érdemeseknek házhelyeket juttat s ez Söréd községben kivétel nélkül valamennyi jelentkező részére megtörtént.

A kérvényezők a közlegelő kiegészítését is kérelmezték. Ez a kérelem nem az arra illetékes szervektől eredt, mert a törvény rendelkezése szerint községeknek, közbirtokosságoknak legilletései társulatoknak, vagy volt urbéres községeknek a közös legelője egészíthető ki, vagy az ilyenek létesítésére juttatható megfelelő terület. Ebből a rendelkezésből az következik, hogy az ilyen irányú kérelmek előterjesztése azon szervezetek, illetve tiszfeletk részéről történhet, amelyek az illető terület képviselőit és ügyeinek a vitélére törvény vagy rendelet alapján jogosítva vannak. Ekképp, miután ez nem történt meg, a kérelem akként lett volna elutasítható, hogy annak az előterjesztésére az illető körület egyike vagy másikának a törvényes képviselője lett volna fel-szólítandó. Amde ez feleslegesnek mutatkozik, mert az iratok tanúsága szerint nincs olyan legelőterület, amelynek a megváltása eszközölhető lenne. Az ezidőszakra szántóföldekül használt s ilyen használatra alkalmasnak is bizonyult területeknek legelőterületre való átalakítása fontos köz- és nemzetgazdasági szempontból nem kívánatos s csak rendkívüli és különösen megokolt esetekben engedélyezhető. Ez az eset pedig Söréd községben ezidőszakra fenn nem forog. Az a terület, amely pedig a megváltásra kijelölött, a legnagyobb részben nádas s mint ilyen az 1920. XXXVI. t.-c. 34. §-ának a rendelkezése alá esik s annak, valamint a környékének a le-

esapolása és legelővé való alkalmassá tétele csak bonyolult s rendkívül költséges munkálatok alapján volna lehető, aminek az ellenkezőjét a kérelmezőknek a bírósághoz közvetlenül beadott észrevételeikben foglaltakkal sem sikerült bizonyítani. Különben is a gazdasági felügyelőnek az iratok között levő hivatalos jelentése, valamint az állattenyésztés adatai alapján megállapítható az, hogy Söréd községben legelőhiány ezidőszakra nincs s az állattenyésztés fejlesztése — amelynek az érdekében a község is megfelelő földterülethez jutott — a mesterséges takarmány fokozatos termelésével s különösen a megérvő közlegelő állandó karbantartásával és javításával a jövőben sem fog akadályba ütközni.

Földindulás.

Megindult a föld Magyarországon; azt hittük eddig mindig, hogy a föld ingatlan, pedig nem az; megingott már a talaj a takarékos gazdák lába alatt, verjük felre a harangokat: földindulás van!

Néhai való jó öreg anyám imádságos könyvében olvastam én a lorettói litániában, hogy: „Földindulástól és éhhaláltól ments meg Uram minket!” úgy egymás mellé helyezte, aki ezt a szép imádságot komponálta, a földindulást és az éhhalált, ugylátszik, ő már végig élt egy ilyen földindulást, mint ez a mostani — mert úgy van —, a földosztás, a földindulás együtt jár az éhezéssel.

Hogy minden általános, titkos és egyenlő szavazati joggal velejár a földosztás és egyéb vagyonelvétel a takarékos emberektől, az bizonyos, eddig legalább így volt ez mindenütt, hol a titkost behozták, de hogy ebből jölet fakadt volna, azt nem látta még sehol senki sem.

A tömegek, teljesen érdektelen lévén politikailag, öletszerűleg szavaznak ilyenkor. Érdekes a francia titkos szavazások eredménye az első választástól kezdve. Az első választáskor túlnyomó többségben jutottak be a parlamentbe az állatorvosok és miért? Azért, mert Franciaországban minden községben van állatorvos és a francia paraszt megköveteli, hogy hetenkint legalább egyszer az állatorvos meglátogassa a pácienseit, mert a francia paraszt nagyon szereti és gondolja az állatait. Ilyen látogatásokkor azután elbeszélgetnek és jogi és egyéb tanácsokat adott az állatorvos, így összeszokva azután, nem ismervén a sok pártárvyatot, jobbnak vélték az ismerős állatorvosaitat bevalasztani a parlamentbe, de ennek az lett a következménye, hogy oly szigorú állategészségügyi törvényeket hoztak a maguk előnyére a tisztelt marhadoktorok, hogy a gazdák nem győzték a sok honoráriumot és a következő ciklusban már nem szavaztak rájuk, hanem bevalasztották a koresmárosokat, nosza, hoztak ezek azután maguknak egy kedvező törvényt: a műbortörvényt, lett is annyi műbor náluk, hogy az igazi nem kellett senkinek sem és kiűtött a híres vincerfordaladom, midőn a Provence-ből kiindulva, vagy 70,000 szőlősgazda és munkás felkerekedett és elkezdte a pincészeteket pusztítani egész végig Champagneon át egy pince épen nem maradt.

A következő ciklus a papoknak kedvezett és oly állapotokat teremtett ott is, mint nálunk a keresztény kurzus. (Reményem ezért nem ezasztanak pert a nyakamba?) Legközelebbi ciklusban jöttek a szabaddómivések, ekkor az egyház és az állam szétválasztásáról szóló törvényt hozták és a négy milliárd frankon felül érő papi vagyont ársütötték ki majd tíz évig s mire befejeződött, összesen 117,000 frankot szállítottak be az állampénztárba belőle, a többi felment a keze-

**MAGYAR NÁDKERESKEDELMI
ÉS IPARI R.-T.
BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 20.**

VESZ nádat, sást, gyékényt **tövön** vagy **levágva.**
Bérel többéves szerződéssel **nádasokat**, elválalja azok szakszerű kezelését, feljavítását.
Kipusztult nádasokat, elszombekosodott területeket kitisztít, s újból termővé tesz, s amellet a haltenyésztést fejleszti.
Saját kotrógépek. 21161 **Saját nádaratógépek.**

lési (elkezelési) költségekre és megmaradt az állam nyakán az összes egyházi terhek. Ilyenek az állami üzletek!

Azután jöttek a szociáldemokraták s most ezek kezdnek kiszorulni s talán végre jönnek a polgári pártok, de egynek sem lesz biztos kormányzati alapot képező többsége, mert az általános titkos csak az osztályérdeket élezi ki és az osztálygyűlöletet és csinál annyiféle pártot és frakciót, hogy azon még az iskolázott politikus sem tud eligazodni és vele boldogulni. Tehát hosszú kísérletezések színtere lesz az ország.

Nálunk is most jönnek a választások, a sok ujonnan kinevezett gazdasági felügyelő és segéd-felügyelő már járja a falvakat és felhívja a népet, a drága népet, figyelmét a földosztásra. De legnagyobb részt csak az első paragrafusokat ismeretik, hogy jár föld a birtokokból, de hogy a 44-ik paragrafusban mi van, hogy a rendes napiáron kapják azt, azt vagy nem értik, vagy nem akarják megérteni, vagy nem eléggé értik meg, mert a nép megkötyösödve a sok urakali barátkozástól, most már bizton várják, hogy a leendő képviselő biztosan ingyen fog földet „requírálni” számára a földesurtól.

Ha egy nagyobb földbirtokot, vagy közepeset is venni akar valaki, vagy egy bérletet keres, összejárja az egész országot utána, míg megtalálja a neki megfelelőt s mindegy neki, hogy mennyire esik szülőfalujától és el kell hurcolkodnia sok bajjal és sok költséggel messze vidékre, ismeretlen tájakra, a nincstelen azonban, akár ha kisbérletet akar, akár ha a kisbirtok tetszik neki, azt ott hasitják ki neki a falujabeli legszebb uradalomból, nehogy a lócáját és a szalmazsákját tovább kelljen neki vinnie. Pedig hát a földművesnek sem ártana, ha egy kicsit odébb menne a falujától, mert hosszú századok óta a rokonházasságok sorozatából származnak mind, még a szomszéd-faluba sem megy el leánynezőbe és innét vannak azután az ilyen rokonházasságokból származó fajegészségügyi szempontból annyira káros következmények.

A szabadkézből eladó birtokokra kellene telepíteni a földigénylőket. Miért kell minden birtokot megbontani, a legszebb mintagazdaságokat elrontani egypár kisbirtokigénylő miatt? Ott a sok improduktív állami birtok, oda tessék telepíteni őket, csináljanak ott nekik falvakat, tanyákat, vasutal, mozival és minden földi jóval, de ne bolygassák meg a nagy fáradsággal és szaktudással, a tisztviselők és gazdasági cselédsgy ezreit eltartó gyönyörű mintagazdaságokat egy-két hold földigénylő szavatának elnyeréséért.

Féltik a magyar földművest attól, hogy kivándorol Amerikába; hát mi hibája volt annak eddig, aki kiment oda? Pár év múlva olyan vagyonnal jött vissza, hogy egész életére meg-alapozhatta akár egy birtokvételrel, akár egy ház vagy üzlet, ipartelepítéssel jövő boldogulását és ami fő: fölvilágosodott, világlátott emberként tért vissza, telve élettapasztalattal és józansággal.

Hogyha egyszer mi a szép uradalmainkra reá szabadjitjuk a sok tanulatlan nincstelen, nem tudom, ki fogja művelni a földeket, ha mindenki „földesur” lesz, ki fog a legközelebbi háború alkalmával hadikölcsönt jegyezni, ki fog a tűz-és árvízkarosultak részére adakozni, kitől fog-nak gabonát, bőrt, tejet, vaját (vizmentes tejet és hamisítatlan vaját) rekvírálni, ki fog neme-

sített vetőmagot és többet termelni? Természetesen úgy lesz majd, mint a kommunizmus tervezte, az urból lesz a paraszt és a parasztból ur, de hát ebből senkinek nem lesz haszna, mert az urból nem lesz jó paraszt és viszont.

Nagy hiba volt a kisgazdapárt megalakítása. Ha csináltak volna egy gazdapártot, hol nagy-és kisgazda a tulajdonjog legteljesebb tisztelet-bentartása mellett vállvetve, együtt küzdöttek volna az agrárszémekért, Magyarország fellendült volna és valutája már magasan állana, de így a nagy- és kisgazda közt az éles demarkációs vonalat megvonva, csak az osztályharc és osztálygyűlölet tusáját indítottuk meg, amelynek eredménye csak a földosztás korteseszközül való felhasználása lehetett.

Nagyatádi Szabó István vagy ötnegyed év előtt felvonultatott a Vérmezőre vagy 30,000 földművest és kisgazdát; akármelyik is a kis-lajbi zsebéből kifizethetett volna nem egy gróft, a felvonulás után nagyatádi az egyik állat-kerti vendéglőben tartott áldomáson mondott egy felkészöntőt, melyben a következőket mondta: „Mai fölvonulásunk azért is nevezetes, mert hiányoztak onnét a grófok, meg az ezerholdasok. Pedig most még csak a kisujjunkat mutattuk meg!”

Valóban igaza volt, ott grófok nem voltak, mert csak egy gróf volt ott, aki valószínűleg az ezerholdasokat is képviselte egyszámban s ez volt Bethlen István gróf, őt szónokolni is engedték, de hát nincs szabály kivétel nélkül. Ez a beszéd mutatta meg azt, hogy az osztályelleni gyűlölet a grófok és az ezerholdasok iránt föl-ébredt.

Mi, nagygazdák, csak egy politikát ismerünk és pedig gazdaságpolitikát, többtermelés révén Magyarországot nagygyá tenni. Hagyjanak bennünket békeben dolgozni, a parasztot meg oda-telepítsék — akinek föld kell — ahol eladó föld van. A földindulás előszele már itt van, már hallani az azzal együtt járó földalatti morajt, érzékeny szeizmográfunk már jelzi a közeli földindulást s mi kétségbeesve lessük az erupciót, mely a magyar nagybirtokot tönkre-akarja tenni, látjuk a pusztulást, mit hozzá nem értő kezek a Pandora szelencéje hebe-hurgyamódon való felnyitásával helyrehozhat-lanul a nyakunkra zudítanak.

Igen rosszul értelmezik a haretéren volt katonáink megjutalmazását is politikusaink, midőn azt mondják, hogy azt a katonát, aki a hazáért életét kockára tette, a szavazati joggal meg kellett jutalmazni és azt most már tőle elvenni nem lehet! Hát ez igen helytelen ideológia. Ugy van a politikai érettséggel nem bíró ember a választójoggal, ez olyan neki, mint a gyermek kezében a töltött revolver.

Ne választójoggal jutalmazzuk őket, hanem pénzzel, nyugdíjjal, megélhetési lehetőségekkel, munkával, bármivel, csak nem választójoggal, mert, aki minek nem mestere, hóhérja, mondja a közmondás. A hozzá nem értő tömegek tudatlanságát azután ágáló demagógok tetszetős jelszavak mögé bujtatott agitációjukkal a maguk javára fordítják és sohasem az arra érde-mes jut mandátumhoz, hanem a forradalmi, lázító elemek és csak a dologtalanok számát szaporítják.

Itt a 24-ik óra, nekünk gazdáknak, igazi és valóban jó gazdáknak, kik nem vagyunk nincstelenek, kik nem mulattuk, nem kótyavetyéltük el mindenünket, mind azok, kik ma a politikai piacon ellenünk ágálnak, össze kell fogjunk és

tömörülési akciót kell inditanunk, mellyel ér-dekeinket minden tekintetben és téren meg fogjuk és meg tudjuk majd védeni, de erről a legközelebbi írok. *alsóöri Farkas Géza.*

Farkas Géza előrebocsátott közleményével nem mindenben értünk egyet.

Tökéletesen igaza van abban, hogy a kisgazda-és földművespárt nem képviselte az agrár érdekeltségek összességét. Itt azonban rögtön megjegyezzük, hogy talán a közép- és a nagy-birtokosság is hibát követett el, amikor a kis-gazdapárttól általában vissza vonult, mert mint a Széchenyi Viktor gróf és a Gaál Gaszton példája tanúsítja, ez a párt nem közönséget ki magából a nagyobb birtokosokat sem, sőt az illetőknek vezetőszeretét is juttatott. Annyi bizonyos, hogy a forradalmi összeomlás után nem kínálkozott más lábvető pont az újjáépítő munka számára, mint a kisgazdapárt s az lett volna a legjobb, ha ebben a pártban igyekezik tömörülni az agrárintelligencia is, nem pedig vele szemközt, ezzel mintegy utalva a pártot arra, hogy osztálykeretek között mozogjon.

Ami most már a demokráciát és a demokratikus alkotásokat illeti, ezek elháríthatlan következményei az eseményeknek, amelyeket nem megtörténekké változtatni képtelenség. Nem is lehet célunk utját vágni a demokrácia érvényesülésének, hanem igenis igyekeznünk kell egészséges irányt szabni a fejlődésnek. Ezt pedig csak úgy tehetjük meg, ha magunk is a haladás tényezői közé állunk és nem adjuk át kardcsapás nélkül hivatatlan elemeknek a vezetést, nem adunk nekik kényelmes alkalmat arra, hogy a tömeg politikai bizalmatlanságát ellenünk fordítsák.

Az agrárintelligenciának nem egymás között, a tömegmozgalom ellen, hanem az agrárnéppel együtt a természetes érdekközönység alapján kell szervezkednie. Mindent el kell követnünk annak megakadályozására, hogy a termelő gazdák társadalmát széttagolják és a részeket egymás ellen vezessék. *(Szerk.)*

Rubinek emlékünnepe a kisgazda-pártban.

A Kisgazda, Földműves- és Polgári Párt február hó 23-án este 6 órakor a pártkör márvány-teremben értekezletet tartott, amelyet kizárólag Rubinek Gyula emlékének szenteltek. A pártkör hatalmas márványtermét teljesen megtöltötték Rubinek Gyula barátai és tisztelői, akik eljöttek, hogy az agrártársadalom nagynevű halottja emlékének a megemlékezés egy óráját szenteljenek.

A kormány részéről megjelentek: Mayer János, Tomcsányi Vilmos Pál, Kállay Tibor és Bernolák Nándor miniszterek, Kossó István és Schandl Károly dr. államtitkárok, a párt volt nemzetgyűlési képviselőtagjai csaknem teljes számban, a főispánok, azonkívül az elhunyt öcsö: Rubinek István, volt nemzetgyűlési képviselő, fiai László és Tibor, veje Sternád Jenő lovag és az egyes gazdátársadalmi szervezetek és szövetkezetek, az OMGE képviseletében: Szilassy Zoltán igazgató és Buday Barna h. igazgató, gazdasági főtanácsosok vezetésével az OMGE tisztikara, a Hangya részéről Balogh Elemér vezérigazgató, Meskó Pál ügyvezető-igazgató, Grün János dr., Dömötör László dr.,

V A S	MŰSZAKI CIKKEK	OLAJOK
Rudvas Lópatkó Lemez	Szegek Csavarok Láncok	Kocsikenőcs Gépszir Petróleum Benzin
Tömitések Szerszámok Csapágyfém Ferrasztó-ón LÁNYI és WEITZENFELD Budapest, VIII., Rökk-Szilárd-u. 18. Telefon: József 53-04. Sürgőnyel: „Lawe”		

Gergely István, Buder József, Anderlik Ignác igazgatók, Miske György vezértitkár, az Országos Központi Hitelszövetkezet képviselőjében Horánszky Dezső elnök, Borsody Sándor igazgató, a Futura részéről Czobor Gyula dr., Ujlaky Marcell, Ocskay László igazgatók, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezte részéről Serbán Iván dr. ügyvezető-igazgató, Halász József igazgató, Jeszenszky Géza főnök, a Gazdák Biztosító Szövetkezte részéről Láng József vezérigazgató, a Falu Szövetség képviselőjében Marschall Ferenc dr. igazgató és még számosan. A vidéki szervezetek részéről megjelentek: Kecskemétri Kovács Sándor; a beregmezei kisgazdapárt nevében Gulácsy Dezső; a szolnokmezei párt részéről Bódy István; a Pest-vármegyei Gazdasági Egyesületet Preszly Elemér főispán és Gaylhofer István igazgató képviselték.

Az értekezletet nagyatádi Szabó István nyitotta meg és kegyeletes meleg szavakkal emlékezett meg Rubinek Gyuláról, akit a végzet oly korán szólított el barátai sorából. Majd üdvözölve a nagyszámban megjelenteket, felkérte Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkárt az emlékezés megtartására. Schandl Károly dr. a megtelt hatalmas díszterem közönségének faszült figyelme mellett tartotta meg értékes, magas színvonalú és a szeretettől áthatott lendületes emlékezését, amelyet lapunk tárcarovatában közlünk. A beszédet a több száz főnyi hallgatóság viharos éljenzéssel és tapsal fogadta és a földművelésügyi államtitkárt elsőnek nagyatádi Szabó István üdvözölte a gyönyörű emlékezés elmondása után.

Most Lukovich Aladár a nemzetgyűlés volt háznagya emelkedett szólásra és mélyen járó gondolatokban gazdag beszédben emlékezett meg Rubinek Gyuláról.

Immár közel két hónapja, hogy egy új sirdomb emelkedik a kerepesi temetőben s annak hantja alatt örök álmát alussza a mi szeretett vezérünk, felejthetetlen jóbarátunk: Rubinek Gyula. Két hónapja s mi még sem tudunk megnyugodni, nem tudunk a kérlelhetetlen sors valóságába beletörődni. Ma is úgy érezzük magunkat, mint az a család, mely e percben veszítette el legkedvesebb, legdrágább, legértékesebb tagját. Az egyik pillanatban végtelen nagy irtóérzet magam körül, tudom, eiment, nincs többet velünk, és félve aggódom, mi lesz most velünk Önökkel, ki fog elhagyott helyén lenni, ki fogja az utána támadt nagy irtóérzetet? A másik pillanatban nem bírom a keserű valóságot megérteni, azt hiszem, hogy még mindig itt van, ől s minden pillanatban beléphet közénk, derűs mosolyával, nyílt arcával körülnézve, szokása szerint, mintha kérdezné: kit győztek meg, kit győztek le?

Rubinek Gyula harminc éves közteleki szereplése szinte esodálatos. Egymásután létesít intézményeket, melyek a magyar mezőgazdaságot szolgálják s ez intézmények, mint határkövek maradtak mögötte. És ő nem nyugszik, újakat létesít és epokálissá teszi azt a 30 esztendő, melyet a magyar mezőgazdaság fejlődésének történetében az ő neve jelöl meg. Nem is zászoltartója már a magyar agrarizmusnak, hanem maga a zászló, mely mindig elől jár, mindig fennlobog és utána nagy tömegben, lelkesedve halad agrikulturnak munkásainak óriási tábora. Politikával ő sem foglalkozik, csak akkor fordul feléje, mikor veszélyeztetve látja a magyar mezőgazdaságot, magyar hazáját.

Kiűr a világháború és ő a háborús napokban éjt nappalá téve dolgozik, munkára lelkesít hazája győzelmének biztosítására. A háborút elvesztettük és ennek öt éves gyötrelmei meg-

billentették a lelkek egyensúlyát, következnek a lázadások, a forradalmak, a mindent felforgató kommunizmus, melynek ideje alatt börtönben sanyalódik, mint a haza nagyjai mind. Jön a trianoni béke, elszakítja az ország kétharmad részét, miután a román megszállás már kifosztotta a szegény kis Magyarországot is. Romokban hever minden s akkor, hogy megmentse, ami még menthető, a politika porondjára lép és ott küzd rendíthetetlen akaratoróval. Nagy Magyarország palotájából egy leégett, lerombolt üszkös tömkeleg az, ami megmaradt, de ő a dolgozók élére áll és lapátolja a törmelékot, hogy megtisztítsa a teret, ahol édes hazánk jövőjének erős alapjait kell újra lerakni. Gáncsot vetnek neki. Ő ezzel nem törődik, dolgozik tovább. Gáncsot vetnek neki azok, akik attól félnék, hogy a törmelék közül előkerülő kincsekből nem jut nekik. De még ekkor sem csüggedt, megrágalmazza, hogy a kiasott kincseket nem a haza oltárára helyezi, hanem magának tartja. Beesületes lelke megtorpan, mástalan végleg lesujtana az ilyen sors, de ő dolgozik tovább és egyuttal felveszi a harcot elleneivel is. E kettős küzdelemben fizikuma kimerül. A nagy lélek, a vasakarát, a törhetetlen energia által tuftított kazán megreped, a mulandó test, nem bírja el a nagy szellem erős expansióját. Az örök világba költözik és itt hagy, amikor a legnagyobb szükség lett volna reá.

Elment, de visszahagyta alkotásait, melyek világítótoronyként állanak előttünk és mutatják az utat a továbbhaladásra. És alkotásaiban itmaradt lelke közöttünk, az a nagy, meleg lélek, amely munkára tudott serkenteni, mely lelkesíteni tudott és szeretetre, összetartásra tanított mindnyájunkat.

Az emelkedett hangú beszéd után Lukovich következő javaslatot tette:

Az emlékezés tartja ébren a szeretet lángját, bevét, hogy ezt mi is mindig érezzük, indítványozom, hogy, bár szerény eszközökkel, örökössük meg méltóan az ő emlékét, hogy az utókor is láthassa, tudhassa, ki volt Rubinek Gyula.

Mély megilletődéssel van szerencsém határozati javaslatomat elétek terjeszteni, tisztelettel kérlek benneteket, legyetek szívesek azt elfogadni és határozattá emelni.

Határozati javaslat.

1. Keresse meg a Párt Budapest székesfőváros közmunkatanácsát, hogy a Köztelek-utcát, melyben a Köztelek épülete áll s hol Rubinek Gyula 32 évig-ét és dolgozott, nevével Rubinek-Gyula-utának nevezzék el.

2. Határozza el a Párt, hogy szeretett vezérének életnagyságú képét az ország egy neves művészeivel megfesteti és ezt a párhelyiség nagytermében kifüggeszti.

3. Szerezzen a Párt egy nemes fémből készült serleget, mely serleggel kezében valamelyik párttag minden esztendőben, Rubinek Gyula halálának évforduló napján tartandó lakomán Rubinek Gyuláról emlékezésedet mondjon.

4. Kérje fel a Párt Buday Barnát, a Köztelek helyettes igazgatóját, hogy írja meg Rubinek Gyula életrajzát, mely minél számosabb példányban kinyomatva elterjesztessék, hogy mindenki tudja, ki volt és mily nagy szolgálattal tett szeretett hazánknak Rubinek Gyula.

Majd Lovász János, volt nemzetgyűlési képviselő emlékezett meg a kisgazdák nevében Rubinek Gyuláról.

— Az élők a holtaknak nem adhatnak mást, csak emléket, csak kegyeletet, de a holtak adhatnak az élőknek példát, amelyből az élet örök igazsága és ereje árad és amikor mi is bucsuzunk Tőled, Rubinek Gyula, őszinte szívünkkel kívánjuk, hogy legyen Neked könnyű az a hant, az

a föld, amely eltakar, amelyért étél, dolgoztál és munkálkodtál egy életen át. Reményünk az, hogy hiába temették el Rubinek Gyulát, az ő eszméje itt él és itt van most is közöttünk. Mig zöld lesz a mező Magyarországon s amig fehér lesz az akácvirág, addig az ő eszméje mindig visszazárul közénk, miként fészkebe a madár. (Éljenzés és taps.) És amikor ez a rövidre szabott bucsunk egészen a végtelenbe nyúl, ezen az örök utadon a mi soha el nem muló szeretetünk kíséri! Rubinek Gyula Isten veled! (Éljenzés és taps.)

Végül nagyatádi Szabó István elnök megállapítván, hogy Lukovich Aladár határozati javaslatát az értekezlet egyhangulag elfogadta, az értekezletet berekesztette.

Gazdatisztek ünneplése.

A gazdatiszti foglalkozás, különösen a mai viszonyok mellett, korántsem az a nyugodt és kellemes foglalkozás, mint volt régen, a patriarkális időkben. Ezért azon gazdatisztek, akik e téren az átlagnál huzamosabb ideig működnek, méltán érdemlik meg a gazdatársadalom és az egész magyar nemzet elismerését és hálaát, mert emberfeletti munkát végeztek nem magukért, hanem a köztért. A Fejér- és Tolna-megyei Gazdatiszti Kör nyolc tagját ünnepelte f. évi 13-án Székesfehérvárott tartott nagygyűlése keretében, akik gazdatiszti pályafutásuknak 40-ik, sőt azonfelüli éveit töltötték be. Az ünnepltek: Paulini Béla eszékvári uradalmi igazgató 50 éves szolgálattal, Pivonkay Béla lovasberényi uradalmi számtartó 46 éves szolgálattal, Schick Emil fehérvárcsurgói jószágigazgató 45 éves szolgálattal, Wiktorn Ferenc nagyhalomi kasznár 43 éves szolgálattal, Sekalla Ferenc alcuti uradalmi felügyelő 42 éves szolgálattal, Zaicz Gusztáv pákozdi uradalmi felügyelő 42 éves szolgálattal, Chatel István vaáli uradalmi kasznár 41 éves szolgálattal és Frank Géza agárdi uradalmi tisztartó 40 éves szolgálattal.

Az ünnepség jelentőségét emelte, hogy azon megjelentek azon uradalmak tulajdonosai, illetve képviselői, amelyek szolgálatában az ünnepltek hivatásukat jelenleg teljesítik. Lintner Sándor elnök megleghangú megnyitó beszéde után Baly Kálmán, a kör aielnöke, magas szárnyalású, megható ünnepi beszédet mondott, méltatta az ünnepltek érdemeit, ezután Armos Jenő, a Fejér-megyei G. E. igazgatója az OMGE képviselőjében üdvözölte az ünneplteket, átnyujtván egyszerűsmind az OMGE elnöke által aláírt üdvözlő iratokat. Károlyi József gróf a Fejér-megyei G. E. elnöke az egyesület nevében, Andráskovich József titkár a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete képviselőjében üdvözölte és nyújtotta át Székács Elemér elnök által írt üdvözlő átiratokat. Havranek József dr. alispán Fejér vármegye nevében, Pöschl Ferenc kir. erdőfőtanácsos pedig az Erdőtisztek Egyesülete nevében üdvözölte az ünneplteket. Zaicz Gusztáv urad. felügyelő az ünnepltek nevében azok köszönetét tolmácsolta, míg Kukully István nádasladyi urad. pénztáros meleg szavak kíséretében értékes emléktárggyal lepte meg Frank Géza tisztartót, Nádasdy Tamás grófné és az uradalmi tisztikar nevében. Az ünnepi gyűlés berekesztése után Csabay Kálmán kir. gazd. tanár tartott előadást: „Mit kell tennünk a jelenlegi viszonyok között, hogy gazdálkodásunk jövedelmezőségét fokozzuk” címmel. Az ünnepélyt 100 terítékű disztribúció fejezte be.

Magyar Mezőgazdasági Vegyipar R.-T. magyaróvári gyártelepe

hatósági áron szállit legújabb és teljesen modern gyárában gyártott, szórható, száraz, 15, 18, 17 és 18%-os, vízben oldható foszforszövetartalommal bíró

ásványi szuperfoszfát műtrágyát

Az ünnepek életrajzi adatai a következők:
Paulini Béla igazgató. Született 1851. Alsótöbbszékön (Fejér megye). Atyja gazdatiszt volt. Felsőbb képesítést 1871. évben a kesztelyi gazdasági tanintézetben szerezte. Gyakorlati éveit 1871. évben József kir. herceg kisenői uradalmában kezdte, ahol két évet töltött, azóta pedig Esterházy M. Móric gróf csákvári birtokának vezetője. 1891. évben, amikor a csákvári földművelés iskola megnyílt, az intézet főintézője őt állította annak élére s az intézet megszűntéig állandóan igazgatója volt. 1906. évben ő felsőfokú a koronás arany érdemkeresztet kapta. Az ő munkásságának a gyümölcse a kitenyészett *csákvári nemesített buza* is.

Hvonkay Béla, nyug. urad. számtartó. Született 1851. Karácsondon (Heves megye). Felsőbb tanulmányait 1873. évben a magyaróvári kir. gazd. akadémián végezte. 1878-ban részt vett a boszniai hadjárásban. Gyakorlati éveit 1875-ik évvel kezdődtek. Cziráky gróf-család sopronmegyei dénesfai uradalmában hat évig segédtsízi, 22 évig önálló kezelőtiszt volt. 1912. évben, teljes elismeréssel nyugalmába vonult, de 1914. évben Cziráky Antal gróf meghívására a lovasberényi uradalomban számtartói minőségben újabb állást vállalt. Véglegesen 1921. év július 1-én ment nyugalmába. Speciális melékfoglalkozása volt a mechanizmus. A dénesfai uradalomban a telefont saját maga vezette be még 1881. évben, amikor az csecsemő korát élte. A Répcevidék önkéntes társulatának működésének fejlesztésére azon időben saját terve szerint — miután ilyen vállalkozó Magyarországon nem volt — hat község között létesített telefon-összeköttetést. A dénesfai uradalomban 1898. évben bevezette a villanyvilágítást, a vizimalmokat pedig műmalmokká alakította át. Szakirodalomban kifejtett munkásságáról tanuskodnak a „Gazdatisztok Lapja”, a „Köztelek”, a „Mezőgazdasági Szemle”, a „Soproni Napló” és a „Rábaközi Közlöny”-ben megjelent cikkei. Számos éven át volt a földművelésügyi minisztérium közérdekű munkása, mint állandó gazdasági tudósító. Az ő kezdeményezésére és közreműködésére mellett alakult meg a Sopronmegyei Gazdatisztok és Erdőtisztok Köre. Nagy tevékenységet fejtett ki a Gazdatisztok nyugdíjgyűjtője létesítése érdekében. Ezen egyben többször felszólalt a budapesti és pozsonyi kongresszusokon.

Schick Emil urad. jószágigazgató. Született 1855-ben Krasznabélteken. Atyja gazdatiszt volt. Felsőbb képesítést 1870. évben a magyaróvári kir. gazd. akadémián nyerte. Gyakorlati éveit 1876. évben, mint gyakornok, a Károlyi gróf-fele hevesmegyei debői uradalomban kezdte s mint nagytudású, kitűnő gyakorlati bíró gazda, gazdatiszt minőségét Károlyi József gróf szolgálatában a fejérmegyei, pestmegyei és szatmármegyei összes birtokok jószágigazgatóságáig vitte. A Fejérmegyei G. E. igazgató-választmányának és sok más intézménynek igazgató-sági tagja. A Fejér- és Tolnamegyei Gazdatisztok Kör alelnöke. (Mai számunkban közöljük a hírt, hogy az Ünnepek után rövidesen Schick Emil jobbélre szenderült.)

Wiktoria Ferenc urad. kasznár. Született 1856-ban Siehelsdorban (Csehország). Atyja morvaországi középbirtokos volt. Gazdasági oklevelét 1878-ban a bécsi gazdasági főiskolán szerezte. Gazdasági gyakorlatát 1878-ban kezdte nebojszai Gülicher nagybirtokán 2 évig mint segédtsízi. 1880. évben Dreher Antal schwabahi birtokára került, ahol 2 évig, váli birtokán pedig 4 évig volt segédtsízi. 1886. évben Dreher fejérmegyei nagyalom-i birtokán intéző, majd később kasznár lett.

Székely Ferenc urad. felügyelő. Született 1858-ban kisenői főhercegi uradalom Dohányos pusztáján, ahol atyja gazdatiszt volt. Felsőbb tanulmányait magyaróvári kir. gazd. akadémián 1879-ben végezte. Gyakorlati éveit 1879-ben József kir. herceg uradalmában, mint gyakornok kezdte. 1882-ban a kisenői főhercegi uradalom horgostói pusztájának, majd később a fejérmegyei göböljárás kerület intézője lett. 1904. óta aicsuti főhercegi uradalom felügyelője. Tanácsköztársaság idejében gazdasági tevékenységét nem fejtett ki, hanem mint magán ember ő fenségét a legnagyobb odaadással és szeretettel támogatta és szolgálta.

Zaic Gusztáv urad. felügyelő. Született 1860-ban Szabadhatyánban (Fejér megye). Atyja Batthyány Imre gróf udvariassági tanácsos volt. Felsőbb tanulmányait 1879-ben a kesztelyi gazd. tanintézetben végezte. Gyakorlati az orzrai béruradalomban kezdte, majd később kasznár lett a tizenhárom évet töltött a béruradalomnál. Ezután a cs. és kir. nagydídi csikótelepen volt 2 évig mint főintéző. Strasser Lázár fejérmegyei máriamajori birtokára került ezután, ahol 2 évig intézői minőségben szerepelt. Csanádi káptalan főintézője három évig. Karácsonyi Jenő gróf bánlakai hitbizományi uradalmának főintézője pedig hét évig volt, tizenöt éve a székesfehérvári káptalan pákozdi uradalmának felügyelője. Több éven át volt Nagybecskereken vármegyei mezőgazdasági bizottsági tag, Fejér vármegye törvényhatósági

bizottságának tagja pedig hosszabb idő óta. Torontál megyei mezőgazdasági kiállításokon zsűritagként szerepelt.

Chatal István urad. kasznár. Született 1859-ben Alsósilon (Árad megye). Atyja gazdatiszt volt. Felsőbb tanulmányait a kolozsmónostori tanintézetben 1879-ben végezte. Egy évi betegekedés után gyakorlati éveit 1880-ban kezdte Dreher Antal tornai birtokán, ahol 2 1/2 évig központi irnok volt. Dreher Antal majori és korvácsi pusztáján 18 1/2 évig volt ispán, majd 1901-ben Váira került intézői minőségben, ahol később kasznár lett.

Frank Géza urad. tisztartó. Született Harkácsen (Gömör megye). 1861. évben. Atyja gazdatiszt volt, felsőbb tanulmányait 1881-ben a magyaróvári kir. gazd. akadémián végezte. Gyakorlati éveit 1881. évvel kezdődnek. Nádasdy gróf dunácsi birtokán hat évig, forralpusztáján három évig és bakonyánai birtokán három hónapig volt irnok. Ezután Dunáron hat hónapig, Agárdon hat évig, Nagyiratoson két évig volt ispán. 1900. óta Nádasdy gróf örökösök agárdi birtokának kezelője kasznári, számtartói és legújában tisztartói minőségben. Az agárdi birtokot belferjessé alakította át, amelyet, mint a gazdasági élet minden ágát felölelő gazdaságot számosan mintaképpen látogatják. Így többi között a magyaróvári kir. gazd. akadémia két ízben, a kesztelyi és debreceni kir. gazd. akadémia pedig egy-egy ízben látogatták meg a birtokot tanulmányozás céljából. Frank Géza igazi magyar gazdatiszt, vagyis aki kevésből lehetőleg nagy jövedelmet produkálni képes.

VEGYESEK.

A husarak olcsóbbításának terve.

A Közélelmezési Tanács egyik szakbizottsága az elmúlt héten azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a szarvasmarhaárak eddigi és esetleg további emelkedését miként lehetne megakadályozni és hogy a fogyasztóknak miként lehetne olcsó húst biztosítani. Erre az a javaslat merült fel, hogy a kivitt marhák után szedjenek jó magas illetéket, az ebből begyűlt összegért a hatóság vásároljon marhákat és ezek húsát a piaci áránál jóval olcsóbban hozza forgalomba a fővárosban.

A gazdaközönség képviselői nagy megrökönyödéssel fogadták ezt a tervet, mert eddig jóformán a szarvasmarha volt a mezőgazdaságnak egyetlen olyan cikke, amelyről a kiviteli és belföldi forgalom nagyobb nehézségek nélkül, simán bonyolódott le. Ezt elsősorban annak lehetett köszönni, hogy a budapesti marhavásárról minden engedély kérése és illeték fizetése nélkül lehetett a felesleges marhákat kivinni.

A szarvasmarha árának a legutóbbi időben történt emelkedése nem természetellenes és beavatkozást igénylő jelenség. A nagy takarmányhiány folytán az állatok nem emelkedhetek a pénz vásárlóképességének csökkenése arányában, eddig a hus ára volt az összes élelmiszeik árak között aránylag a legolcsóbb; egy kiló sárgarépa vagy hagyma drágább volt, mint egy kiló hus. Így a tavasz nyitával, a kényszereladások eszköztelenségével kapcsolatban a szarvasmarhaárak csupán a drágulás általános mértékéhez igazodnak. Különböző is főképpen csak a kivitelre keresett elsőrendű minőségek drágultak meg erősebben és még ma az anyag jórésze 30—50 korona közötti árakon kel el.

Az áralakulást mesterségesen befolyásolni, a gazdasági élet valamelyik ágának sérelme nélkül, csak pillanatnyilag lehet. E tekintetben már elég tanulságot lehetett szerezni, de a Közélelmezési Tanács mégis hasonló egészségtelen tervekben töri a fejt. A hus olcsóbbá tétele érdekében kiviteli illeték szedése végeredményben azt jelentené, hogy a hus olcsóbbát ismét a mezőgazdasággal fizetelnék meg. A külföldi kereskedők tetszésük szerint szabályozzák az árakat,

ha tehát nekik kiviteli illetéket kell fizetniük, nem a saját nyereségüket csökkentenék, hanem a gazdáknak fizetnének annnyival kevesebbet.

Ezt az eredményt a Közélelmezési Tanács el is fogja érni, mert a pénzügyminiszter örömmel értesült arról, hogy a szarvasmarha kivitelénél az eddiginél több bevételre lehet szert tenni. Ezt a többletet azonban, természetesen, az állam számára biztosítja és nem engedi át a fővárosnak olcsó hus árusítására.

A Közélelmezési Tanács és a főváros megint meg lehet elégedve munkájával: az olcsó húst ugyan nem biztosította, de azt sikerül majd elérni, hogy a gazda kevesebbet kap a marhájáért. Azonkívül azt is elérhetik, hogy a külföldi marhákat és külföldi vevőket elriasztják a hazai piacokról. Pedig a kiviteli vásárok a legutóbbi időben nagyon fellendültek és valóban élénk forgalmat bonyolítottak le. És ha a főváros a kiviteli marhavásáron több irányban nem volna érdekelve, akkor bizonyára még a szarvasmarha-kivitel megtiltását is javasolta volna, amint annak korlátozása máris szóba került. Ezt indokoltnak tartanak egyesek a depekoráció elkerülése érdekében is, pedig a gazdák csakis felesleges állataiktól válnak meg, mert ma még korántsem olyan csábító az állatarak, hogy a törzssanyagoktól megválni érdemesnek találják. (K.—r.)

Rovatvezetőváltás. Ujhelyi Imre, nyug. gazd. akad. igazgató, aki 1906. óta vezette lapunk tejjgazdasági és szarvasmarhatenyésztési rovatát, nagy tudással és áldozatkész ügybuzgósággal, egészségi állapotára való tekintettel ismételt felmentését kérte a rovatvezetői tisztól. A meddig lehetett, igyekeztünk a kívánság teljesítése elől kitérni, utóbb is azonban kénytelenek voltunk a felhozott indok előtt meghajolni és a lemondást az egyesületi tanács elé terjeszteni, amely azt észinté sajnálattal elfogadta és a távozó jeles rovatvezetőnek őszinte köszönetét és elismerését tolmácsolta. Nehezen vesz búcsút a „Köztelek” lap Ujhelyi Imrétől, mert neve irányt és munkaprogramot is jelentett. Ennek megvalósításán fáradozott odaadón lapunk „Szarvasmarhatenyésztés és tejgazdaság” rovatában is és hasábjainkon kifejtett irányító irodalmi működése bizonyára nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a tejelő-képesség fokozott figyelembevételével, a leszármazás és törzskönyvelés stb. iránt mélyebb és általánosabb lett az érdeklődés. Rovatvezetői munkásságának értékét jelentősen emelte, hogy az gazdag gyakorlati tapasztalatokon nyugodott és az állattenyésztés érdekében nemcsak írt, hanem alkotott is és uttörő példával járt elől. Ujhelyi Imre munkássága sokkal inkább a nagy nyílhatóság előtt folyt le, semhogy azt most behatóan méltatnunk kellene. De ezt már csak azért sem óhajtjuk tenni, mert remélhetőleg csak mint rovatvezetőtől kell tőle búcsút vennünk, de egyébként a jövőben is számíthatunk mindenkor értékes közreműködésére és támogatására. Ujhelyi Imre utódjaként a „Szarvasmarhatenyésztés és tejgazdaság” rovat vezetésére az egyesületi tanács Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanárt kérte fel, aki erre vállalkozni szíves volt. Új rovatvezetőnk tanári működése, az OMEG-kebelében kifejtett sokoldalú tevékenysége és szakirodalmi munkássága révén sokkal ismertebb olvasóink előtt, mintsem hogy őt most kellene bemutatnunk. Lapunk rovatvezetői kura vele egy nagytudású szaktekintélyvel gyarapodott, akinek további munkássága elő jogos várakozással tekint a magyar gazdaközönség.

Cimadományozás. A kormányzó, a m. kir. váliás- és közoktatási miniszter előterjesztésére, Hutya Ferenc dr., tudományegyetemi címzetes rendkívüli tanárnak, a m. kir. állatorvosi főis-

Az „AGRICOLA” EXPORT-IMPORT R.T.-nál
erdélyi magyar jármosókrók

5—7 évesek, hármily mennyiségben állandóan kaphatók. Az ökrök előzetes értesítés után Budapesttől 40 km.-nyire fekvő legelőgazdaságunkban bármikor megtekinthetők.

„AGRICOLA” Export-Import R.T.
 Budapest, V., Akadémia utca 12.
 TELEFON: 33—60, 39—61. Távirati cím: AGREXPORT

kola ny. r. tanárának és rektorának a magyar királyi Erzsébet tudományegyetem orvosudományi kari tiszteletbeli rendes tanári címet adományozta. Kiváló rovatvezetőket úgy hazánk határain belül, mint a külföldön, értékes munkásságáért számos kitüntetés és elismerés érte, amelyeket méltóan egészít ki az Erzsébet tudományegyetemnek emegített előadóanyagának.

Kiszvevés. A m. kir. földművelésügyi miniszter a Dunavölgy lecsapoló- és öntöző-társulat miniszteri biztosa mellett működő véleményező bizottság tagjává Szánthó Pál alsó-dabasi főszolgabíróat kinevezte.

Eljegyzés. Balhazár Erzsikét eljegyezte Vásáry József földbírtokos, a Debreceni Gazdasági Egyesület alelnöke.

Halálozások. Chernelházy Chernel István min. tanácsos, a m. kir. Madártani Intézet igazgatója február hó 20-án hosszas szenvedés után 57 éves korában Budapesten elhunyt.

Schick Emil, Károlyi József gróf uradalmanak jószágigazgatója, Fejér vármegye törvényhatósági bizottságának, az OMGE-nek tagja és a Gazdaszettek és Erdőtisztek Egyesületének igazgatóválasztmányi tagja, életének 67-ik évében február hó 18-án Székesfehérvárott meghalt. A megboldogult hült tetemét február hó 20-án helyezték örök nyugalomra. Az elhunyt rövid idő előtt ünnepele szolgálati idejének 45-ik évfordulóját.

A vásárcsarnokok megnyitásának huszonöt-öves évfordulója. A fővárosi vásárcsarnokok megnyitásának most volt 25 esztendeje. Ez alkalomból a fővárosi vásárcsarnok-bizottsága f. évi február hó 16-án jubilaris gyűlést tartott. A vásárcsarnokoknak fejlődését és jelentőségét a gyűlésen Ziegler Nándor, a vásárcsarnokok kiváló igazgatója méltatta. Nagy figyelemmel hallgatott előadásában beszámolt arról a nehézségekről, amelyekkel az alapításért küzdőknek meg kellett küzdeniök, amíg elérték, hogy végül 1897. február hó 15-én a vásárcsarnokokat a forgalomnak átadhatták. Az elmúlt 25 év a főváros fénykora volt s azok, akik ezt az intézményt hosszú fáradságos munka árán megteremtették, tanúságot tehetnek arról, hogy az elmúlt negyedszázad viszonylagosban is mily gazdag volt. Majd a 25 ültetev főbb mozzanatait ismertette. Ezekből kiemeljük a következő adatokat: a bevétel 1898-ban 953,080 K., az 1922. évi költségelirányzat pedig 28,379,715 K. Kiadások 1898-ban 495,798 K., az 1922. évi költségelirányzat 21,383,018 K. A vásárcsarnokok létesítése jelentős lépés volt a főváros közéletének biztosítására. Hogy ez az intézmény mennyire bevált, arról fényes tanúságot tehetnek a háborus évek. Végül a vásárcsarnokoknak a háborus évek közéleti-mezésének lebonyolításánál való jelentős szerepét méltatta. Az előadást lelkes tapsai fogadták. Ziegler Nándor igazgató, aki a vásárcsarnokok ügyeit oly hosszú idő óta intézi, munkájával sokat tett a főváros közéletének emelésére és vezetése alatt emelkedtek a vásárcsarnokok a mai fokra. Fáradságos munkásságának, különösen a háborus évek alatt, sokat köszönhetett a főváros lakossága s ma is lelkesen dolgozik azon, hogy a fővárosi lakosság élelmiszerének biztosítása zavartalan legyen.

Egy kiszgazda kitüntetése. A Magyar Gazdaszövetség igazgatósága a Magyar Földművelésügyi Minisztérium által adományozott huszezer koronából 40 darab, egyenként 500 koronás pályázatot hirdelt azok számára, akik a falu népének erkölcsi, anyagi és szellemi gyarapodásáért fáradoztak és munkájukkal eredményeket értek el. A kitüntetettek nevei között, akik legnagyobb részét a falu értelmiségének köréből kerültek ki, egy kiszgazda neve is van. Ez Kóvér Lajos, aki a gyakorlati életből vett tanulságos cikkeivel már sok szolgálatot tett a kiszgazdatársadalomnak. Nemesek cikkeivel tett a falunak hasznos szolgálatokat, hanem belterjes gazdálkodásával példa gyanánt szolgált kiszgazdatársainak, mert gazdaságában

minden irányban a többtermelés elvét iparkodik megvalósítani.

Előadás az állattenyésztés fejlődését előmozdító szövetkezetekről. A Magyar Állatorvosok Országos Egyesületének február 28-án tartott szakülésén Kovács József dr. gazd. akad. tanár tartott előadást, amelyben ismertette az állattenyésztés szövetkezeti uton való fejlesztésének nagyfotosságu kérdéseit. Ebben a bevezető előadásában rámutatott az állattenyésztés fejlődésére hatással levő tényezőkre. Kiméleti alapon tette vizsgálat tárgyává az állat termelőképeségeit s megállapította, hogy hazállatunk ezen képességei individualis tulajdonságok, ami a gazda részéről is a közvetlen egyéni beavatkozást teszi szükségessé. Ezért, szerinte, az állattenyésztés fejlődését a társadalom gazdasági szervezetei közül a szövetkezetek tudják a legjobban biztosítani, mert az individualis képesség és terékenység a szövetkezeti szervezeten nyilvánul meg. Ugyanis a szövetkezetek sok kis magántulajdonon nyugszanak, melyeknél a kétoldali szolgáltatás, az önkéntes szabaddársulás, munkakényszer hiánya, a nyereségben való részesedés az uralkodó. Ilyenek az állattenyésztő, tejeléstelenőrző, tej- és állattértékesítő, állatfeldolgozó, állatbiztosító, baromfi-tenyésztő és értékesítő, tojáserképesítő, legelő és takarmánybeszerző szövetkezetek, melyeket egy későbbi szakülésen fog részletesen ismertetni. A szakülésen még Szekeres Vince állatorvos a 16 hashartyájának érzékenységről tartott előadást.

Mezőgazdasági helyzet Békés megyében. A törvényhatósági bizottság f. évi február hó 28-iki közgyűlése elé terjesztett alispáni jelentés szerint a következő: A januári havazások és a februári 40-50 cm.-es hóréteg a vetéseket a száraz fagyok ellen védte, így a buzavetések megerősödtek és olvadás után fejlődésük szépen megindult. A földbírtok helyesebb megosztását szabályozó intézkedések a vármegye egész területén megkezdődött. A földbírtokmegváltási eljárás Dobo, Ujaigyós, Gyulavári, Békés, Köröstarcsa, Vésztó községekben nyert befejezést és legközelebb sorra kerülnék Kétegyháza, Pusztaföldvár, Nagyszénas, Csorvás, Békéssámsón, Mezőberény, Körösladány és Szeghalom községek. A kérelemzőknek juttatott földbírtok megváltási ára 9 év múlva lesz megállapítva, addig az új tulajdonosok évi haszonbért fizetnek. Az állategészségügy állapotát kiemelték.

A cseh mezőgazdaság vámvedelmét követel. A mezőgazdák teplitzi konferenciáján a jelenlegi vámtarifát tarthatatlannak nyilvánítva, a védvamos rendszer kifizetését ajánlották. A tanácskozás határozata szerint a cseh-morva-szilviai és időrszági német mezőgazdák a kormány tudomására hozzák, hogy elvileg nem ellenzik ugyan a szabadkereskedelmet, de ezt nem tartják sem megvalósíthatónak, sem időszerűnek mindaddig, míg a Csehszlovákia külkereskedelmére nézve mérvadó többi állam nem tér át a szabadkereskedelmi rendszerre. Egyelőre a védvamos rendszert ajánlják, de olyképp, hogy az a hazai termelés összes ágaira, a mezőgazdaságot is beleértve, egyöntetűen alkalmazassék, mert tarthatatlan az a helyzet, hogy az ipar és a kincstár érdekeit, mint ez most történik, vámtök védik, míg ezt a védelmet a mezőgazdaságot megvonják és kiteszik azt a külföld versenyének.

Külföldi gabonapiac helyzete. A gabonapiac a külföldi piacokon való megszilárdulása az elmúlt héten tovább haladt és Chicagóban a gabonapiac körülbelül 20%-al emelkedett. Az amerikai Egyesült Államoknak öszi búzát termelő részeiben a mezőgazdasági helyzetet ennek dacára komolyanak jelölik. A behozatalra szoruló államok szükséglete még ma is biztosítottak látszik és valószínű, hogy az árak esetleges további megszilárdulása Argentínában és Ausztráliában nagy buzatömegek elhajózását fogja

kiváltani. Indiában a búzával bevett terület valamivel nagyobb, mint tavaly volt és a vetések állása kielégítő. Olaszországban az idő hidegre fordult. A beiföldi buza árai némileg csökkentek, mert a kormány a rekvirált buza árat leszállította 115 lirára. Franciaországban a mezőgazdasági állapot teljesen kielégítő és az enyhe időjárás lehetővé teite a gazdának a tavaszi vetési munkák előkészítését. Romániában a vetéseket a legfontosabb termővidékeken hótakaró védi. Az új kormány eltörölte a gabonakivitel megszorító összes intézkedéseket. A kormány a termelés fokozását és a kivitel emelését tűzte ki célul. Németországban a gabonapiac hangulata szilárd, mivel különösen Dél-Németország buzából, rozsából és takarmányemlékből behozatalra szorul. A külföldi liszt behozatala még mindig tiltva van.

A paradicsom befőzésénél nyert melléktermékek hasznosítása. Olaszországban igen sok paradicsomot főznek be, a legelőbbel gyári üzemekben. A befőzés után fennmaradó gyümölcsrészek értékesíthetőséget tanulmányozta Fachini s azt találta, hogy ez a maradék 70% vizet, 22-24% magot és 6-8% héjrést tartalmaz. A magvakból értékes szaradó olajat lehet ütni, a fennmaradó olajpogácsa értékes állati abraktakarmányt szolgáltat, mely a lenmagpogácsával veszi fel a versenyt. A friss magvakból sajtoló körülbelül 18%-nyi olaj étolajnak is felhasználható, a már megerjedt maradékokból sajtoló olaj keletlenül is ugyan, de alkalmas kémiai eljárások alkalmazásával ebből is étolaj lehet még készíteni. Mivel Olaszországban eddig nagyon sok paradicsom-hulladék veszett el, a cikk szerzője reámutat az értékesítés közgazdasági jelentőségére.

Munkásszerveződések. A kaposvári Mezőgazdasági Ipar R.-T. sommászokát szerződötett 6 hónapi időtartamra, a következő fizetés mellett: 5000 koroná kaspénz és 7 q gabona. Az egri érsekésg uradalmaiban a következő feltételek mellett szerződöttek 27 embert aratásra: az aratók kötelesek minden termést learatni, a learatott termést elgepelni. A részelés gép alól történik 110 q-ból kapnak a munkások 14 q-t. A géphez fűtést, etetőt és kevévágót a munkások állítanak. Marokvertőt szintén az aratók állítanak. Az aratók kapnak 1200 négyzetöl kukoricaföldet, ezért 1600 négyzetöl cukorrépa földet kell megkapálni, kiásni és föltszítani. Ezekből 1000 négyzetöl szénát 60 koronáért tartoznak lekaszálni, feigytíteni, betakarítani, hazába rakni és még ezenfelül folyó évi január 1-től december 31-ig, ha az uradalom barmikor megszólítja az aratókat, ezek kötelesek 60 korona napzsin mellett a szükséges munkát elvégezni, 12 órai munkaidő mellett. Ezen munkaidőbe be van számítva fél óra reggelizésre és egy óra ebéddőre, mint munkásszűnet. Kőösi Dániel hejlesztőntai bírtokára szerződöt 35 ember a következő feltételek mellett: az aratók kötelesek minden termést learatni, azt behordani és elgepelni. A részelés a cséplőgép alól történik. A munkások minden 100 q-ból 14 q-t kapnak. A marokvertőket az aratók fizetik. Az oda-és hazavazás költségét az uraság fizeti, a munkások 1/4-ét az uraság minden hóten hazaengédi tisztálkodás és ételmezés költségéből és ezen költségét is az uraság fizeti.

A jugoszláv-német kereskedelmi szerződés. A szerb képviselőházban a német kereskedelmi szerződés tárgyalása alkalmából a kereskedelmi miniszter kifejezte, hogy Jugoszlavia és Németország közt fennálló kereskedelmi kapcsolatok szükségessé teszik a szerződés hamarabbi véglegesítését. A királyságnak nagy kivételi érdekei vannak Németországban és fontos a Németországhól Jugoszláviába irányuló behozatal is. Németország a csehszláv királyság kivételének hat és fél százalékát veszi fel: káposztát, aszalt szilvát és bust importál Jugoszláviából mely viszont vasárutakat, gépeket, elektrotechnikai cikketek és vegyszereket hozat Németországhól. Jugoszlavia eddig azt a behozatalt nem márkában szette meg, hanem a behozatalt közvetítő cégeknek hirták, svájci és francia frackokat fizetett. Joro Jovanovic volt miniszter arra utalt, hogy hibát követelt el a kormány, amíg a szövetségek kívánására elhalasztotta a szerződés ratifikálását. A szerződés végül nagy szavazattöbbséggel elfogadták.

A román gazdasági tanács. A román kormány gazdasági tanácsot szervezett, ezért a kormány megbíta a szakminisztereket, hogy a minisztertanács kebelén belül alakítson egy gazdasági bizottságot, melynek hivatalos címe: „A kormány gazdasági delegációja”. A bi-

ÓVAKODJÉK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

PÁTKÁNYIRTÓ „PERIRAT” | **MÉREGMENTES!**
EGÉRIRTÓ „PERIMUR” | **VEZÉLYTELENI!**
IMMUNITÁS R.-T., Budapest, IV., Párisi-utca 4. szám, félemelet | **TÖKÉLETES!**
 orvosgyógyászati laboratórium.

Számos elismerő nyilatkozat az ország minden részéből, a legelőbb vállalatoktól. Teljes eredményért felelősséget vállalunk.

2257

zottság kötelékébe öt miniszter, még pedig az ipar és kereskedelemügyi, pénzügyi, földművelésügyi és közlekedési és belügyminiszterek tartoznak. Eddig két ülést tartottak, amelyen a főbb gazdasági irányelveket jelölték meg. A bizottság az export és import kérdéseit a szabadkereskedelem elvének érvényesítésével kívánja megoldani. A delegáció megkereste a román nagyparasok szövetségét is és ezzel, valamint a többi gazdasági érdekképviselettel is együtt fog dolgozni.

Ösztöndíjas helyek a tejműkészképző iskolában.
A kishéri m. kir. tejműkészképző iskola az 1922. évi május hó 1-én kezdődő egy éves tanfolyamára 10 (tíz) ösztöndíjas tanulót fog felvenni. A tanulók ingyenes ellátásban, élelmezésben, lakásban részesülnek. A felvételi feltételek a következők: a) a betöltött 17 éves életkor, mely keresztlevéllel igazolandó; b) erős, egészséges testalkat, mely orvosi bizonyítvánnyal igazolandó; c) elemi iskolai bizonyítvány annak igazolására, hogy a belépni óhajtó jól tud írni, olvasni és a négy alapművellettel számolni; d) kiskorúság esetén írásbeli nyilatkozat kívánatik a belépni óhajtó szüleitől, esetleg annak gyámjától arról, hogy a folyamodó felvételébe beleegyeznek s hogy a tanfolyam tartama alatt a tanulót az iskolában esetleg teljesítendő fizetéseket magára vállalja; e) a magyar nyelv bírása; f) kifogástalan előélet, mely hatóságai erkölcsi bizonyítvány által igazolandó; g) himboltási bizonyítvány. A kérvényt a kishéri m. kir. ménésbirtok igazgatóságához címezve a kishéri tejműkészképző iskola vezetőségéhez f. év március hó 31-ig kell beadni.

A Kísérleti Közlemények XXIV. kötet 1921. évet záró 3. füzeté Károly Rezső dr. szerkesztésében most hagyta el a sajtót a következő tartalommal: M. kir. állami Rovartani Állomás, Budapest: *Jubionowski József*: A szemes gabonában található tokos molyról. *Kadozca Gyula*: Permetezőkísérletek a Dendra-Chinoin gyümölcsfakarbolineummal. M. kir. Gyógynövénykísérleti Állomás, Budapest: *Kuntz János dr.*: Adatok a magyarországi boróka illóolaj- és cukortartalmához. M. kir. Állatleltani és Takarmányozási Kísérleti Állomás, Budapest: *Zaitsechek Arthur dr.*: A csalamádé és tengeriszár cukortartalmáról. M. kir. Mezőgazdasági Vegykísérleti Állomás, Magyaróvár: *Fodor Kálmán dr.*: A tejzsír capronsaváról. Országos m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás, Magyaróvár: *Herke Sándor*: Trágyázási kísérletek Martin-salakkal. M. kir. Növényélet- és Körtani Állomás, Budapest: *Csete Sándor*: Uspulun, formalin, rézgalic, mészkénlé és chlorol hatása a cukorrépa mag csirázóképességére. M. kir. Mezőgazdasági Növénytermelési Intézet Gombászati Osztálya, Budapest: *Bernátsky Jenő dr.*: Gombaföltszerekkel való kísérletek. M. kir. állami Vetőmagvizsgáló Állomás, Budapest: *Degen Árpád dr.*: Jelentés a kopenhági 1921. évi nemzetközi vetőmagvizsgáló kongresszusról. M. kir. Kertészeti Tanintézet növénytermelési laboratóriuma, Budapest: *Schilberszky Károly dr.*: A paprikapalánták szártövi fonnyadása. M. kir. Pázmány Péter-egyetem közegészségügyi intézete, Budapest: *Frensd Gyula dr.*: Formaldehid kimutatása tejben. *Bernátsky Jenő dr.*: A mezőgazdasági kísérletügyi fejlesztése Németországban. Hivatalos Közlemények: Személyi ügyek. Az egész évi előfizetési ára most még 60 korona. Az előfizetési díj a földművelésügyi minisztérium könyvtárának (Budapest, V., Országház-tér 11. sz.) küldendő be.

A „Herba“ című ipari gyógy- és kertgazdasági növények természetével, gyűjtésével, feldolgozásával és értékesítésével foglalkozó szaklap, melyet Darvas Ferenc dr. a m. kir. földművelésügyi minisztérium Gyógy és Ipari növényforgalmi iroda igazgatója szerkeszt, februári száma most jelent meg rendkívül értékes tartalommal. Érdeklődőknek mutatványszámot szívesen küld a „Herba“ kiadóhivatala, Budapest, VI., Izabella-utca 71.

A cukorrépa ára Csehországban. A prágai gazdasági kulturánácsnál jan. 25-ikén a répatermelő szervezetek között folytatott tanácskozás eredménye az a határozat volt, amely többek között kimondja, hogy a cukorrépa q-kénti termelési költsége legalább 20 (cseh) K-ra rug, amit a termelőnek feltétlenül meg kell kapnia. A termelők ezenkívül követelik, hogy a cukor esetlegesen magasabb értékesítési áron való eladási hasznából részesedjenek.

Gyapjút legmagasabb áron értékesít 50% kamatmentes előlegnyújtással Párczer Gyula, Budapest, V., Honvéd-u. 38. Telefon 168-24.

A 38 év óta fennálló Fischer J. részvénytársaság szák- és ponyvagyárát Budapest, Nádor-u. 31/33., mint elismert megbízható céget, a legjobban ajánljuk. Ponyvakölcsönző-intézet.

NYILTTÉR.

A rovatban foglaltakat nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Sertés- és juh-himlő ellen

biztos hatású oltóanyag minden mennyiségben kapható

Dr. PÉCSI DANI és Oltóanyagtermelő-Intézetében, ISTVAN Budapest, Eskü-ut 6. Tel. 58-97

Gazdasági Akadémiát végzett

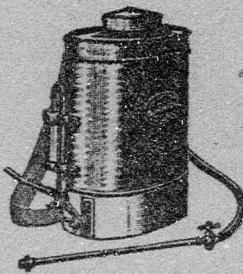
okleveles gazda

keresztény, legalább 30 és legfeljebb 35 éves korral, előkelő biztosító intézethez

kárbecslőnek

keresetük. — Okmánymásolatokkal (melyek vissza nem küldendők) ellátott kérvények „Kárbecslő 2360“ jellegével (legkésőbb f. évi március hó 20-ig) a „Köztelek“ kiadóhivatalába küldendők. 2360

Rézgalic, Raffia, Rézkénpor

arany éremmel kitüntetett szab. Salaton, továbbá Vernorel rendszerű és Columbus szőlőpermetező, pálinkafűző- és mosóüstök vörösrézből, kénporzó gépek, szénkénegezógépek és Texas kézi gabonadaráló a legolcsóbb gyári áron beszerezhetők. 1137

Szontágh Pál rézárugyár Budapest, IX., Üllői-ut 19. Tel.: József 99-44.

MEGJELENT az 1922. évi

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

Szerkeszti: Szilassy Zoltán gazdas. főtanácsos, az OMGE. igazgatója

A gazdaközönség ezen közkezdelt naptárának huszonnyolcadik évfolyama teljesen átdolgozva, sok új szakközleménnyel bővítve és új bekötésben jelent meg. Ára bérmentes küldéssel 77 korona

Megrendelhető az összeg előzetes befizetése ellenében a „KÖZTELEK“ kiadóhivatalában és a „PÁTRIA“ r.-t. gazdas. szakkönyvkereskedésében, BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25.

Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága Budapest, V., Alkotmány-utca 23.

TELEFON: 107-84, 73-85. Sörgöncym: „MEGALÉR“ BUDAPEST

Wien: Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársaság, Wien, St. Marx. (Viehverwertungsgesellschaft Ungarischer Landwirte) Sörgöncym: „Megalér“ Wien.

München: Auslandsviehverkohrs-Gesellschaft m. b. H. Sörgöncym: „Pecus“ München.

Gazdatársadalmi intézmény!

Foglalkozik:

Szarvasmarha, sertés, juh, ló, továbbá élő állat

adásvételével belsőidőn és külföldön, bizományi értékesítésével

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CIMZENDŐK:

Szarvasmarha, borjú és juhoknál: BUDAPEST — FERENCVÁROS — WARHAVÁSÁRTER. WIEN, ST.-MARX. MÜNCHEN, VIEHHOF.

Sertéseknel: BUDAPEST — FERENCVÁROS — SERTÉSVÁSÁRTER. WIEN, ST.-MARX. MÜNCHEN, VIEHHOF.

Husszállítmányok és élő állat: BUDAPEST — KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK. 355

Meghívásra szakértőnket a helyszíntre kiküldjük!!! Mindennemű állatkitelit a legelőnyösebben lebonyolítunk.

VASUTAT,

szabványos és keskeny nyomtávú, közhasználatra és magánüzemre

finanszíroz, tervez, épít, üzemben tart, vasúti anyagokat, kocsikat, mezdonyokat és alkatrészeket szállít a

Magyar Gazdasági és Kisvasúti Részvénytársaság

Budapest, V., Mérieg-utca 3.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét a budapesti

gyapju-aukciókra

melyek ezen év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg. Ezen immár 1894 óta fennálló intézmény a külföldi gyárosok és kereskedők feltétlen bizalmát bírja, kik jó és rossz konjunkturákban egyaránt rendszerint megjelennek és versenytük által kifejezésre juttatják az áru valódi napi értékét.

Mintbogy ezen verőközönség régi ismerője az egyes gazdaságok termékeinek, élénk figyelemmel varja, hogy mely tételre számíthat az árverésen. A gazdaközönség érdekében felszók tehát termelendő készletét mielőbb bejelenteni.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosításokkal szolgál a

Gyapjuárverési Vállalat vezetésége a Magyar Általános Hitelbank gyapjuosztálya Budapest, V., József-tér 3. sz. 2113

EREDÉLYI MÁRÉK GŐZ- ÉS MOTOREKÉ ALKATRÉSZ GYÁRA

TELEFON: 28-23. Budapest, VI., Lohal-utca 10. Sörgöncym: GÖZEK

ELVÁLLALJA: gőzekék, valamint bármely rendszerű billenőekék szak-szerű javítását, ugyszintén az összes kazánjavítási munkálatokat, főképpen új tüzzszekrények építését. 9332/4

Ha biztos védekezést akar, úgy

VINOL

l-al permetezze szőlőjét

Felvilágosítást ad:

Nemzeti Közgazdasági r.-t.

Budapest, IV. kerület, Váci-utca 31-33. szám.

NYILTTÉR.

■ rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Földbirtokok és bérletek
közvetítése 1697
REALITAS Részvény-Társaság, Budapest, Erzsébet-körút 27. sz. (Gambriunak-ház.) TELEFON: József 121-93. Magyarországi: Realitas Budapest

FOGAK
FOGHUZÁS, FOGTÖMÉS, MŰFOGAK, ARANY-KORONÁK és HIDAK, FOGSOROK.
Gazdáknak, gazdatisztelnekek és gazdasági alkalmazottaknak nagy engedmény.
Vidékiek rendelése során kívül elintéztetik.
R. MOLNÁR SÁNDOR fogtechnikus, a gazdákörzéség kezevelt fogorvosa, Budapest, IX., Mester-u. 13.

Termények értékesítését,
mindennemű vételi és eladási megbízást legelőnyösebben vállal:
Köllő Gábor
Áru- és ingatlanforgalmi irodája. Import-Export.
Budapest, VI., Nagymező-u. 22-24., I. 2.
Telefon: 75-87. Sürgőnycim: KÖLLŐ GÁBOR BUDAPEST.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Gabona.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése.)
A gabonátörszén az elmúlt héten barátságosabb volt a hangulat. Az üzlet irányzata tartott. Buzában és rozsban élénkebb forgalom fejlődött ki. Zabból több tételt kötöttek, emelkedettebb árfolyam mellett. F. hó 2-án ab feladó vasutállomás, 100 kg.-ként, a következő jegyzések történtek:
Tiszavidéki buza 2570-2850 K.
Pestmegyei és fejmegyei buza 2560-2590 "
Rozs 1820-1830 "
Takarmányárpa 1875-1925 "
Köles 1900-2000 "
Zab 1760-1800 "
Tengeri 2175-2225 "
Repcse 3300-3400 "
Fehér bab 1800-1900 "

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gabonaosztályának heti jelentése.)
Az elmúlt hét folyamán a liszt- és őrleményekben barátságosabb hangulat fejlődött ki. Fizettek kg.-ként: vidéki nullás lisztért 39-40 koronát, budapesti nullás lisztért 40-41 koronát, rozslisztért 24-25 koronát ab állomás, takarmánylisztért 14-15 koronát, korpáért 13-14 koronát. A liszt piac még mindig megelégedően lanya, a malmok nagy része nem vásárol és nem dolgozik. A kereskedők és malmok biznak abban, hogy a kormány a lisztkivitel rövidesen megengedi.

Vetőmagvak.
(Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése.)
Lóheremagból ólomzárólt áru iránt állandóan nagy a kereslet. Ezen minőség irányzata szilárd. Lucernamagból néhány tétel e napokban kivitelre került. Számottevő forgalom azonban a külföldre, a szállítási és valutáris

viszonyok folytán még mindig nehézségekbe ütközik. Irányzata változatlan. Tavaszbükköny rendkívül keresett. Ára folyton emelkedik. Baltacimrag irányzata kellemes. Répamagvak iránt a gazdák részéről nagy az érdeklődés, különösen eckendorfi és olajbogyófajták keresettek.
Árak nyersáruért 100 kg.-ként:
Lóheremag 13000-16000 K.
Lucernamag 11000-13000 "
Mák 11500-12000 "
Cirokrag 1400-1500 "
Napraforgómag 2000-2100 "
Viktória borsó 1900-2200 "
Lenmag 3800-3900 "
Kendermag 3500-3600 "
Tavaszbükköny 4200-4300 "
Baltacimrag 4100-4200 "
Muharmag 1800-1900 "

Répamagvakból kész áru Budapesten a kereskedőknél hazai 4400 K.-ért, nemetországi 4800 K.-ért kapható q.-ként nagyban.

Takarmány.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése.)
Az elmúlt héten a piacra felhozott áruk akadálytalanul nyertek elhelyezést.
A budapesti piacon fizettek métermázsánként:
Prima szénáért 840-900 K.-t
II. rendű 650-740 "
Tiszavidéki szénáért ab állomás 850-900 "
Hansági szénáért ab állomás 780-820 "
Lucernáért 950-1000 "
Bükköny- és muharért 1000-1050 "
I. rendű préselt szalmáért 400-430 "
II. " kézi préselt szalmáért 360-380 "

Sztyvaszmarha.
(Magyar Mezőgazdák Állattérkezesítő Részvénytársasága budapesti vásártéri jelentése.)
Mult hó 27-iki, hétfői, pótvásár összfelhajtása 4217 drb volt. A nagy felhajtás következtében a vásár irányzata lanya és bár I. rendű minőségek árai változatlanok, egyéb minőségek árai 4-6 koronával estek. A f. hó 2-iki, csütörtöki, fővásár összfelhajtása 3300 drb volt. Irányzat változatlanul lanya és az árak gyengébb minőségűeknél további 2-3 koronával estek. A vidéki vásárokon élénk érdeklődés nyilvánul úgy igás, mint tenyészállatok iránt és azok árai ezidőszereint: Erdélyi fehér jármos ökör minőség szerint 60-70 K., vemhes tehén és friss fejős tehén 65-70 K., úszók 1/2-2 évesek 50-60 K. kg.-ként elősúlyban.

Budapesti vágómarhavásár.
1921. március 2.
Felhajtás 2837 darab magyar, 421 darab román, összesen 1258 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1132 darab magyar és tarka ökör, 1471 darab magyar és tarka tehén, 412 darab román ökör, 4 darab román tehén, 213 darab magyar bika, 5 darab román bika, 21 magyar bivaly.
Minőség szerint: 28 darab elsőrendű hizott bika, 158 darab középminőségű bika, 36 darab alárendelt minőségű bika; 53 drb elsőrendű hizott ökör, 1444 drb középminőségű ökör és 64 darab alárendelt minőségű ökör; 6 drb elsőrendű hizott tehén, 1236 drb középminőségű tehén, 183 drb alárendelt minőségű tehén és 5 rugott.
Bár a mai felhajtás körülbelül 1003 darabbal kisebb volt, mint a hétfői, az irányzat mégis lanya volt és az elsőrendű marhák kg.-ként 1-2 K.-val, a középminőségűek pedig 3-4 K.-val, sőt egyes esetekben még tönbél is olcsóbbodtak.
Eladatlanul a vágóhídi vesztegvásárra 13 darab.
Következő árakat jegyezték, kilogrammonként elősúlyban:
Bika jobbminőségű 47-65 K., kiv. 87 K.
" silányabb 28-35 "
Ökör jobbminőségű 58-78 " 94 "
" közép 26-37 "
" alárendelt minőségű 20-23 "
Román ökör jobbminőségű 48-64 " 78 "
" silányabb minőségű 28-42 "
Tehén 19-55 " 92 "
Bivaly 22-31 " "
Növendék 26-35 "
Kiesontozni való 18-20 "

Borju és juh.
A budapesti szurómarhavásárra felhajtottak február hó 28-án 296 darab borjut, melyek 66-75 K. között eseréltek gazdát. A vásár lefolyása élénk volt. A február 27-i juhvásárra 157 drb juh volt a felhajtás, melyekért minőség szerint 66-75 K.-t fizettek.

Budapesti sertés vásár.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertésbizalmi osztályának jelentése.)
A ferencvárosi vásáron a héten napról-napra csökkenő felhajtások mellett az árak emelkedtek. A hét végén már csak 100-200 drb-ot kitevő felhajtás mutatkozik. Az árak a következők: fiatal nehéz sertés 100-102 K., prima szedett sertés 94-96 K., középminőségű 92-96 K., könnyű sertés 86-88 K., szedett öreg sertés 80-85 K. Sovány sertés irányzata élénk, nem vészelt 65-72 K., vészelt 72-80 K., nehezebb páronként 200 kg.-os 82-85 K.

Nagytétényi kiviteli sertés vásár.
(A vásáriróda jelentése.)
E héten az irányzat igen szilárd volt, a raponként feljövő 1000 darab körüli felhajtás könnyen elhelyezésre talált. Legutóbb a felhajtás 1000 darab volt és az árak emelkedő irányzatban 110-120 koronáig emelkedtek. A piacon megjelent csib, osztrák és német verők élénk érdeklődést tanúsítottak az elsőrendű hizott áru iránt, mely páronként 300-300 kg.-ot tett ki legalább.

Budapesti lóvásár.
(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1922. március 2.

Eladott:	árak:
Jobb minőségű hátsó és csikó	18 drb 2250-20000
Könnyű kocsi (jukker)	78 " 18000-65000
Igás kocsi (nehéz nyugati fajta)	38 " 25000-35000
Igás kocsi, (könnyű)	116 " 9500-20000
Szarvár	1 " 3700- "
Ószvér	6 " 800-14000
Alárendelt minőségű	222 " 2000-10000
Vágó	142 " 3500-10000
Összesen	621 drb.
Eladatlan maradt	807 drb.
Felhajtatott	1428 drb.

Irányzat: lanya. Székesfehérvári vágóra vásároik 127 darabot. Vidéki vágóra vásároik 15 darabot.

Wieni vágómarhavásár.
(Magyar Mezőgazdák Állattérkezesítő Részvénytársasága wieni marhabizományi osztályának jelentése.)
Mult hó 27-iki, hétfői, fővásár összfelhajtása 3146 darab volt. A vásár irányzata lanya, kitések a következők: ökör extrém 900 o. K., I. r. 600-700 o. K., II. r. 400-500 o. K., III. r. 370-450 o. K.; bika extrém 700-800 o. K., I. r. 500-600 o. K., II. r. 400-500 o. K., III. r. 350-450 o. K.; tehén extrém 750 o. K., I. r. 500-550 o. K., II. r. 380-450 o. K., III. r. 350-450 o. K., kiesontozni való 350-400 o. K. A f. hó 2-iki, csütörtöki, pótvásár összfelhajtása 1100 drb volt. A vásár irányzata és árak változatlanok.

Wieni sertés vásár.
(A Magyar Mezőgazdák Állattérkezesítő Részvénytársasága wieni sertésbizományi osztályának jelentése.)
Mult hó 28-iki, keddi, sertés vásár összfelhajtása 2912 darab. A vásár irányzata élénk, kitések: I. rendű zsirsertés 1450-1500 o. K., közepes 1350-1450 o. K., öreg 1350-1450 o. K., szedett 1350-1450 o. K. A folyó hó 2-iki, csütörtöki, felhajtás 944 darab volt. A vásár irányzata az elmúlt héz képest lanyább és kitések a következők: I. rendű zsirsertés 1350-1400 o. K., közepes 1300-1350 o. K., öreg 1250-1300 o. K.

Külföldi állatvásárok.
Nemetországi állatárak Berlinben nagyban q.-ként az árak február végén a következők voltak: vágómarha 1300-2700 márká, borju 1900-3600 márká, juh 1400-2600 márká, sertés 3100-4100 márká. Hamburgban borju 1700-4800 márká, sertés 2800-3800 márká.

Ólomzárólt lóherét, lucernát, valódi észak-németországi takarmányrépamagvakat azonnal szállít: 1941
DÁNIEL GYULA magkereskedő
Budapest, VII., Baross-tér 22. szám.

HUNGÁRIA SZÉRUMMŰVEK R.T. Termeli az állatorvosi gyakorlatban használatos összes védőoltóanyagokat és szérumokat.
BUDAPEST, VI. SZOMBY-UTCA 76. Allamilag kiprobált **sertéspestis ellenes vérsavó**
TELEFON 147-87. Bürgnycim: HUNGARASERUM minden mennyiségben kapható. Sertéspestis ellenes anyagunk tisztá, centrifugált vérsavó.
Nem tévesztendő össze a defibrinált vérrrel. Kérjen azonnal prospektust!

Külön diagnosztikai osztály. Díjtalan körmegeállítás. Díjmentes felvilágosítást nyújtunk minden szakszérdésben.

Wieni lóvásár. Február 21-én 519 darab lovat hajtottak fel. Árak a következők: kocsi 250,000-500,000 o. K., könnyű igásló 150,000-280,000 o. K., nehéz igásló 500,000-800,000 o. K. drb-ként. Vágólovak éusulyban kg.-ként 340-580 o. K. A vásár élénk.

Prágai szarvasmarhavásár. Február 20-án fizettek a prágai marhavásáron: ökörért 6.50-10.75 cs. K.-t, bikáért 8-9.50 cs. K.-t, tehénért 5.50-6 cs. K.-t, növendékért és borjuért 7.50 cs. K.-t.

Nyersbőr.

A budapesti nyersbőrpiacon a legutóbbi időben kissé megszilárdult, mely egyrészt a kivitelnek, másrészt pedig a külföldi nyersbőrpiacon megszilárdulásának tulajdonítható. A gyárosok ellene vannak a kivitelnek és elhatározták, hogy fizemüket felére fogják csökkenteni, ha a kormány tovább engedélyezi a kivitel. Fizettek legutóbb a budapesti marhavágóhídon kg.-ként magyar marhabőrért és bikabőrért 124 K.-t, tarka marhabőrért 134 K.-t, borjubőrért 240-250 K.-t. Berlinben a legutóbbi aukción juh-, borju- és növendékborjú kerültek eladásra. Az árak 40%-tól 60%-ig emelkedtek. Fizettek kg.-ként, borjubőrért 104-136, juh-bőrért 27-36 márkát. Frankfurtban a február 16-iki aukción fizettek kg.-ként marhabőrért 52-74 márkát, bikabőrért 47-68 márkát, juhborjúért 30-33 márkát. Fejesborjubőrét fizettek 132-135 márkát kg.-ként.

Gyapju.

Az elmúlt hét folyamán a kereskedők továbbra is tartózkodtak a magas árkövetelések miatt a gyapju vásárlásától s így jelentékenyebb forgalom nem fejlődött ki. Az árak némileg csökkentek. Árak kg.-ként: 170-210 K.

Tej- és tejtermékek.

(A Budapesti Központi Tejeszarnok B.-T. jelentése.)

A tejpiacon szilárd. A felhozott tej- és tejtermékek elhelyezése nehezségre nem ütközik. A melegebb időjárás beálltával tejtermékekben előrelátólag hiány fog mutatkozni, mert a tej túlnyomó része magasabb savfokkal érkezik már ezidőszert is a fővárosba. Az üzleti és termelési költségek nagymértvű emelkedése következtében a tej- és tejtermékek árak szabályozása folyamatban van és az erre vonatkozó eljárást a tejjáállatok az illetékes hatóságánál már is folyamatba tették. A tejtermékek közül nagy kereslet mutatkozik friss elsőrendű teavaj iránt, melynek ára kg.-ként 300-320 K. a piacon. Az ősz folyamán beraktározott vajmennyiséget 210-240 K.-ért kínálják kg.-ként, vevő azonban csak elvétve akad rá. Turó, tejföl és egyéb tejtermékek ára változatlan. Az ősz folyamán beraktározott turóra nincs vevő, az ára nyomott.

Halak.

A halpiacon az iránzat lanyha, mert a folyamatokban a halászat még nem indult meg a jég miatt, csak a Balatonon folyik most is. Tógazdaságokból sem lehet még a jég és a nagy hideg miatt szállítani halat. Ami kereslet van, az a külföldi részéről főleg Ausztria részéről mutatkozik, belöldön a magas árak miatt a kereslet csekély. A budapesti piacon nagyban eladási árak kg.-ként a következők: élő ponty 85-130 K., fogas (balatoni) 250-350 K., süllő 140-200 K., harsca 160-240 K.

Baromfi és tojás.

Napiárak kicsinyben a budapesti vásárosvároknakban 1922. március hó 3-án.

Csirke, élő rántani való, párja --- K., csirke, élő sütnivaló, párja 200-300 K. Kacska, liba élő hizott kg.-ja 140-150 K., kacska, liba tisztított hizott kg.-ja 140-160 K. Tyúk, élő párja 280-400 K. Tojás darabja 4.50-9 K.

Zöldsejtelékek és gyümölcsök.

Napiárak kicsinyben a budapesti vásárosvároknakban 1922. március hó 3-án.

Sárgarépa I. r. kg.-ja 42-60 K., II. r. kg.-ja 25-40 korona. Petrezselyem I. r. kg.-ja 80-85 K., II. r. kg.-ja 70-75 K. Zeller kg.-ja 24-40 K., zeller drb.-ja 12-26 K. Kalaráb kg.-ja 20-30 K. Vöröshagyma makói kg.-ja 70-75 K., közöns. kg.-ja 60-70 K. Fokhagyma kg.-ja 50-65 K. Céklerépa kg.-ja 14-24 K. Fejeskáposzta I. kg.-ja 26-28 K., II. kg.-ja 22-25 K. Kelkáposzta I. kg.-ja 36-40 K., kelkáposzta II. kg.-ja 20-32 K. Vöröskáposzta I. kg.-ja 25-40 K., II. kg.-ja --- K. Burgonya kg.-ja 11-16 K. Retek fekete kg.-ja 18-24 K. Paraj 70-80

korona. Karfiol kg.-ja 70--- K. Savanyított káposzta 16-30 K. Alma faj kg.-ja 100-140 K., köz. 30-60 K. Körte kg.-ja 120-140 K. Szőlő kg.-ja 180--- K. Dió kg.-ja 76-80 K. Gesztenye 120 K.

Bor.

(A Magyar Mesőgazdák Szövetkeze borértékesítő osztályának jelentése.)

A helyzet mult heti jelentésünk óta alig változott. A teljes bizonytalanság, amely a borkereskedelemben az osztrák kormányhoz egy borra tervezett arany vámügyében, mint az erős antialkoholista agitációval szemben tanusított magatartása következtében uralkodik, magával hozza, hogy egyöntetű irányzat egyáltalában nem alakulhat ki. Hozzájárul ehhez még, hogy egy hét óta a beviteli bizottság Bécsben beviteli engedélyeket egyáltalában nem ad már ki és minden odairányuló kérvényt elutasít. Van ugyan sok osztrák cég, akiknek van még érvényben lévő beviteli engedélyük és kik, hogy ezen engedélyeket még kibaszálják, itt vásárolnak és azonnal szállítatnak. Ausztrián kívül azonban nincsen más számottevő piaca a magyar bortermelésnek és így mindjohban fenyeget a veszély, hogy ha nem sikerül Ausztriával a bor bevitelét illetőleg kedvezményes megállapodásra jutnunk, természetünk nagyobb része eladatlann marad. Árak a következők: 10%/os borokért 22 K.-ig fizetnek, 11%/os-akért 24-28 K.-ig, 12%/os-akért 32-33 K.-ig ab termelő helyek, magasabb fokú borok megfelelően drágábban kelnek el. A Tokajhegyalján a borforgalom és vásárlás teljesen szünetel.

Budapesti értéktőzsde.

(1922. március 2-án.)

Az értéktőzsdén a malom, szén, hajózási és fapapírok a mai nap árválulást értek el, az arbitrázpapírok lanyhák voltak. A keleti valuták estek, a nyugati valuták tartottak voltak.

Bankok:	Záró ár.	Záró ár.	
Angol-magyar bank	365	Magyar Cukor	22100
Földhitel bank	2750	Östermelő	790
Agrár	700	Marosvásárh. petró.	1900
Magyar hitel	1960	Oceán	1725
Ingatlan bank	1060	Olaj	2250
Lejzálogbank	285		
Leszámitoló bank	820	Faipari vállalatok:	
Magyar-Olasz bank	300	Faipari és keresk.	450
Osztrák hitel	740	Brassói	4200
		Egyesült fa.	400
		Lignum	3100
		Magyar Lloyd	1550
		Nasici	17900
		Országos fa	1040
		Rézbányai	1750
		Szlavonia	1410

Takarékpénztárak:	Záró ár.	Záró ár.	
Országos közp.	2540		
Hazai első	24500		
		Záloglevelek:	
		Kisbirtokosok	107
		Földhitelintézet	114
		Valuták:	
		Arany 20 frank	2610
		1 angol font	3095
		1 am. dollár	692
		100 frank	6387 1/2
		100 lengyel márka	17.25
		100 márka	314
		100 lira	3675
		100 o. korona	10.62 1/2
		100 R.-rubel	45
		100 rom. lei	519
		100 szokol	1180
		100 k.-dinár	828
		1 holl. forint	268

Malmok:	Záró ár.	Záró ár.	
Gizella	2450		
Hungária	2725		
Viktória	7500		
		Bányák és téglagyárak:	
		Boccsini	6350
		Északmagyar	4600
		Szászvári	4775
		Kohó	5700
		István	630
		Magnezit	12000
		Által. készén	11850
		Salgótarjáni	6050
		Urikány	6400
		Közlekedési vállalatok:	
		Adria	7000
		Atlantica	2725
		Déli vasut	1640
		Levante	7425
		Allamvasut.	5325
		Vasművek, gépgyárak:	
		Köburg	2250
		Csáky	875
		Fegyvergyár	4900
		Ganz-Danubius	40250
		Ganz villam.	6550
		Lipták	508
		Ritaamurányi	2350
		Schlick	1060
		Külföldiek:	
		Részvény sörfőzde	7950
		Spodium	2500
		Fővárosi sörfőzde	2425
		Műtrágya	4500
		Polgári	11400

Gazdasági szükségleti cikkek.

Zsákok. A zsákok az utóbbi napokban emelkedtek, jutaliszteszsák 106 K., korpászsák 70-75 K., gabonaszák 170-190 K., használtzsák 88 K. darabonként. **Építőanyagok.** Faltégla ezrenként ab gyártelep 2200 K., mészhomoktégla ab gyártelep 2400 K. tetőcserep 4200 K. Égetett mész q ab feladóvasutállomás 250-280 K. cement 310-380 K. Deszka m²ként 6000-6600 K., faragott építletfa 4500-4800 K. **Benzin és olajok.** Finomított kőolaj nagyban 30-31 K., benzin 80-100 K., gázolaj 30, gépolaj 56 K., hengerolaj 100 K., gépszir 56 K. nagyban, kg.-ként. **Gépek és készülékek.** Nyersolajmotor lóerőnként 13,000-15,000 K., Wobanka-féle gazdasági malom 1200 kg.-os 800 mm.-es átmérőjű malomkővel 130,000 K.

Zsiradek és faggyu.

A budapesti piacon fizettek nagyban kg.-ként szalonnáért 120 koronát, sertészsírért 145-150 koronát. Az iránzat élénk. Nyers faggyuért a budapesti vágóhídon átvéve 40-88 koronát. Berlinben a Chikagói piacon történt áremelkedés következtében az árak emelkedtek. Fizettek purelard zsírért 64-65, sózott amerikai zsír szalonnáért 54-56 M.-t kg.-ként nagyban. Rotterdamban marhaéltfaggyu 39-47, purelard zsír 76-84 holland forint métermázsánként.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. S. Halmaj. A marha vasuton 300-400 kilométer távolságra való szállításhoz nagyobbszámú megfigyelés szerint 6-7%-nyi súlyvesztés szokott szenvedni; miután azonban a kérdéses esetben 72 óráig volt uton, valószínűen nagyobb veszteséget szenvedett. Ez a veszteség nem a husnak és zsirnak, hanem a gyomor és béltartalomnak és csekély mértékben a test viztartalmának megfogyasától származik. Ugyanis a 12 órai koplálás után 650 kg. súlynak talált hizott marha gyomor- és béltartalma legfeljebb 90 kg., melynek szállítás folytán 2/3 része is elveszhet, amikor tehát a súlyvesztés 60 kg., vagy a szöveteknek némi súlyvesztését is számítva, legfeljebb 65 kg. A jelen esetben továbbá az a kérdés, hogy veszteségéből mennyit pótolhatott a marha a kivagonirozást követő hat nap alatt, melyet meleg istállóban töltve, naponta 10 kg. lucernaszénát fogyasztott. Erre csak azt felelhetjük, hogy ha a marha elegendő ivóvízhez is jutott, akkor az összes veszteséget pótolhatta, részint mert a lucernaszéna legalább 3-4 napig időzik a belekben s ezersint földhalmozódik az állatban, részint azért is, mert nyállal és emésztési nedvekkel annyira telítődik, hogy súlyának kétszeresét éri el. Ha tehát a lucernának csak három napig az állatban való időzését tételezzük fel, a hatodik napon 30 kg. lucerna, de emésztési nedvekkel 90 kg.-ra felszaporítva van a belekben, széval annyi, amennyivel a béltartalom a szállítás alatt megfogyott. Kombinációnk természetesen csak akkor érdemel hitelt, ha a marha, ha nemis a két első napon, de legalább a négy utolsón jó étvágygyal és teljesen elfogyasztotta a takarmányt és hasmenésen nem szenvedett. Cs. I.

Takarékpénztári bergazdaság. A burgonyaszár zombolyázása igen gyakran nem sikerül, aminek az az oka, hogy a szárnak eredési foka és így viztartalma, valamint keménysége, továbbá vastagsága igen változó, olyannyira, hogy némelykor az egy tővön lévő szárok is igen különbözök. Ennek a következménye, hogy a be-savanyításnál rendkívül egyenlősen anyaggal van dolgunk, amely körülmény egyrészt az erjedési folyamatokat hátrányosan befolyásolja, másrészt az egyenletes üllepedést is gátolja, aminek következménye a bevermeit szár nagyfokú megromlása. Ez a körülmény sok gazdaságot arra késztetett, hogy amennyiben az időjárás azt megengedi, a szárat inkább szárítással, mint savanyítással konzerálja. W. I. dr.

G. D. Az 1920. évi XXXVI. t.-c. 91. §-ának 1. bekezdése szerint a háboruban elidegenített birtokok csupán azon esetben juttatandók vissza a régi tulajdonos számára, hogy az ingatlan elidegenítése hadiszolgálat vagy más háborus körülmény miatti eladási kényszerűség folytán következett be, továbbá, hogy az elidegenítés aránytalan olesón történt, valamint, ha a birtok mintagazdaságnak vagy középirtoknak van szánya és méltánylást érdemlő okok vannak a visszajuttatás mellett. A kérciem tárgyában az Országos Földbirtokrendező Biróság hivatalos határozni. G.

M. I. A bérlő 1920. január 24. levele, ha nem is tartalmaz kifejezetten felmondást, annak egész tartalmából okszerileg következtethető az, hogy a bérlő a szőlő-

Kálmán és László műszaki kereskedők
 Budapest, VI., Gyár-utca 17. szám. ☎ Telefon: 112-74.

Lokomobil- javításhoz	Karácso	Gépszijak	Csapágyfém
Gőzeke- szükséges anyagok	Feszmerők	Szijoszekötők	Forrasztóon
Cseplőgép-	Csapok	Gyanta	Zsák és ponyva
	Vizállásmutatók	Dobsin	Láncok
	Tömítések	Dobhatatlic	Vasárak
	Golyós csapágyak	Rostalemezek	Csavarárak

GÉP- ÉS HENGEROLAJ, USZÓ KOCSIKENŐCS, GÉPZSIR, SZERSZÁMOK, SZERSZÁMGÉPEK, BENZIN, PETRÓLEUM.

lati viszont megszüntette. Ha a szerződés másként nem intézkedik, úgy a nem okleveles gazdatisztet hat havi felmondási idő, illetőleg ez időre összes illetményei illetik meg. A bérlő (munkaadó) tehát feltétlenül köteles a megszüntetést három havi illetményt kiadni s amennyiben a szerződésben nem volt hat hónappal rövidebb felmondási idő kikötve, úgy még a további három hónapra járó összes illetményeket is köteles a gazdatisztnek megfizetni.

Földhírtokreform. Az 1920. XXXVI. t. c. az u. n. birtokreformtörvény 31. §-a úgy intézkedik, hogy közpénz- vagy kisbirtok megváltás alá rendszerint egyáltalában nem esik, hacsak azt nem a háboru tartama alatt vették nem egyenesági rokontól. Rendkívül kivételes esetekben az állam közpénz- vagy kisbirtokot is kisajátíthat, ha a szükséges mezőgazdasági művelésre alkalmas földeket valahol még távolabb fekvő nagybirtokból sem lehetne megszerezni. Megváltásnak még az esetben sem lehet helye, ha az ingatlan tulajdonosa földműves, ökl. gazdaszt, hivatásos gazda, hadirokkant, közszolgálati alkalmazott, hivatásos katona vagy ezek özvegye vagy árvája.

A. P. Budapest. A felvetett kérdésre nehéz válaszolni, mert teljesen szokatlan az ispánt csak készpénzzel fizetni, minden természetbeli járandóság nélkül. Ha mégis választani akarunk, csak azt mondhatjuk, hogy annyi készpénzzel fizessen ispánjának, mint amennyit a szokásos természetbeli járandóságok értéke pénzben ma kitesz. Egy béres járandósága pénzben ma 70—80 ezer korona közt ingadozik, legkevesebb ennek kétszerese lehet egy ispán fizetése, de ha önálló gazdaságvezető és felelős batáskört tölt be, ennél több is. A csak készpénzzel való fizetés azért sem jó, mert ami pénzben ma elég, holnap az kevés lehet és viszont.

Sz. A. Mezőhegyes. Az 1900. XXVII. t. c. 25. §-a a közpénz- és birtokügyi jogokról szóló törvény 25. §-ának betartására felhívja és pedig 3 hónap alatt teljesítendő a mulasztás.

Zs. Z. Kiskunhalas. A birtokreformtörvény igényjogosultságot nem ismer, amennyiben kimondja, hogy egyéni jogcímen a birtokreformnál követelőleg senkinek sem lehet fel. Megállapítja ellenben a sorrendet, hogy amennyiben erre szükség van, kik vételessen tekintetbe. Az ökl. gazdáknak az állam a szabadkézből, árverésen, elővásárlás útján megszerzett ingatlanokból a gazdasági célszerűséghez képest nagyobb ingatlanokat is juttathat. 200—300 holdas bérlet azonban a földbirtoktörvény alapján nem szerzhető. Ha rendelkezik ekkora bérlet folytatásához szükséges tőkével, csak magánegység útján juthat hozzá. A trianoni szerződés a kisebbségek jogát védi és ez alapon betétjét nem lenne szabad a megszállóknak lefoglalniok. Sérelmét kérvény alakjában hozza a kormány tudomására.

Sch. B. Szolnok. A birtokreformtörvény a bérletekre vonatkozólag intézkedést egyáltalában nem tartalmaz, 50 holdas bérlet minden további nélkül kiadható annak, akinek a birtokos azt akarja, aki neki legmegbízhatóbbnak látszik.

S. A. Ercsi. Ha Cselkő Takarmányosztástanának birtokában volna (kapható a Pátriánál), következket olvas-hatta volna a 194-dik lapon: a cukorgyári vizes répaszelethez hasonlít az a szelet, mely a répaszeszgyárakból kerül ki. Ezek a gyárak többnyire csak a cukorrépa-fejeket dolgozzák fel, úgy, hogy azokat felszeletelve, a cukrot kilugozzák s elerjesztik s a visszamaradó szeletet feltakarmányozzák. De miután a szeszgyárban kén-savat kell a lugzó vízhez keverni, a szelet is tartalmazza azt s ez annyiban hátrányos, hogy a szeszgyári répaszeletet inkább csak jármosókról lehet etetni s azokkal is jóval csekélyebb mennyiségben, mint a cukorgyárt. Szárítani nem szokták ezt a szeletet. Ajánlom, hogy szerezzék meg az említett könyvet, mert az sok csaló-dástól óvhatja.

G. L. Hald. szomok. Az 1900-as évek elején. A leviz-gázottak névsorának beszerzése nem lehetséges, mert az akadémiát azóta a megszállók feloszlatták és iratait valamely raktárba zsufolták, ha azóta lassan el nem tűntek.

F. L. A. m. kir. belügyminiszter 83,316/887. sz. rende-lete értelmében a gazdasági akadémiákon nyert oklevél jogosít csak arra, hogy az ily oklevéllel bírók egyenes állami adójuknak kétszeresen leendő számítását kíván-hassák a törvényhatósági virilis tagok közé leendő fel-vételük céljából.

„Karbolineum.“ Karbolineummal nem szoktak pony-vát impregnálni. Penészedés ellen inkább a rézgalicoldat-tal való impregnálást ajánlom. Ponyvák vízhaillanó fé-telére alkalmazták a következő eljárást: 500 gr. tej-kaseint, 1 1/2 liter vizet, 12 gr. porráoltott meszet és három liter vízben oldott 25 gr. neutralszappant jól össze-keverve impregnáló folyadékot állítunk elő, melyben addig áztatjuk a ponyvát, míg teleivódik. Ezután a ponyvát megszáritjuk, majd pedig ecetsavas alumínium 6%-os vizes oldatában áztatjuk, végül forró vízbe mártjuk és megszáritjuk.

K. G. Cseh koronát kell fizetnie, mert fizetési helyül Frága jelöltetett meg, ott pedig a cseh korona a törvényes fizetési eszköz, a trianoni békeszerződés ilyen esetről nem intézkedik, a többi kérdés elcsik a fenti válasz folytán.

T. T. A. kifőzött szőlőtörkölynek trágyaértéke meg-közeli az istállótrágyáét, hatása azonban, nehéz bomlása miatt, lassabb. A négy-öt éves törköly azonban már eléggé elkorhadhatott. A kifőzött törkölyben van körül-belül 0.63—0.83% káli, 0.19—0.29% foszforsav és 0.73—0.88% nitrogén. Ha a törkölynek, mint trágyának, fizikai hatását is figyelembe vesszük, a szőlőre — ahol a trágya kérdése ugyanis nagy gondokat okoz — igen fontos és értékes trágyának kell azt tartanunk.

Tejgazdaságok figyelmébe!

Hansen-féle eredeti dán

Sajtoltó poralakban és folyékony állapotban, állandóan egyenletes erősségben.

Sajt- és vajfesték a legtisztább olajokból és növényi festékekből, garantált anilinmentes.

Szintenyészetek (savfejlesztők) poralakban, állandóan friss állapotban.

Jutányos, árban azonnal szállít

Chr. Hansen's Laboratorium A/S.

magyarországi telepe

Budapest, IV., Ferencz-József-rakpart 15. sz.

(bejárat a Sörház utcáról).

Gyárak: Kopenhagen, Dánia, Reading, Anglia, Little Falls N. Y. U. S. A., Toronto, Kanada.

Sürgönycim: „HANSEN LAE BUDAPEST“

KOHN A. M. VAS- ÉS FÉM-NAGYKERESKEDÉSE

Budapest, VI. kerület, Váci-ut 39—41. sz.

Keskenyvágyú vasúti anyagok ugyint: moz-donyok, kocsk, sínek, fordítókorongok, kerékpárok. Transzmisszió-tengelyek, csapágycs, kapcsolók, szíjkerékek, malom-vasrészek, mindennemű szereszmok, szereszm-gepek; vaskerítések, kapuk, ajtók, vasúti sínek építkezési és vágyúcélna, használt és új állapotban. 1617 Telefon: 15—32, 99—64, 72—95.

MINDENFÉLE INGATLANOK

adásvételre és haszonbérletre vonatkozó megbízást legszolidabb alapon vállal

Dr. GAZDY GYULA nyug. MÁV. feltgyelő ingatlanforgalmi irodája, BUDAPEST, VII., Wesselényi-utca 16., I. em. 9.

FÁVAL égetett legelsőrendű MÉSZ permetezéshez, kiadós, kömentes építéshez, meszeléshez

PALLOS ÉS PERELIS építőanyagkereskedelmi és ipari r. t. Budapest, IV., Deák-Ferenc-utca 17. szám.

Új műtrágyagyár!

Az ELSŐ PESTI SPÓDIUM- ÉS ENYVGYÁR R.-T., Budapest, IX., Csont-u. 2.

legmodernebbül berendezett műtrágyagyára üzemét újból megkezdte és a tavaszi időnyre már legjobb minőségű

csontliszt-szuperfoszfátot szállít

Gazdák sziveskedjenek ajánlatot kérni.

2232

Muharmagot, mákot, kölest, csillagfürtöt, nyulszapukát, biborherét

legmagasabb napiárban vásárolunk

Mintázott árajánlatot kérünk:

Mayer Henrik és Társa vetőmagnagykereskedése

Budapest, V., Akadémia-utca 8. szám. ■ Telefon: 165—62. és 168—II. Sürgönycim: Vetőmag Budapest.

1181

ROSETH GYULA magkereskedő, BUDAPEST, V., Katona-József-u. 41.

Sürgőnycim:
ROZULA

VESZ és SZÁLLIT mindenféle gazdasági vetőmagvat

Telefon:
83-06.

DUKES és HERZOG

Budapest, V., Zoltán-utca 6. sz.

TELEFON: 88-09.

Rhenaniaphosphat

16/20% citromsavban oldhatósággal

Superphosphat

16/20% vízben oldhatósággal

Kálsó 40% 20%

Kalnit 12.5%

eredeti árban.

2258

KOLLARIT
BŐRLEMEZ

GAZDASÁGI ÉPÜLETEK, GYÁRAK,
MALMOK BEFEDÉSÉRE ÉS RÉGI
ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE A
LEGALKALMASABB

EGYESÜLT, UJPEST ÉS MONFALCONE VEGYÉSZETI GYÁRAK
KOLLAR MIKLÓS és BREITNER.
Közp. iroda: BUDAPEST, VI. Bajza-utca 28.

Csak az a valódi Kollarit bőrlemez, melynek lekeresésénél ezen címkével vannak ellátva. - Utánzatot ne fogadjon el!

680 kilogramm tiszta búzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 keresztű álló búzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétes géppel szakértő-bizottság előtt utánosépelettünk. **Pénzt, időt és munkát takarítanak meg a STERN-féle szabadalmazott dobkosár-betétléccel.** Kérdezőkédőre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást: **Bárdos és Brachfeld, Budapest, VI., Gyár-u. 5/A.**

OLVASSA a „Köztelek Olvasó Könyvtár“-t. — Kapható a „Patria“ r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedésében, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

UJ. HAASZ ADOLF gépszijgyára
BUDAPEST, V., Csanády-u. 7. (Háegrádi-u. 37.) Telefon 13-14.

Ajánl raktárról, elsőrendű szinbörből készült **gépszijakat** valamin köté- és varrószijakat és más egyéb technikai boriclikkeket. 1858

GŐZEKEKÖTÉL HEGEDŰS JÓZSEF okt. gépész-mérnök
Budapest, IV., Pappnövelde-utca 1. sz. TELEFON: 99-86. 2379 Sürgőnycim: HEGEMON

Vörösréz pálinkafőzőüstök minden nagyságban raktáron. Hékebeli minőség. Megrendelésre bármilyen kivitelben készit vörösréz-üstöket mosó- és lekvárfőző-üstöket. **Máté András** rézműanyaggyára, Ujpest, Károlyi-utca 11/a. 2117

ELADÓ: az Egrí Szőlőművelési r.-t. gazdaságából egy **50 HP**, teljesen kifogástalan szerkezetű, gyárilag ujonnan átjavított, üzembépes állapotban levő, de az itteni túlkötött és erősen hullámos falajon kellő eredménnyel nem használható **eredeti**

STOCK motoreke

Bővebb felvilágosítást nyújt Budapesten Szántó és Popper cég, Mohács-utca 8. és Egerben az Egrí Szőlőművelési r.-t. gazdasági intézősége. 2362

Élőállat- és Gazdasági Kereskedelmi Vállalat
GEBHARDT és KAUFMANN
szarvasmarha-, borju-, juh- és sertésbizományi üzlet 1504

Budapest, VIII., Aggteleki-utca 2. sz., II. em., 7. TELEFON: József 31-23. Sürgőnycim: „Jármos“ Budapest.

SZÁLLIT VESZ

fehér erdőiyi import fiatal jármos-ökröket, továbbá megrendelésre fiatal jármosbivalyokat és valódi tordai és szászregeni szilaj-tinókat legújanyosabb napiárban. **prima fehér, bas-tard és varstaria. jármosökröket, továbbá elsőrendű hasas és friss borjas tehenekeket, tenyésztőszőkeket, anyakocákat, anyabirkát és mindenféle vágómarhát.**

Állatszállítványok címzendők: Szarvasmarha, borju és juhoknál: Gebhardt és Kaufmann, Budapest-Ferencváros, Karhátszéki Sertészállítványok címzendők: Gebhardt és Kaufmann Budapest-Ferencváros, Sertésvásártér.

Megjelent!!
Gazdasági építész

2. bővített kiadás - 358 ábrával - írta: **Groffits Gábor** A r.a. bérmentes kiadásával 264 K

„Patria“ r.-t. könyvkiadása Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

30 drb hasas mangalica koca, 100 drb vegyes ivaru 8 hónapos és 12 drb kocasüldő, egyéves eladó. 2349

Báji Patay Gyula földbirtokos, Egerlövő, állomás: Mezőkövesd.

FOKOZZUK GAZDASÁGAINK JÖVEDELMEÉT!

Telefon: 97-03 **„IRUS-MŰVEK“** NAGY. KÖZPONTI MŰSZAKI IRDA Sürgőnycim: IRUSMŰVEK. BUDAPEST, VI., PODMARICZKY-U. 21.

Specialitásként szállit azonnal: **LEGJOBBAN BEVÁLT SZAB.**

„IRUS“ DARÁLÓKAT és MALOMBERENDEZÉSEKET

az összes gazdasági magvak, szilás és rostos termények feldolgozására.

Továbbá szállit 4- és 3-vasu Herkules motorekéket

A modern technika legtükéletesebb alkotása.

Szánt Arat Csépel Vontat

Óránként feiszánt 1 kat. holdat, benzintefegyasztás hoidanként 8 kg. Bármely kötött agyagtalajban vagy laza homoktalajban kifogástalan munkát végez. Könnyű, egyszerű kezelés, nagy teljesítmény, minimális üzembépesítés. Elsőrendű referenciák. 1478 Legmesszebbmenő jótállás. Képes ismertető árajánlat ingyen és bérmentve!

BIBÓ KÁLMÁN

Gabonakereskedelmi Részvénytársaság Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 14. szám.

Telefon: 107-23, 131-60. Sürgőnycim: BIBÓKÁL BUDAPEST Fiókok: Enying, Szilasbáthás, Devecser, Zirc, Kaposvár, Debreczen, Berettyó-újfalú, Békéscsaba, Miskolc.

Szállitunk és veszünk

mindenféle terményeket, magvakat és takarmánycikkeket.

Kétgéprendszerű gőzekekészlet

mindössze öt éves, teljesen kifogástalan, üzernképes állapotban, lajtokkal, lakókocsival, jutányos árban kapható az
UNIO MŰSZAKI ÉS GÉPFORGALMI R.-T.-NÁL
BUDAPEST, V., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 72. 2176

Leggazdaságosabb abrak a

SELYPI MELASSZETAKARMÁNY

növendékmárkák, tehének és lovak részére.
Az összetétel és analízis garanciájával szállítja a

TAKARMÁNYGYÁRAK KÖZPONTI IRODÁJA

(Budapest, IV. ker., Szervita-tér 3. sz.)
Sürgöncyim: Furagos Budapest. 20-6 Telefon: 139-16.

Melegágyablakok

kovácsolt vasból, 100 x 150 cm. méretekben, raktáron tart

FARKAS ÉS TÁRSA

vasszerkezeti és lakatosárugyár
BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 8.

Műhelyberendezések

gazdasági-, Kovács-, lakatos- és gépjavító műhelyek részére, fűrész-, esztorgályozó-, gyaluló-, maró-, csiszoló-, torlasztó- stb. gépek, állók, saruk, bőrfűvők, ventilátorok, táborítók, igazító- és lyukasztó gépek, csavarmentő készülékek stb., szerszámok és választékban, jutányos árakon. 1381

ÁNYOS ÁRPÁD és TÁRSA

BUDAPEST, V. KER., VÁCI-UT 4 SZ.

Haszonbérbeadó birtok.

A Sárospataki Ref. Főiskola 1922. okt. 1-től 1923. okt. 1-ig terjedő hat évre árverésen bérbeadja a szabolcsmegyei Balkány község határában levő 183 kat. hold kiterjedésű, gazd. épületekkel felszerelt birtokát. A bér terményben lesz fizetendő. Óvadékul 80.000 korona teendő le. Az árverés március 16-án, csütörtökön, d. e. 10 órakor Sárospatakon tartatik meg, a gazd. választmány irodájában. A bérszerződési tervezetet is magába foglaló árverési feltételek megtekinthetők a főiskolánál, vagy pedig azok az érdeklődőknek 20 kor. költség előzetes beiktatása után küldetnek meg.

2355 Sárospataki Ref. Főiskola.

Egy Ganz-féle kétgéprendszerű 20 lóerős gőzeke

egy négyvasú és egy ötvasú ekével, használt, de kifogástalan munkaképes állapotban jutányosan eladó. Közelebbit: Dr. Marton Pál ügyvédi irodájában, Budapest, IX., Csarnok-tér 5. sz. 2368

Keresünk gépészt, valamint konzervmestert

Előnyben részesülnek, akik egyben szeszfőzésben is jártasak. Részletes ajánlatok: Szatymazi Központi Szeszfőzde és Konzervgyárnak, Szeged, Dugonics-tér 11. 2370

AGRÁRIA KEREKEDelmi R.-T. SZEGED

Sürgöncyim: „Agrária” Szeged. Telefon: 15-72.
AJÁNL ólomzárólt, fehérbárcás, arankamentes, prima lucernamagot; továbbá korpát, takarmánylisztet, malomkonkolyt, árpadercét, tengerit egész és fél vagonrakományként.

Kb. 100 vagon istállótrágyát

vagonba rakva keres azonnali szállításra Felső-Halomi gazdaság, Vecsés. Ajánlatok minőség és ár megjelölésével ugyanezen gazdaság központi irodájához: Budapest, Károly-körút 8. szám alá küldendők. 2359

GÖMBFŐZŐ

14 m³ űrtartalommal
Nagy szecskavágók, fuvók, közlőművek stb.
SZALMAFELTÁRÁS ÉS PAPIRGYÁRTÁS céljaira azonnal szállítható
GAZDASÁGBERENDEZŐ ÉS MOTOREKE R.-T.
BUDAPEST, VI., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 45. SZÁM
TELEFON: 78-94 2164/a Sürgöncyim: DIPLING8

Gróf Wimpffen Szigrid ur Ercsi uradalma Döry-féle mőneséből származó
tenyészkanccák, hintósllovak,
továbbá törzskönyvezett
amerikai ügetőlovak eladók.
Megtekinthetők Ercsi, Fejér megye. 2351

WD 55 HP és RÁBA 40 HP MOTOREKÉKET

használt, gyárilag javított állapotban, garancia mellett olcsón szállít
Fehér Miklós Gépgyár R.-T.
Budapest, V., Váci-ut 80. sz. 203

Különleges Építési és Falpari Részvénytársaság

Első Magyar Keltetőgép és Baromfitenyésztési eszközök Gyára
Budapest, VI., Böppentyű-utca 32.
Sürgöncyim: „Költépít” Budapest. Telefon: 4-23, 141-91.
Többtermelésű, korai baromfitenyésztéshez ajánljuk villamos-, légszusz- és petróleumhűtésű keltetőgépünket. — Legújabb kombinált keltetőgépünk petróleum- és villa mofűtésre minden nagyságban.
Baromfitenyésztési eszközök.
Teljes baromfitelep tervezése és berendezése. Magyarországon egyedül speciális gyár a szakmában. A turin, milánói és lőttíchi kiállítás „Grand Prix”-el kitüntette. A m. kir. József-műgytem gépkészletű állomáson és egyéb gazd. iskolákban 90% eredmény. 1725
Kérje tanulságos árjegyzékünket 10 koroná beküldése ellenében.

A nagymőltóságú Földmővelésügyi Miniszter ur 65055. sz. rendelete kötelezővé teszi a gyümölcsfahernyők irtását **Legjobb védekező és irtószert az összes kártevők ellen a**

DENDRIN

Folyékony békebeli minőségben kapható a
Sator Vetőmagüzem R.-T.-nál
Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 4., II.
Sürgöncyim: SATORMAG BUDAPEST. 2373 TELEFON: 28-36.

Vetőmagnemesítő és Értékesítő Részvénytársaság

Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR BUDAPEST, V., MÉRLEG-UTCA 3. Telefon: 129-35 és 73-73. Társaság: Nemesmag

Eredeti nemesített Székács-féle

zabok, „F” bokorbab, mohar, vérkőles, aranyárga, korán-erő, lófogú „F” tengeri, „F” kender, természetitől arankamentes, allamilag ólomzárólt, fehérbárcás lucernavetőmagvak előjegyezhetők és megrendelhetők a 1595

VETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL.

A világhírű Sack Rudolf-féle

ekék, vasboronák és grubberek, traktor után való SACK-féle ekék, WESTFALIA műtrágyaszórógépek, valódi DEERING-féle aratógépek, fűkaszalógépek, gyűjtőgépek, legjobb szalmakötőfonógépek és mindezekhez való alkatrészek, továbbá legkötőbb darálógépek mindenféle nagyságban, helybéli raktárról mérsékelt árakon szállíthatók

PROPPER SAMU R.-T. mezőgazdasági gépraktár

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 52. szám.

„KÜHNE” MEZŐGAZDASÁGI GÉPEI VILÁGHIRŰEK!

GYÁR: MOSON FŐRAKTÁR: BUDAPEST VI., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 59. DEBRECEN, KAPOSVÁR

Fuvarmegtakarítást jelent,

ha gazdasági magzükségletét a
tarifaemelés előtt szerzi be.
Kérjen ajánlatot!

FÖLDES GYŐZŐ magnagykereskedőnél, BUDAPEST, V., Zrinyi-utca 14. szám.

TELEFON: 141-10 és 141-15.

1882

Sürgőnyeim: FÖLDESÚR BUDAPEST

Legolcsóbb napiáron beszerezhető:

Rézglic, 98/99%-os, eredeti hordókban
Rézkénpor, 8 és 12%-os, zsákokban
Kénpor, eredeti szicíliai, ventilált
Raffia, extra és prima majunga
Szénkéneg, 100 kg-os, vashordókban
Kénlap, sárga, 2-szer és 3-szor mártott
Erőtakarmány, melasse-keverék, garantált
beltartalommal.

Formica Vegyészeti Vállalat mezőgazdasági és szőlő-
szőlő Árcsofolyánál Budapest, V. ker., Bátyány utca 18. sz.
Sürgőnyeim! Formica, Budapest. Telefon: 59-75. 2535

A gazdasági könyvvezetéshez szükséges összes

nyomtatványok beszerezhetők a "PATRIA" nyomda r.-t.
nyomtatványkezelői osztályánál, BUDA-
PEST, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

Unghváry László

főle r.-t. **Czegléd** szállít:

utmenti fásításra alkalmas

4-5-éves erős akácfa

erdősítésre alkalmas

1-2-éves erős gyökérzetű akácsemetét

élősövénynek alkalmas

1-2-éves erős gyökérzetű gleditschiát

simá szőlővesszőt

alanti fajtákból:

Chasselas-félék, Kadarka, Ezerjő,
Olasz Rizling, Muscat Ottonel.

Tessék árjegyzéket kérni!

2282

Eladó 30 darab egyéves, saját tenyésztési

mangalica kan

Báró Hatvány-féle uradalomnál, Nagy-
telek, u. p. Hatvan. 2326

Nád

Nagykeréki állomásra szállítva 10.000 kővo
alsórendű nád kerül eladásra.
Érdeklődők forduljanak Bognár Sándor-
hoz, Nagykeréki. 2350

MOST JELENT MEG:

A KUKORICA

MINT SZEMESTERMÉNY ÉS MINT
TAKARMÁNYNÖVÉNY

Írta: Dr. BITTERA MIKLÓS

gazd. akad. rk. tanár, a Mosonvármegyei Gazd. Egylet titkára
21 szövegképpel.

Minden gazdamesternek nélkülözhetetlen ez a pompásan össze-
állított könyv, amely elmondja, hogy hogyan lehet a kukorica-
termelés eredményét megkészszeríteni.

Ára 10% felárral 55 — korona 2858

Az Athosaeum kiadása. — Kapható minden könyvkereskedésben.

Heuke-gőzekéket

és gőzkealkatrészeket,
legmodernebb kivitelben azonnal szállítunk.
Csaknem teljesen új Heuke-féle 4-es billenőke eladó

Székely és Székely Budapest, VI.,
Liszt-Ferenc-tér 3.
Telefon: 98-60. 2214

MAGYAR AGRÁR- ÉS JÁRADEKBANK R.-T.

VETŐMAGOSZTÁLYA VESZ

BUDAPEST, V. kerület, Nádor-utca 16. szám.

Sürgőnyeim: AGRÁR BUDAPEST.

TELEFON: 72-01.

legmagasabb lóhere- és lucernamagot és egyéb gazda-
napi áron sági magvakat.

Mintazott ajánlatokat kér.

ELAD

mindennemű jól
kaszott és tisztított gazdasági vetőmagot.

URADALMI MALOMBÉRLETET KERES

malomépítésben jártas gépészmérnök, aki az uradalom összes műszaki
teendőit is elvégzné. Ajánlatok részletes leírással **Sós István,**
Budapest, IV., Deák-Ferenc-utca 21. címre kéretnek. 2340

Magyar Élelmiszerszállító és Árukereskedelmi R.-T.

Hűtőházi osztály: a modern hűtőtechnika követelményeinek megfelelőleg
berendezett hűtőházunkban mindenféle élelmickek változatlan minőségben
hosszabb ideig eltarthatók. A hűtőházban nyilvános jellegű fogva bárki tetszés-
szerinti időre, mérsékelt díjtelék mellett beraktározhat (ármény mennyiségben)
vad, baromfi, hus, szalonna, zsír, tojás, vaj, hal, gyümölcs,
főzelék stb. élelmickek. A beraktározás feltételei, valamint a beraktároz-
zandó áruk kezelésére vonatkozó részletes utbaigazítással készsággel szolgálunk.

Szállítási osztály * Kiviteli osztály * Konzerv-osztály * Áru-osztály

Igazgatóság: BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCA 2. SZÁM.

Hűtőház: IX. KER., TÓTH-KÁLMÁN-UTCA 8-10. SZ. 2180

Legjobb

porosz és

magyar szeneket

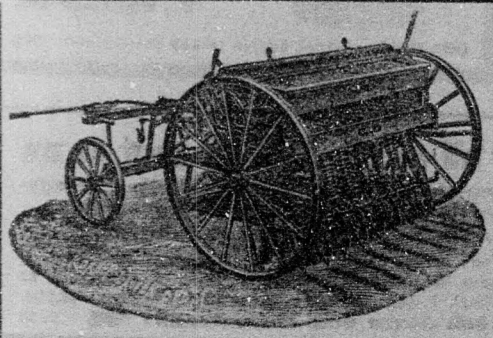
szállít azonnal (csépléshez is)

Pongrácz Jenő és Társa

szénagykereskedő cég

Budapest, VII., Dohány-utca 16-18.

Telefonszám: **JÓZSEF 125-38.** Sürgőnycim: **HOKSZ BUDAPEST**
2345

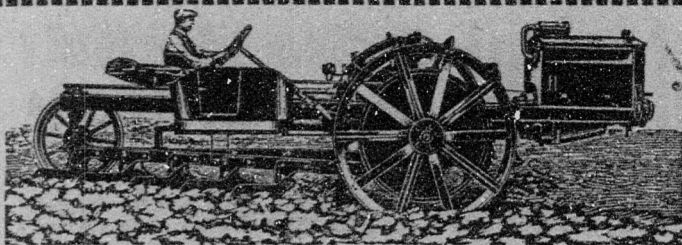

Szab. „Rekord II” sorba vet — sorba trágyáz

Beszerezési ára a használata által elérhető jelentékeny műtrágyamegtakarításból
és tetemes termeléstöbbletből az első évben többszörösen megtérül.

Saját érdeke minden gazdának, a tavaszi vetési munkálatok alkalmából, mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjék a
„REKORD II” vetőép iránt. Felvilágosítással szívesen szolgál.

a **M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége**
Budapest 2292

Gazdálkodjék takarékosan!!

40 lóerős „RÁBA” motorekénk

egy nap alatt 10 holdat szánt, amit 10 pár iga és legalább ugyanannyi béres alig győz! Számítsa ki, mit jelent a gazdaság részére egy „RÁBA” motoreke.

Árajánlattal, referenciáival készséggel szolgálunk 203

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 80. SZ.
„RÁBA” motorekénkkel pénzt takarít, időt nyer és intenzív munkát végez.

ÉBER ERNŐ, TOEPLER OTTÓ és Társai
gazdasági üzem- és iparfejlesztő vállalat
BUDAPEST, V., Széchenyi-utca 1.
TELEFONSZÁMOK: 97-99, 94-20. Táviratcím: FERAX Budapest

Vásárol posztógyár részére legmagasabb napiáron

gyapjút

régi készletekből és az 1922. évi nyírésből.
Ajánl állami nyersanyagból gyártott

ásványi szuperfoszfátot

tavaszi szállításra államilag megszabott áron.
Forgalomba hozza a kiváló minőségű és rendkívül bőtermő

Mesterházy-féle veszkhényi nemesített sörárpavetőmagot

a termelő által megállapított feltételek mellett.

1615

EREDETI SIMMERINGI

12 HP magánjáró benzinmotor

mely

Csépel (800 % vagy 900 % cséplőt hajt)

Vontat

Szánt

(10 óra alatt 4 holdat, 7 kg. holdankénti benzinfogyasztással).

DÉNES B. RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 61. SZ.

TELEFON: 46-03.

2302

Kocsjárucsarnok
Szövetkezet

Budapest,
VIII., Rákóczi-ut 51.
Telefon: József 6-15. 1259

Szicíliai KÉN behozatal
Kénvirág, kénrud,
kénlap, 10% rézkén-

por. Vagon- és kisebb tételekben, leg-
jutányosabban napiáron szállít:

DŐRI műveszfesték- és tintagyár,
Budapest, VI., Nagymező-u. 23.
Telefon: 22-89. 2322

ZSAR, ponyva, zsinogáru
kapható: 2179
SCHIBLINGER MIRSÁ R.-T.,
Budapest, Rudolf-rakpart 7. sz.
Zsák- és ponyvakölcsözés.

Legjobb csiraképeségű
erdei vetőmagot

fenyőmagot, lombfa- és
gyümölcsmagot beszerzi a

KÖSZEGI FENYŐMAGPERGETŐGYÁR-nál
KOSZEGEN (Vas megye)

Árjegyzék ingyen és hérmentve! 2348

Eladó birtokok:

Mégyásán 850 magyar hold 20 hold szőlővel, hétezeres ur-lakkal, dus 615 hold felszereléssel, huszonegyezer korona. 500 magy. hold, négyezeres lakással, 615 hold felszereléssel, holdanként huszonegyezer korona. **Zalaiban** 1200 magy. hold, hatszobás ur-lakkal, dus 615 hold felszereléssel huszonegyezer korona. **Madasonyán** 12 hold, 8 hold szőlővel, lakással, dus hold felszereléssel, négyezeres korona. 28 magy. hold hatszobás lakással, dus 615 hold felszereléssel 2.500.000 korona. **Veszprém megyében** 400 magy. hold hatszobás ur-lakkal, dus 615 hold felszereléssel 8.500.000 kor. 300 magy. hold háromszobás lakással, 615 hold felszereléssel, nyolcezeres korona. **Somogyban** 125 magy. hold, háromszobás lakással, dus 615 hold felszereléssel, hattezeres korona. **Csongrádban** 100 hold prima szántó, tanyával, 2.500.000 korona. **Körösnagán** 183 magy. hold tanyás szántó, három ére ngar, 1.400.000 korona. **Pest megyében** 880 magy. hold, tanyabirtok, 615 hold felszereléssel, háromtezeres korona. 233 magy. hold, 80 hold szántóval, a többi feltérhető, 2.700.000 korona. 50 hold szántó, hat hold akáccsal, tanyával, hold felszereléssel, 1.300.000 korona. 85 hold, ötven hold szántóval, 1 hold szőlővel, 2.200.000 korona. 180 hold, 16 hold szőlővel, 25 hold szántó, többi fenyvesirtvány, felszántható, 1.500.000 korona. **Benedek, Budapest, Thököly-ut 22.**

Eladó a Fornai gazdaság
ménéséből három kiváló
fedezőmén és pedig:

„Kincses” 79. angol félvér, 173 cm. ma-gas, sötétpej, születési éve 1917. év, apja Ozora IV., anyja Kincses, apai nagyapja Gutkeled, anyai nagyapja Fenék angol telivérek.

„Caleçon Tersaet” 84848. import belga, 170 cm. magas, vilá-gossárga, születési éve 1912., apja Tersaet, anyja Comtesse.

„Hollo” ardenni, 176 cm. magas, fekete, születési éve 1912., apja Labau-reur, anyja Veraité I. 2367

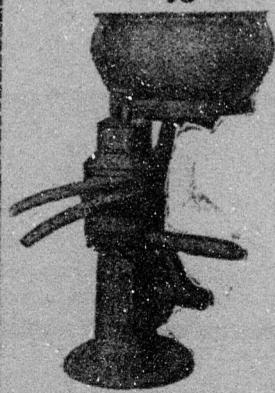
Vesz a gazdaság 10 mm. természetből arankamentes **lucernamagot**

és 15 méternagya **moharmagot,** csakis elsőrendű. Bővebb felvilágosítást ad a **Fornai gazdaság irodája, Buda-pest, V., Zoltán-utca 18., félelmet.**

ELADÓ

10.000 kg. válogatott fajtisza Wohltmann vetőburgonya kg.-ként 10 koronáért, 5000 kg. baitacimmac kg.-ként 40 koronáért, 350 kg. tarlórépamac kg.-ként 32 koroná-ért és étkezési céra 2000 kg. feherbab kg.-ként 20 koronáért, ab feladóállomás. Nedecky - Wittgen gazda-sága, Szolgaegyháza, Fejér megye. 2369

Modern tejgazdasági gépeket

szolid kivitelben, ki-váló teljesítménnyel, minden nagyságban szállítunk 203

Szeparátorjainkból eddig a világ minden részében több mint 100.000 darab van használatban.

Árajánlattal készség-gel szolgál:

Fehér Miklós Gépgyár R.-T., Budapest V., Váci-ut 80.

⚡ Mielőtt vásárol, kérjen tőlünk árajánlatot! ⚡

Földbirtokosok figyelmébe!!

HA BÁRMILYEN nagyságu földbirtokát, szőlőbirtokát sür-gösen jó árért kívánja értékesíteni, vagy jó feltételek mellett bérbe kívánja kiadni, úgy értesítsen bennünket és megbízottunk leutazik Önhöz, és díjmentesen ad szakzerű felvilágosítást. Számos budapesti bérpalota, családház és villa reális forgalmi értékárban átlalunk vehető.

Kardos Márton

hatóságilag engedélyezett és törvényeszklileg bejegy-zett adás-vételi és ingatlanforgalmi ügynöksége
Budapest, VIII., Üllői-ut 57-venhat.

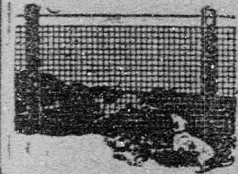
Interurbános telefon: József negyvenkettő-kilencvenhat. 100.000— K óvadék az Országos Központi Hitelszövetkezettel. Folyószámla az Angol-Magyar Banknál. Postatakarékpénztári számlánk száma: 46.294.
⚡ Címünk össze nem törvendező! ⚡ 2363

LÓTARTÓK! Mindenféle lószerszámot Kolhányi Testvérek szállítunk bármily mennyiségben.

Kolhányi Testvérek
szilágyárók és nyergesek
Budapest, IX., Viola-utca 48. Hívteléfono: József 53-09.

Hungária drótfonat

Képezi a legjobb és legolcsóbb kerítésanyagot.

Egyedül gyártója:
Haidekker Sándor
sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
BUDAPEST
VIII., Üllői-ut 48/5. szám.
Képes árjegyzék ingyen! 2297

Minden gazdaság a

1370

Törv. védve.

kaszakövet használja,
mert finoman élesít és az anyagot nem rontja.

Gőzcséplőkészlet

hat lóerőjű lokomobil, Hofherr és Sohrantz gyártmány, 45° dőbeállóságú cséplő, szinte Hofherr és Sohrantz gyártmány, kifogástalan karban tartható; 4 lóerőjű magánjáró garnitúra, Hofherr és Sohrantz gyártmány, szintén tartható. Részletek ajánlatlathal kézzel szolgálunk. Cim: Kellner Antal és Fia, Budapest, V., Bertini-tér 4. 2374

Alesuti főhercegi uradalom felügyelősége elfogad előjegyzéseket

Alesuti koránérő vetőmagtengerire
Posta: Alesut (Fejér megye). 2287

Társulna

keresztény, nőilen fiatalember meglevő bérlethez 4-5 millió koronával. Csak feltétlen szakorok írjanak „Közreműködők 2347” jelögre a kiadóhivatalba. 2347

ZSÁKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. NAGEL ADOLF Szőlőhőltőző lonalak.

GŐZEKE - részleteket mindenféle gyártmányu gőzekéhez készít és szállit preciz kivitelben acélfogaskerekeket, fémosapágyakat, tűszekrényeket, skevasakat stb. SZODRONYKÖTELEKEKET SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, Miskolcon. Eladó: 5-8 „KEMNA” óka általafterával. 2318

Prima CHEVALIER vetőmagárpa

(uradalmi áru) vagonatételekben kapható
Schreiber D. és Fiai cég
Budapest, V., Arpad-utca 7. sz.
Sürgönycim: Schreiberék. 2338

Gazdasági
számvitelhez szükséges összes nyomtatványok vállalatunk nyomtatványosztályában szerezhetők be. Árjegyzéket ingyen küldünk! „PÁTRIA” irod. váll. és nyomdai r.-társ. BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25.

WOHANKA-FÉLE GAZDASÁGI MALOM

KÉSZIT: TÉSztALISZTET, FŐZŐLISZTET, KENYÉRLISZTET, ÉTKEZÉSI DARÁT ÉS NIZLALÁSI DARÁT.

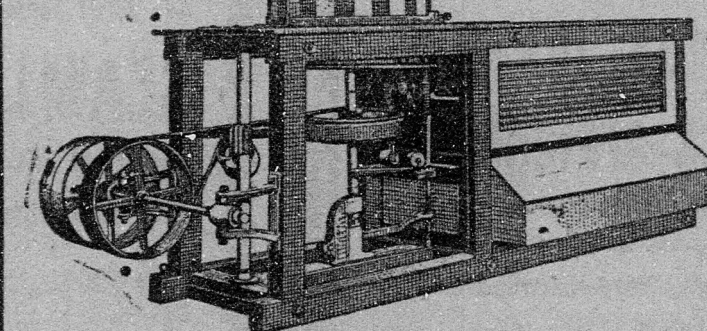
WOHANKA-TÁRSASÁG
UTÓDA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
BUDAPEST V.,
VILMOS CSÁSZÁR-ÚT
76. SZÁM

Méret, súly, teljesítmény:

Malom hossza	—	—	kb. 4 méter
szélessége	—	—	kb. 1 1/2 méter
magassága	—	—	kb. 2 1/2 méter
súlya	—	—	kb. 1200 kilogr.
Kövek átmérője	—	—	kb. 30° — 800 mm
Mindkét kő magassága	—	—	kb. 520 mm
„súlya	—	—	kb. 580 kilogramm
Maghajtókorong átmérője	—	—	kb. 700 mm
Maghajtókorong fordulatszám	—	—	kb. 220
Erőszükséglet motornál	—	—	kb. 5 lóerő
Óránkinti teljesítmény 80%, kőtőlészélt	—	—	—
Szilált lisztben	—	—	kb. 75 kilogramm
Durva darabban	—	—	kb. 300 kilogramm
Finom darabban	—	—	kb. 200 kilogramm
Sima lisztben	—	—	kb. 150 kilogramm

A teljes malom irányára

Ezen malom bármilyen meglevő helységben alkalmazható és azonnal frembe helyezhető. Kevés helyet igényel könnyen kezelhető. Járása nyugodt és biztos. Vezetése nem igényel különöse szakértelemet, mert egyszerű, de emellett tökéletes. A lisztcsuták valódi svajci selyemmel vannak bevonva.

A m. kir. földmiv. miniszter fennhatósága és az OMGE. pártfogása alatt álló
Budapest, IX., Köztelek-u. 8.

ORSZÁGOS MEZŐGAZDASÁGI ÜZEMI INTÉZET

MAGÁNGAZDASÁGI munkakörének fontosabbjai: **ADÓÜGYEK**ben hiteles jövedelmi mérleget készít, **BECSLÉSI** munkákat végez a gazdaság minden ágában, **BÉRLET- és BIRTOKÁTADÁSOKNÁL** közreműködik, azokat megvalósításból végzi, **BIRÓSÁG** előtt peres és nem peres ügyekben szakértői megbízást vállal, **FUVARLEVELEKET** és gyógyszervényeket felülvizsgál, **GAZDASÁGOK** állandó és szakaszerű ellenőrzését végzi, **HASZONBÉRLETEKET** állandóan, vagy esetről-esetre ellenőriz, felülvizsgál, **HASZONBÉRI SZERZŐDÉSEKET** készít, felülvizsgál és véleményez, **JÖVEDELMEZŐSÉGI ELŐSZÁMITÁSOKAT** készít és felülvizsgál, **MEZŐGAZDASÁGI IPAROK** létesítését tervezi, költségvetését ellenőriz, üzemüket felülvizsgálja és állandóan ellenőriz, **SZÁMTARTÁST** átvesz, gazdaságok számtartását vezeti, évi záratakat készít, **ÜZEMEKET** tervez, felülvizsgál és költség módosít, **ÜZEMTERVEKET** készít, bevezet, felülvizsgál, **VETÉSFORGÓKAT** tervez, felülvizsgál és költség módosít.

Mindezen és más szakba vágó kérdésekben az ÜZEMI INTÉZET mérsékelt díjazás ellenében áll rendelkezésre.

Birtokok, szőlők, erdők, kastélyos helységek minden terjedelemben bárhol sürgősen kerestetnek!

Ötásholdas birtok szőlőgazdasággal, teljes élő- és holtfeleszereléssel bárki által azonnal megvehető telek-könyvi átírás nélkül. — Ezerholdas birtok kibérelhető terményért. — Ötvenholdas araszú szőlőgazdaság kastélyai, esetleg bebutorozással, pazar élő- holtfeleszereléssel, Budapesttől harminc kilométernyire, Szonaiúti, azonnal megvehető. — Tízholdas szőlőgazdaság három villával, budapesti villamosnál, azonnal megvehető, beköszthető. — Fényképek iradamban. — **Kiszámított erdőbirtokok** és magánerdők Magyarországon bárhol és bármely területen legelőtérben kerestetnek megvételre vagy kiemelésre. Kifutások útazásunkig eredeti külföldi valókában körtéheknek, kívánás szerint. — **Villakastélyos** szőlőholdas mintagazdaság Budapest mellett, villamos mentén, park

partján, azonnal megvehető, elfoglalható. — **Horeagi kastély** fejedelmi bebutorozással Budapest mellett azonnal megvehető. — **Eladó birtokok**, szőlők, erdők, kastélyos helységek minden terjedelemben bárhol azonnal kaphatók, egyenként béretek. **Úri Közbenjárókat**, gasztrószéket, lakésszékot, jegyzőket, tanítókat gavallérosan honorálók! **Liszkréció** biztosítva! — **Magasapaloták**, villák, bérházak, csillagok, ipartelepek azonnal beköszthető, Budapest legelőtérben helyén, villák bebutorozva azonnal megvehető. — **Gyógyfürdőtelep** Dunán túl, husz évre kibérelhető, esetleg kastély bebutorozva hozható. — **Malatoni villák** bebutorozva azonnal kaphatók. — **Gyártelep** iparüzemmel budapesti állomásba, azonnal megvehető. — **Huszholdas kertészet** Dunaparton, négyszobás lakással ötszáz

korona. — **Téglagyár** gőserőre, budapesti villamosvasutánál. — **Kőszántótelep**, cementbánya Budapest területén. — **Gőzmozgató** Posta megyében. — **Fémszékességek** számtalan milliókig. — **Tékepeneszek** tőzves befektetésre alkalmas. **Felvilágosítások**: **Török István** lapozárnesső vállalat, Budapest, Rákóczi-ut holvénbati, (Kémelet egy. Telefon: József ötvenhárom-negyvenkét). Referenciák legelőtérben magánoktól. **Kegyelmes uraktól**, hercegektől, egyházi fejedelmektől. **Kérjen birtokkiválasztást**, a vételárak és terjedelmek megjelölésével! **Angedélyem** Országos Földbirtokrendező Bizottságnál. Szécsényi kúria képzővizetékem beállítás! Alapítva: 1885. évtől. 1431

Tökéletes cséplés csak a szabadalmazott dobkosár betételeim
alkalmazásával, mert csak ennek segítségével lehet a kalászból a gabonát az utolsó szemig kicsépelni.

Raktárról, postán is azonnal szállíthatom: **KEMÉNY MANÓ** gazdasági cikkek szaküzlete **BUDAPEST**, V. kerület, Rudolf-rakparti 8. szám.

Mezőgazdasági szeszgyár, vagy birtok mezőgazdasági szeszgyárral bérletre kerestetnek.
Ajánlatok **Vogel Lajos, Budapest, V., Berátni-tér 5.** címre küldendők. 2354

CEMENTIPARI GÉPEKET
1855
betontégla, cementtörcserép, úreses betonblokkok, cement- és mozaiklapok, kutyáruk, betonosövek, itatóvályuk, kerítésoszlopok és egyéb építőanyagok előállítására gépi és teljes homokértékesítő telepeket és aszbesztpalagárákat berendez;
SZÁNTÓ és BECK mérnök speciális gépgyára
Budapest, X., Gyömrői-ut 76-78.
Villamos Kispeszt, Blehn-gyári megálló. Telefon: József 50-88, 90-34, 40-28.
Árlapok, költségvetések díjmentesen!

Viktóriaborsó
vetőmag kg-ként 22.- korona ab Szigetvár-Sertésenyésztők és tejgazdaságok részére 24% proteintartalmánál fogva ma a legolcsóbb erőtakarmány.
Kapható vagontelepekben is, míg a készlet tart.
DIÓSPUSZTAI URADALOM
Posta: NÉMETLAD. Távirat és vasut: SZIGETVÁR. 2283/a

Gazdasági vasutak részére sinek, kapcsolószerek, váltók, fordítókorongok és répakocsik
A Győri Wagongyár gyártmányában raktárról azonnal szállíthatók.
ANGOL-MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KESKENYVÁGÁNYU VASUTOSZTÁLYA
BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 32. sz.

VESZÜNK, ELADUNK, JAVITUNK
mindennemű gőz-, szivógáz-, benzín-motorokat, gőz- és motorekéket, gazdasági és malomberendezési erőgépeket.
Személy- és teherautók vétel és eladása és legpontosabb javítása. **Saját fémöntőde.** A legmodernebbül berendezett gépjavitó, motorosónak-, csónak- és carrosseria-gyártótelep egész Budapestben.
!! Autogénhegesztés megvárható!!
UNITAS autobilipar és kereskedelmi r.t.
Budapest, V., Zápolya-utca 13. szám.
Telefon: 95-29, 183-54. 2208

Forgalmi adókönyv
darabonként 150 korona
a "Patria" r.-l. nyomtatványosztályában
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

KÉRJEN AJÁNLATOT!

Ekék, boronák, lókapák, fűkaszaló- és aratógépek, mindennemű fűkaszaló- és aratógépkatrészek, páros- és páratlansoros

LOSONCI DRILL vetőgépek és egyéb mezőgazdasági cikkek, járgányos benzinmotoros gőz- cséplőgarnitúrák

minden nagyságban, azonnali szállításra, a legkitűnőbb minőségben és a legolcsóbb árak mellett kaphatók a

HUNGÁRIA BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
MEZŐGAZDASÁGI GÉP- ÉS ÁRUOSZTÁLYÁNÁL
BUDAPEST, V., DRÁVA-U. 5.

KÉRJEN AJÁNLATOT!

ALLANDÓ GÉPKIALLÍTÁS: V., DRÁVA-U. 5.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET SZÁMTARTÁSI OSZTÁLYA
(Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-05.)
mint első, legrégebbi számviteli iroda ajánlik **közép- és nagybirtokoknak** számadások központi vezetésére, évi mérlegek, nyereség-veszteségszámlák készítésére, adóalapul szolgáló jövedelmi mérlegek hitelesítésére és bármely egyéb számtartási vagy számviteli feladatra.

Rendszeres számadás vezetése ma minden birtokon felette fontos és a számtartási osztály igénybevétele mellett külön számtartó alkalmazása nélkül lehetséges.

Különösen fontos, hogy a jövedelemadóról és vagyoadóról való törvénycikk végrehajtása tárgyában kiadott 52000/921. P. M. számú utasítás 17. §-a értelmében azon adóalanyokat illetőleg, akik szabályszerű gazdasági könyveket vezetnek (amit a számtartási osztály is végez), a jövedelem megállapítás alapja az OMGE számviteli irodája által igazolt nyereség-veszteségszámla lehet.

Mórsékelt árak, szakszerű pontos munka, kelő titoktartás.

Eladás

Prónaifalván 337 kat. hold ritka nyárfa...

Szőlőbirtok: Budapesti két óránys, 16-venalon...

Teljesen új, 80 lörös hatas-roa Kominek-motor...

Kevéselt használt, gyárilag teljesen kiforított...

Istállótrágyát ajánl Herceg Béla, Budapest...

Pörköltszalonját oradalmaknak, konvenciók cselelése...

A magyar növénynevelés Emlekkönyv a növénynevelésről...

Arta: Fabricius Endre 53 képpel

Arta: Fabricius Endre 53 képpel

Szénát és szalmát préselve, teljes vagonrakományokban...

A patkányveszedelem és az ellene való védekezés

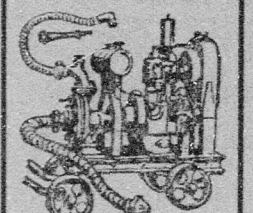
Jablonski József és Kadocsa Gyula Arta bérmentes küldéssel 54 F.

MOTOREKE W. D. eredeti hantoveri 30-100 HP...

Szénát és szalmát

préselve vagy lazán, teljes vagonrakományokban...

ÖNTÖZŐ-SZIVATTYUK benzinnel üzemeltető, targoncán.

Gazdaságok, konyhakertészetek stb. részére. Nagy vízszolgáltatás.

Győző Béla és Tsa szivattyú- és lokomóvízkezelőszervezet...

Liptay Jenő Naplója Főkönyve és Leltára 1800 kora...

ALKALMI VÉTEL: Egy 5 éves, kétpendrendszerű kútvíz-gőzelekészlet...

Szántásra és cséplésre elsörendű hazai és külföldi szivattyúkat...

Ingatlanok, gazdasági felszerelések, rak. ipari vállalatok és vagonváltása

Alkalmi vétel!! Jutányos áron eladó: 80 HP. W. D. Ganz...

KIRÁLY GYULA malomépítész és gépgyára Budapest, IX., Ráday-u. 24.

Csillag Gyula szivattyú- és gépgyára Budapest, V., Tisza-u. 8.

Vétel Mindennemű birtokot vételre keressünk...

Csőplőgarnitúrákat és egyező gépeket...

Keresek vételre, vagy bérletre 5-100 holdas, parkirozott...

Megvételre keresünk használt, de jókban lévő kb. 10-12 éves...

Háromtól hat lörös benzinnel üzemeltető...

MATTYÓK ALADÁR okl. mérnök ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ VÁLLALATA

KERES vevői részére kisebb-nagyobb birtokokat.

Bérlet REALITAS Részv. Társ., Budapest, VII., Erzsébet-kört 27. sz.

Keresek a Dunántúlon 2-300 holdas jó bérletet...

Bérletek: Győzvárosz hold 100000 Ft...

Haszonbérbeadó egy, esetleg több évre...

Viznyomású olajsajtókat minden nagyságban, teljes olajmalmi berendezéseket...

CUKORRÉPAMAG eredeti magok első évi belkölvi utántermése...

Közkedvelt és elterjedt „Hazai” és „Hortobágy” VETŐGÉPEINK...

Önkéntes árverési hirdetmény. A Tiszadébi bérgazdaság...

Gyümölcsfát Magastörzsű rózsát Bokorrózsát Diszfát...

LEGJOBB GYÁRTMÁNYU

egyetemes acélekék, talajmivelő eszközök,
egyszerű és műtrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek,

rosták,

trieurók,

morzsolók,

darálók,

szecskavágók,

répavágók,

borgazdasági eszközök,

gazdasági szekerek stb.

raktáron vannak, azonnal szállíthatók.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, Vilmos-császár-ut 32.

2182

IMPORT PETRÓLEUMOT

továbbá motorhajtó (nyers) gázolajat, motorbenzint, mindennemű gép- és hengerolajat, towotte gépszirt, fekete, sárga la, valamint sárga és kék uszó kocsikenőcsőket és mindennemű speciális kenőanyagokat, valamint kátrány- és bőrfedéllemezeket, aszfalt elszigetelőlemezt, karbolineumot, fedél-mázt, kátrányt, facementet, szurkot és minden más speciális kátránytermékeket szállít

MAYER és MOLLER

CLAJ-, GÉPKENŐCS- ÉS VEGYIPARI GYÁR R.-T.,
Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 42. szám,

TELEFONOK: Igazgató: 145-20. Kiszponti iroda és városi raktár: 91-84. (Interurbán) és 180-71. Külső raktártelep: Budapest, V., Ipoly-u. 15. és V., Városliget-utca 54. Telefon: 145-80. Vasúti telephely: 170-54. telefontársaság. Újpesti tárolótelep: 19-24. telefontársaság. 2111

Kivánatra méltányos feltételek mellett fizetési kedvezmény.

Gőzekebérszántást

őzei és tavaszi szántást, gyepetést, szőlőtelepek, fáskolák, erdősitések mély rigolirozását elvállalja

2134
izeri IZSÁK GYULAgőzekebérszántási vállalkozás
BUDAPEST, I., KENDE-U. 12. Telefon: József 86-13.

Tejeskannaplombák

spárganélküli használatra.

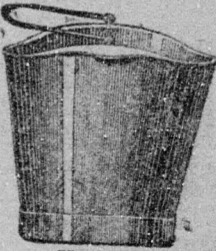
UJÁGH ÁRPÁD

Budapest, I., Horthy-Miklós-ut 86.

Uj RABA teherautókREIMAN Budapest, V., Vörösmarty-tér 3.
Telefon: 141-03, 148-77. 2128**ZSÁKOK**1408
Használt
és újkaphatók **JUTÁBÓI**
KOHN JAKAB zsáknagyke-
reskedőnél
SZEGED, BOOSKAY-UTCA 8.
Telefon: 12-66, 12-75. ♥ Főközlét: WIEN**LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST 56.**

Szesz-, élesztő-, keményítőgyárak gépészeti berendezése.
Stabilgőz gép. Gőzkazán. Dieselmotor. Vashordók.

1819

TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK ÉS BERENDEZÉSEK.

mint encenbergi fejvödörök, fejőszil-
kék, tejbödönök, tejmérők, tej-
hűtők, kannák stb. Teljes

vaj- és sajtgyárak berendezése.

A világhírű LANZ tejföldözőgépek vezérképviselete.

Ajánlattal szolgál: 1822

Sürgönyeim:
CASE BUDAPEST.**HANN ARTHUR és TÁRSAI** BUDAPEST, VIII.,
Őilöi-ut 52/B.**Pyroleumvilágítás**

50%-al olcsóbb mint bármely más világítóanyag, nem tűzveszélyes, nem füstöl, szagtalan.

Gazdasági épületek világítására kiválóan alkalmas.

Próbaküldemény 55 korona utánvét mellett.

Szállítunk jutányos áron kenő- és hengerolajat, benzint, gázolajat, kocsikenőcsőt.

1820
„METEOR” Világítási és Olajkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, IX., Közraktár-utca 28. Telefon: József 45-91.

LŐSZERSZÁM

LÚPOKRÓC, IGÁS és JUKKER nagy raktár
GÁL MIHÁLY szíjgyártó, BUDAPEST, VI.,
Lázár-utca 16. (Operaház mögött)

Olcsó heveder löszerszámok állandóan raktáron. 1821

A kiváló eredeti

**hatvani nemesített
sörárpavetómag**

sürgős megrendelése beküldendő:

Hatvani Növénynemesítő R.-T., Hatvan

cimre.

Saját **takarmányrépamag**

a következő árban kapható:

Substancia — — — a 45 K kg.-ként

Sárga eckendorfi a 45 " "

Vörös Mammuth a 40 " "

Megrendelés:

Nagyteleki Uradalom, Nagytelek

u. p. Hatvan cimre küldendő. 2281